

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BAVUL

Yazarımız
küçük
İskender'in
anısına
saygıyla...

Hayat bir yolculuktur, yanınızda bulunsun! - Ağustos 2019 Sayı: 47 Fiyatı: 9 TL KKTC Fiyatı: 10 TL

küçük İskender
Ataol Behramoğlu
Zülfü Livaneli
Şükrü Erbaş
Emre Kongar
Ercan Kesal
Haydar Ergülen
Can Bonomo
Barış İnce
İsmail Saymaz
Sedef Orman
Ayşen Şahin Aksakal
Gökhan Horzum
EvrİM Kuran
Murat Tırpan
Otisabi
Aydilge
Pınar Ergün
Ali Murat İrat
Esin İris
Barış Akpolat
Zehra Çelenk
Derya Aydoğan
Alpay Erdem
Selen Baranoğlu
Okay Uludok
Orhan Aydın
Y. Emre Ceren
Uğur Şahin
Ali Deniz Uslu
Sinem Keyik
Muzaffer Gümüşsu
Arlin Çiçekçi
Önder Abay

küçücük ömrüm
hep rüzgâr gülleri kokacak!

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

küçük İskender

Mehmet Ali & Aksamsefası

9772140611007

KÜÇÜK İSKENDER

Tek başına Safari

Ağustosta Ölmek için Rezervasyon Yaptır

Yerçekimini inkârı başarmak! İşte, tüm ömrümce hiçbir halüsinatif kullanmadan yapmaya, izlemeye, anlamaya, uçlarına yaklaşmaya ve kavramaya çalıştığım 'hakiki' sihir. Elbette, bu pseudoveya replikastavireleştiriyeymiş; hatta korkaklıkla dahi itham mümkün.

Hertürlü limit, hertürlü bilimsel / siyasi başarı, her türlü sanatsal faaliyet o sihri gerisinde bizi bekledi, bekliyor, bekleyecek. Benim savunmam paralellik kurma içindöün - gerisi hikâye.

Yeryüzünde dev süringenler değil de insan yaşıyorsa hâlâ, derdim belki kısmen anlaşılabilir. Yine de beni daima biz olarak hatırlamanızı isterim.

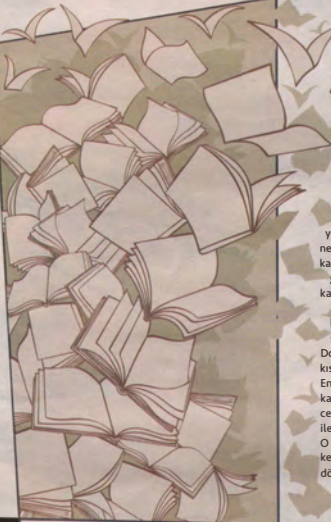
Leşin Nasihati

Ya bir hikâyeye gülüp geçeceksin ya da o hikâyede müsaat bir anda öldürüleceksin. Neye yaban, neye evcilsen, ölçülerinindayanıklılığı neyse, kaypaklığın kadar hayatattın. Çünkü organizmanın tedarik edebileceği yalan ve ihanet kadar anca o kadar, geçiklemeşgulsün. Gövdendeki her hayvana bir imparatorluk, her intikama bir tanrı katı, her umuda bir düşmanlık nişanı bağışladın. Sıradanlığının zindanlarında bir canavarı tutsak tutabilmenin tek nedeni kendi kendine taktığın şeref madalyaları. Oysa insan hep piçti. İzin versen bununla eğlenecekti.

Polisiye Yalnızlıklar

Akıl uygunsuzlukları nasilinanç kurumlarının temelini atıp kanalizasyonu olarak da sınıfsal deformasyonları inceliğe yerleştirmişse, tahrik ile adaletin çatıştığı, doğru ile çıkarın bir paydada bulunduğu her üçüncü dünya macerasında katliam olacaktır.

Sevişir kengünlök tutabilen birirka aidiyet! Bu cümleyi kurduğumda fırlayıp uzaklaşmak, ulaşabildiğim noktada infilak etmek arzusuna kapılmıştım. Asla silahlanmadım. Avantajım budur. Sonra... sesimi kestim. Tek kişilik, manasız bir örgüt gibi kendi kendimi çökterttim.

Mendel'in Laneti

Etimin 2018 yılında işgali esasında merhamet ve vicdan yoksunluğuyla da yüzleşmesi, esas meselenin gen zitlaşmaları nedeniyle oluşmadığını, asıl travmanın adresini, kan bağı sosyolojisinin kalabalığını, gürrültüsünün gösterdi. Ailenin nüfusu ne kadar çoksa o kadar hızlı çürüyorsunuz.

Evett, öncelerde, ilkerde bir yerlerde 'ret butonu' var ve bu butonlara acımasızca, size sezdirilmeden, habersizce basılmış. Buna Dostoyevski Şoku demek taraftarıyım. Kemirgen kısmı açıklayıcıdır.

En masum ihtiyaçlarınız, talepleriniz karşılanmıyor, eski ve kullanım dışı damgasıyla cezalandırılıyorsunuz. İçinizdeki boşluğun uzay ile dolması önleniyor.

O derece kötüler ki sizin iyi olabileceğinize kesinlikle inanmıyor, ortak refleksleriyle gözyaşı dökecekleri anıların avına çıkıyorlar.

Sirkten Korkan

Hayatın tadinçıkartmakme hayatın bokunu çıkartmak: Trapez Kanunu.

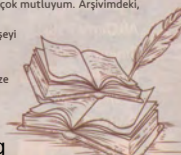
Baba Yaga denen o çenebaz, dişleriyle tutunanmahlûkatla belirsizliğin, can çekişmenin altın oranında tanışmak. Bir masalınıyamyamina, birriyayetinankalı kıskacına, kapanına yakalanmak ve seni yemeye gönüllü hayallerin, zangırdıyan gücünün eridiğini, bittiğini an be an gözlemlemek: Seyrine daldığın okyanus gözünün önünde birdenbire kuruyup gidiyor - öyle.

-Burada bir miktar su vardı aç önce.

Nerede?

Okurlarıma

Haziran 2018 'de saptanın tümörler, metastazlar, o, bu: Sancılı, keyifsiz bir yolun başlangıcı benim için. Bugüne güzel geldiğimizi düşünüyorum; böyle de gittiği yere kadar gidecektir. Kaç kuşaktır sizinle olduğumdan dolayı samimiyetle söylüyorum ki çok mutluyum. Arşivimdeki, masamdaki, aklımdaki her şeyi toparlamayı, yarım bırakmadan size teslim ederek fişi çekmeyi planlıyorum.

Mehmet Ali & Akşin Serhatlı - Anasız tehniyasetatılbutmak imkansız

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranite.org>

BAVUL

**küçücük ömrüm
hep rüzgâr gülleri kokacak!**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantev.org>

küçük İskender

HATIRLAYANLAR ÜZERİNE Susan Sontag

Edebiyat özgürlüktür. Özellikle de birer değer olarak okumanın ve içedönüklüğün ayaklar altına alındığı bir çağda edebiyat, özgürlüğün ta kendisidir!

Susan Sontag 16 Ocak 1933'te New York'ta doğar. Annesi ve babası Litvanya ve Polonya kökenli Yahudidir. Babası ticaret yaptığı Çin'de 1939 yılında ölür. Annesinin ikinci eşi Nathan Sontag'ın

soyadını alır. Çocukluğunu Long Island'da geçiren yazar, oldukça mesafeli bir anneyle geçen bu yıllarını mutsuz olarak tanımlar.

Sonrasında Arizona ve güney California'da dayaaşanyazar Berkeley Üniversitesi'nde lisans eğitimine başlar sonrasında Chicago Üniversitesi'ne geçer yapar. Burada birçok ünlü profesörden felsefe, antik tarih ve edebiyat dersleri alır. 17 yaşındayken bu üniversitedeki sosyoloji öğretmenlerinden biri ile evlenir ve bu evlilik 8 yıl sürer. 18 yaşında mezun olduktan sonra ilk işleri 1951'de *Chicago Review*'de yayımlanır.

Chicago'da okurken katliğı yaz kamplarında sosyolog Hans Heinrich Gerth ile tanışır ve ondan aldığı dersler ve arkadaşlık Alman düşünürlerle ilgisini artırır. Üniversiteden sonra Connecticut Üniversitesi'nde İngilizce öğretmeni olarak çalışır.

Eğitime Harvard Üniversitesi'nde devam eder ve bu okulda edebiyat çalışmaya başlar, sonrasında felsefe ve teoloji bölümlerine kayar. Doktora çalışmalarına da Harvard Üniversitesi'nde devam eden yazar, metafizik, etik, Yunan Felsefesi ve felsefeve teoloji üzerine çalışır.

1957-58 yıllarında burs kazanarak Oxford Üniversitesi'nde bir yıl geçirir. Oğlu ve kocası olmadan gittiği bu bir yılda Oxford'dan çok hoşlanmaz ve Paris'e geçer yapar. Burada birçok sanatçı, yazar ve düşünürle tanışır Susan Sontag bu yıllarını hayatının en önemli dönemi olarak anar. Sonrasında 1959 yılında boşanmasıyla oğluyla birlikte New York'a taşınır. Üniversitelerde ders verir ve

tanınırlığı artmaya başlar.

1960-64 yılları arasında hikayeleri üzerinde çalışırken aynı zamanda çeşitli üniversitelerde felsefe, din felsefesi dersleri verir. 1964-65 yıllarında Rutgers Üniversitesi'ndeki yazarlık eğitiminden sonra da akademikle yollarını ayırır.

Konu başkalarının acılarına bakmak olduğu zaman, 'biz' asla cepte keklik sayılmamalıdır.

30 yaşındayken deneysel bir roman olan *The Benefactor*, dört yıl sonra da *Ölüm Tüneli* (*Death Kit*) yayımlanır. Sontag, sayıca az kurgu eserlerine rağmen kendisi bir romancı ve kurgu yazarı olarak tanınır. Kısa öyküsü *The Way We Live Now* 1986'da *New Yorker*'da yayımlanır. Deneysel bir anlatımla yazılmış olan öykü AIDS salgını konusunda dikkat çekici bir eserdir. 1992'de yayımlanan romanı *Yanardağ Sevgilim* ile geniş kitlelerce tanınır. 67 yaşındayken son romanı *Amerika*'da yayımlanır. Son romanları geçmişte geçer ve bunun kendisine çöksele bir roman yazma özgürlüğü tanıdığını düşünür.

Ayrıca dört film yazar ve yönetir. Birçok oyun yazar, bunlardan *Alice Yatakta* büyük başarı yakalamıştır. Yazar tanınırlığını daha çok kurgu dışı yazılarıyla kazanır. 1977 yılında yayımladığı *Fotoğraf Üzerine* dizisi ile dikkat çeker.

Aynı zamanda savaş karşıtı ve feminist bir aktivist olan yazar birçokları için rol model haline gelir. Vietnam Savaşı, Yom Kippur Savaşı ve Bosna Savaşı'nda savaş bölgelerine gider. Hayatı boyunca birçok ödül alan yazar 2004 yılında hayatını kaybeder.

Savaş erkekler yapardı. Erkekler (erkeklerin çoğu) savaştan hoşlanırlardı, çünkü erkeklerin gözünde "savaşmakta bir şan, bir zorunluluk, bir tatmin" vardı.

ZÜLFÜ LİVANELİ

Kitap sevmeyen yayıncı

“Kitap sevmeyen yayıncıların yönettikleri yayınevleri ister istemez, “kutsal satış rakamları”na tapılan ticarethanelere dönüşüyor. Nitelikli edebiyat diye bir kaygı kalmıyor ortada.”

Bir zamanlar benim de severek yapmış olduğum kitap yayıncılığı, her şey yolunda gittiği sürece ilginç, zevkli, insana haz veren bir uğraştır. Sürekli olarak yazarlarla, çevirmenlerle konuşursunuz, çevrenizde sanat ve kültür insanları vardır.

Matbaa aşaması da hoş antimon kokusu ve Heidelberg baskı makinelerinin müzik gibi gelen monoton sesiyle bir alışkanlık yaratır (En azından benim zamanımda öyleydi. Şimdi herhalde teknikler değişmiştir).

Ama bu işin, dağıtıcılardan para tahsilatı, katabelverinde yer alabilmek, çekler, senetler gibi çok tatsız yanları vardır.

Buna rağmen, kitap aşığı birçok genç insan, bütün zorlukları göğüsleyerek yayınevi kurma yolunu seçer. Matbaada basılıp ciltlenen yeni kitapları, fırından çıkmış, dumanı hâlâ tüten ekmeğe gibi severler, koklarlar.

Böyle kişisel yayıncılık girişimleri, ne yazık ki büyük yayınevleriyle, bankaları yapıtları yayımlarla kolay kolay mücadele edemez ve bazıları kapanmak zorunda kalır.

Zaten kitap okumaya geç başlamış bir toplumuz. Türkiye’de yüzyıllar boyunca sürüp giden bir yayıncılık yok. En eski (ve hâlâ çalışan durumda olan) yayınevimiz 100 yılı aşkın bir süredir nitelikli kitaplar yayımlayan Remzi Kitabevi’dir.

Alman yayıncım Klett-Cotta’nın Cotta bölümü, 15. yüzyıldan beri yayıncılık yapıyor. Schiller’in, Goethe’nin kitaplarını basan bir yayınevidir bu ve çok köklü geleneklere sahiptir.

Bir fecaat

Dünyanın en büyük yayınevlerinden biri, merkezi New York’ta bulunan Random House’tur. Alman Bertelsmann şirketinin eline geçmiş olan bu dev yayıneviyle ilgili bir anekdot hiç aklımdan çıkmaz.

Bu ilginç anıyı bana, kitaplarını Amerika’da temsil eden Robert Bernstein anlattı. Yayıncılık dünyasının bu önemli ismi, Random House Yayınevi’ni 30 yıl yönetmiş.

Random House’tan emekli olan Bernstein’in yerine, Olivetti firmasının bir yönetici (CEO) atanmış. Basın bu önemli değişime ilgi duyduğu için de epey yayın yapılmış.

Gazeteciler, yeni yöneticiye ne tarz kitaplardan hoşlandığını sormuşlar.

Adam ne cevap vermiş, biliyor musunuz: “Ben hiç kitap okumam. Sadece benim için kitap okuyacak olan insanları sevirim.”

Bu feci cümle, Amerika’daki yayıncılık sektörünün yeni yönelimlerini ortaya koyması bakımından çok önemli. Artık yayınevleri, kitap ve edebiyat seven insanların bir uğraşı olmaktan çıkıyor, uluslararası sermayenin mal pazarlayan şirketlerine dönüşüyor. Sattıkları malın kitap, fare zehiri, buzdolabı veya meşrubat olması hiç önemli değil. Nasıl olsa Amerikan “business” okullarında yetişen

genç yöneticiler, kafalarına şırınga edilen “kâr maksimizasyonu” ve yıl sonunda alacakları “bonus” dışında hiçbir şeyle ilgilenmiyorlar.

Kitap sevmeyen yayıncıların yönettikleri yayınevleri de ister istemez, “kutsal satış rakamları”na tapılan ticarethanelere dönüşüyor. Nitelikli edebiyat diye bir kaygı kalmıyor ortada.

Kitabın ne olduğu, neyi nasıl anlattığı önemli değil. Yeter ki satılsın.

Amerika’daki durum bunun tam tersi. Yeni bir romanı basacak olan yayınevi, yazarın bir önceki kitabının satış rakamlarına bakıyor ve ona göre karar veriyor. Kitabevleri bir yazarın yeni kitabı gelince, bilgisayardan eski satışlarına bakıyorlar.

Bu yüzden birçok değerli kitap basılamadan ya da kitapçıda kendisine yer bulamadan yok oluyor.

Eğer bu tutum dünyadaki bütün yayınevleri tarafından uygulansaydı, kitapçı raflarında, edebiyat tarihinin yüz akı olan temel eserleri bile bulamayacak hale gelirdik.

İyi ki bu anlayış henüz dünya egemen olmadı.

İşini iyi yapmak

Mesela, Fransa’nın en önemli yayınevi olan (Yaşar Kemal, Orhan Pamuk ve benim romanlarını da yayımlayan) Gallimard, hâlâ edebiyat zevkini ve kaliteyi, satış rakamlarından daha önemli görüyor.

Gallimard’da yabancı yayıncıların müdürü olan Jean Mattem’e bu konuyu sorduğumda birçok yazarın adam vererek, “İlk kitapları çok az sattı. Yüz kopya, iki yüz kopya gibi sayılarda kaldılar. Ama biz edebi kalitesine güvendiğimiz yazarları yayımlamayı sürdürdük” demişti.

İyi ki de böyle. Yoksa Gallimard gibi bir yayınevinin André Gide, Marcel Proust gibi yazarları listesinden çıkarıp yerine bir sürü abur cubur doldurması gerekecekti.

Türkiye'de de epeyce bir süredir, yayınevlerinde sadece ticari bir kuruluş olarak hareket etme eğilimiyükseliyor.

Amadurumhâlâ o kadarkötü değil. Edebiyat seven editörler ve yöneticiler sayesinde yayınevleri direniyorve deyim yerindeyse "insani bir yayıncılık" çizgisini sürdürmeye çalışıyorlar.

Satış grafikleri elbette onlar için de önemli ama tek ölçü değil.

Ne var ki ortam umutlu olmamıza pek izin vermiyor. Bu gidikle durum ne olur, içinde yaşadığımız kapitalist diktatörlük ortamı, edebi yayınevlerinin yaşamasına ne kadar izin verir bilemem.

Zaten şimdiden, sayıları hiç de az olmayan genç ve nitelikli yazarlar, kitaplarını yayımlayacak bir kurum bulmakta zorlanıyorlar.

Bir yayınevine kitabı kabul ettirmek yazar adayları için gittikçe zorlaşıyor. Kitap basılsa bile dağıtım aşamasında da büyük sorunlar yaşıyor. Bu durum, yazarların gereğinden çok basım ve dağıtım işiyle ilgillemelerine neden oluyor. Daha doğrusu satış aşamasında fazlasıyla devrede oluyorlar.

Yazarın böyle bir sürecin içinde yer almasına,

"Ben hiç kitap okumam. Sadece benim için kitap okuyacak olan insanları işe alırım." Bu feci cümle, Amerika'daki yayıncılık sektörünün yeni yönelimlerini ortaya koyması bakımından çok önemli.

popüler olanlarda da yeni ortaya çıkmaya çalışanlarda da sıkça rastlanıyor.

Gönül isterdi ki, ürünlerin okura (müşteriye) ulaştırılması işiile onları üretmekişii birbirlerinden tamamen ayrı olsun.

Yani basım dağıtım sorunları yazarların kafasını bu derece meşgul edecek düzeyde olmasın.

Çünkü "piyasa"da kabul görmek için yapılması gerekenlerle has bir edebiyatçı olarak gelişmek için yapılması gerekenler, birbirinden farklı özellikler gerektiriyor.

Hattabirbiriyleçelişen veaynıkışidedir arada bulunamayacak özellikler bunlar.

Uzun zamandır, her yapıtın değerinin iki bileşeni var: Biri yazınsal değeri, öteki de piyasa değeri. Yaşadığımız dönemde, ürünün piyasa değeri çok daha belirleyici olmaya başladı.

Bu değerin her iki bileşeni için de halkın onayının sağlanması gerekiyor.

Halk onayı, yazınsal değer açısından şaşmaz bir ölçüt kabul edilebilir. Bazı deneysel çalışmalarla "yaşarken anlaşılamamış" yazarlar oldu elbette. Ama onların değerini anlayan da sonuçta yine halktı. Bir iki kuşak sonraki halk. Üstelik kabul görmemek veya ortayacakamamakonusundada yayıncı-

dağıtımcı etkileri hep vardı.

Yapıtın piyasa değeri açısından da halk onayı gerekiyor. Ne var ki bu gereklilik, daha çok bir yozlaşma ortamı yaratıyor.

Ürünün piyasa değeri daha önemli hale geldikçe, yayıncılık sektöründeki yöneticiler de piyasaya uygun kişilerden seçiliyorveya kendilerini o yönde değiştiriyorlar.

Eskidünyada gençyazarve şairleri, etkili edebiyat dergileri, yarışmalar, roman, öykü, şiir ödülleri tanıtırdı. Ayrıca ulusal ya da uluslararası ortamda, bazı ünlüyazarlar beğendikleri bir yazarı tanıtmaya uğraşırlardı.

Bunun dünyada ve Türkiye'de Fethi Naci, Roger Cailliois, Louis Aragon gibi örnekleri var.

Ama ne yazık ki artık ne dünya eski dünyaya ne deyazarlar eski yazarlarabenzıyor.

Bu karamsar tabloya karşın, internet devrimi bütün hızıyla dünyayı değiştirmeye devam ediyor ve genç yazarlara yepyeni olanaklar sunuyor.

Dünyadakidijital kitapokurusayısı hergün artmakta.

Bir süre sonra, kitap yazan herkes eserini internette sergileyebile ve büyük kitlelere ulaşmaolanağına kavuşacak.

Ve ne mutlu ki o ortamı, Random House örneğinde görüldüğü gibi, "kitap sevmeyen yayıncı"ların dolar fetişizmi yönetmeyecek.

ZEHRA ÇELENK

Ne oyunu Zeynep yavrum, hayat bu

Benekli martı gagasını boynuna gömmüş, uyukluyor kayalıkta. İnsan olmanın içerdği olanakların ne kadar abartıldığını düşünüyorum. Kendini yastık olarak da kullanabilen canlılara hayranım. Akıldan geçenler aklımdan çıkmayan sana değip tuz buz olmadan boynumu yan tarafa bile çeviremiyorum ben.

Hayatının ilk 21 yılında rahat edebileceğim yaşıtları bulamadım ama uykumu kaçırarak kişiyi buldum. Acı çekmek konusunda çok yaratıcı olabiliyor bazı insanlar.

Nezem demisti. "Yavrum senden bir cacık olmaz. Gidip gidip her şeyin canına batacak ucunu buluyorsun." Şahsi acıya karşı hayli küçümseyici bir tavır olan, sıkı can kırmaz ekolünden aşırı gerçekçi bir kadındı. Onun da deviren inadından bir parçacık nasiplenmiş olsam daha o ilk gece senden ayrılmıştım. İlk yemeğimizden sonraki ilk kavgamızda "Dur, inmek istiyorum" dediğim anda arabayı zink diye durdurup basıp gittiğinde.

Maalesef aşık ve sarhoştum, sadece o ilk havali hareketi hesaplamıştım. Devamına dair hiçbir fikrim yoktu. Taksi çağırarak bile gelmiyordu bir türlü aklıma. Sadece iki ayaygım üstünde durup kusmamaya konsantre olabiliyordum. Dayanamayıp kaldırıma çıktığımda sağım solum açılmasın diye mini eteğimi geçiştirdikçe kusmamak iyice zorlaştı. Belli belirsiz bir ışığın ardından yüzüme eğilmiş bir sırtısı gördüm. "İyi misiniz hanfendi, eve bırakayım istersen."

Sarhoştum ama aynı cümlede 'siz'den 'sen'e

geçen sabırsızlığa eşlik eden aç bakışları fark etmeyecek kadar değil. Bir el birden adamı yakasından tuttuğubirı kaldırıma kıçüstü oturttu, beni kaldırdı. Arabana tekrar bindiğimi anda kusmaya başladım.

Nezem demisti. "Ne yaparsan yap ama bir erkeğe sakın önce git sonra gel deme." Sihirli cümlesini de eklemişti. "Yol olur." Söyleyişindeki edadan önenemez felaketleri başlatıcı bir şeyler sezsem de yol olmanın tam ne manaya geldiğini bir türlü çözemiştim nenemin sağlığında. O gecenin itibaren, kendimi senin kıldığım sekiz yıl boyunca ilmek ilmek çözdüm.

Yılın yarısında durmaksızın kavga edip yarısında küs olduğun dedemin ölümünden sonra sekiz yıl depresyonda kalmıştı nenem. Depresyona inanmadığı için tedavi görmesini sağlayamadık. Zorunlu ihtiyaçlar haricinde neredeyse hiç yerinden kalkmadan, bahçedeki ağacın altına koydurduğu sedirde geçirdi ömrünün son sekiz yılını. Ölemedikçe, tütünü ve küfrü artırdı. Vasiyetine uyarak onu dedemin yanındaki mezarla yatırıncan tek bir bildik aşk sözcüğü bile içermeyen 60 yıllık kırıksık gömduğümüzün farkındaydık. Ailecek bir daha aşkta muvaffak olmadık.

Önce git sonra gel dememişim sana ama beni koyduğun yerde sakatlanmış gibi beklemiştim. Genç beni kurtarmaya izin vermiş, arabana kusmuşum. Çok fazla şey biliyordun hakkımda. Çok sakın, çok yakışıklıydın, hiç tikişiniyorsu gibi bir halin yoktu. Tek bir cümle kurdun. "Gece kadehlerini sayamayacağını sabah giydiğin eteğin

boyuna dikkat edeceksin." Edilebilecek en sevimsiz cümleydi herhalde. O an bana sevecen bile geldi. Üstümü örtmek dışında bana dokunmadın o gece. Oyle de bir beyefendiydin işte. Sonra günlerce düşündüğüm halde beni arabadan indiren cümleyi hatırlayamadım. Kadehleri saymayı öğrenemedim, bir daha mini etek giymedim.

Suskunluğun kadar olmasa da sevgin de cömertti. Arabanda dinletmeyi pek sevdiğin o 90'lar şarkısına benzemekten hoşlanıyordun. "Şiddetin ne hoş, ne güzel şefkatin." Üç vurup bir seviyordun aslında ama insana nasıl kıymetli geliyordu o seviş. Hayatında bir kadına elini bile kaldırmamış olmak çok övünüyordun. O zaman henüz başka şiddet biçimlerinin olabileceğini bilmiyordum. Hoşuna gitmeyen bir şey yaptığımda oda ısısını eksilere düşürerin, bakışlarından taştan yumruklar olduğunu anlayamıyordum. Kendimi suçladıkça üşüyordum, üşüdükçe beş yaşıma kadar küçülüydüm. Karşında ruhen hep çıplaktım. Boğazıma kadar ilikli ama hep suçlu ve müstahcen. Günün sonunda bir kıza kendini nasıl iyi hissettireceğini biliyordun gerçekten. Sadece yöntemlerin çok adıcediydi.

Nezem demisti. "Bir erkeğe ondan korktuğunu asla belli etmeyeceksin. Yol olur." Hayatına giren tek erkek dedemdi, o da melek gibi adamdı, kavgaları hep huysuz nenem çıkarırdı. Nesinden korkacak ki, nereden biliyordun. "Sen öyle zanmet, dedenin gençliğini görmedin. Yontta yontta o hale getirdim ben onu," dedi. Ergenliğin ateşiyle "of nenem ya," diye isyan ettim, "taktik, strateji, oyunla ömür geçer mi öyle..." Nenem gözleriyle bir "lâ havle" çekti. Sedinin önündeki sehpa da duran tabaktan bir ayva aldı, hiç acele etmeden soydu. Bir dilimi bıçağa geçirip bana uzatırken, "ne oyunu Zeynep yavrum,"

Beni yine buldun ama bu kez seninle gelmeyeceğim. Sana ilk kez bir oyun oynayacağım. "İyi ki geldin, buldum."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

dedi. "Hayat bu."

Senden sekiz yıl sonra nihayet, bu sabah ayrıldım. İlk geçekinden daha kararlı durmaya gayret gösterdim. Beni bulup almayacağıın bir yere geldim. Sahildeki salaş balıkçı lokaline. Hiç sevmezsin böyle yerleri.

Benekli martı gagasını boynuna görmüş, uykuluyor kayalıkta. Birden o ilk gece bana ne söylediğini hatırlıyorum.

Master için yurtdışına gitmeye hazırlanan bir arkadaşımı uğurlama yemeğinden kalıp sana gelmişim. Günlerdir beklediğim ilk buluşmamızı erteleyemeyecek kadar heyecanlıydım. Arkadaşların yanına bir uğrayıp kalkmış, randevumuza yirmi dakika geçkiymiştim. Küçük bir yalan uydurmuşum, lafı uzatmamak için. Ya da başka birilerini sana tercih ettiğini düşünme diye, ne bileyim.

Gecikme kızıdığını yemek boyunca hiç belli etmedin. Arabayla dönerken sakince "o sıkı oğlan yüzünden geciktin di mi?" diye sordun. "Hangi oğlan?" dedim şaşkınlıkla. "Hangisi olacak, sana âşıkolan, kıtıptıyoz."Gerçekten anlamamıştım, sadece arkadaşımı o ayrıca nasıldı... Beni takip falan mı... "Ben takip etmem. Yalan söylemeyi hiç beceremiyorsun. Bana bir daha sakın oyun oynamaya kalkma," dedin. İtiklerime kadar ürperti beni bu söz. "Dur," dedim, durdun. İndim. Beş dakika kaldırımda kaldım. Döndükten sonra sana bir daha hiç yalan, kendime hiç doğruyu söyleyemedim.

Başımı masaya koyduğum anda uyuyakalıyorum. Uyandığımda göz hizamda bir gülümseme. Hemen kendime gelemesem de anlıyorum. Tehditkâr bir durum yok. Bütün dünya beni ham yapmak için beklemiyor. Bir yudum almadan sızıp kaldığım kahveni kaldıran nazik genç garson iyi olup olmadığını merak etmiş.

"Hanımefendi iyi, merak etme. Bizi biraz yalnız bırakır mısın." Sakin sesin, geniş gülümsemenle karşımda duruyorsun. Kayalıktaki martı gözünü aniden açıyor. Gözünden "bana bir daha oyun oynamaya kalkma demiştin," bakışını geçerken buz gibi sevecenliğine geçip karşıma oturuyorsun.

Beni yine buldun ama bu kez seninle gelmeyeceğim. Sana ilk kez bir oyun oynayacağım. "İyi ki geldin," diyeceğim. Tuvalete gitmek için izin isteyeceğim. Beni bulamayacağıın yere kadar koşacağıın sonra. Cehennemin dibine kadar koşacağım. Ya da sadece karşımda duracağım. Gözlerimi hiç kaçırmadan, hayatımdan defolup gitmeni söyleyeceğim.

Ne oyunu Zeynep yavrum, hayat bu.

PINAR ERGÜN

KONUŞMANIN ORTASINDA Ç...
"KONU SAPTI" DİYE SÖYLENDİ ADAM.
"KONUŞMUYORUM DİYE BENİM BİR YERİ
SAPMADIĞIM ANLAMINA GELMİYOR"

İSMAİL SAYMAZ

Balkon sefası

“Münevver kulumu bodrum katlarından kurtarıp balkon sahibi olmayı nasip ettiği için Allah’a şükürler etti. Hazreti Muhammed’i Miraç’a yükselten, İsa Peygamber’imizi göğe, koltuğunun altına alan Allah, Münvevver’i de unutmamış, apartman katına çıkarmıştı.”

Bahriye Hastanesi’Yokuşu’ndaki şu apartman katına taşındı taşınalı, balkonuna kurulup sefa sürmek ve bir bardak çay içmek nasip olmadı Münvevver’e. Eski evin meşakkatî çok olur derler ya, Kasımpaşa sahiline kuşbakış bakan bu dairede öyle. Allah’tan, Muzaffer’in elinden her iş geliyor. Komşuları kaç kez “Vazgeç Münvevver Hanım” dediler, “Bu yaştan sonra kahir mi çekeceksin?”

Kahir mı?

Bilmiyorlardı ki Münvevver, 60’ına merdiven dayamış bu kadın, balkonsuz evlerde geçirdiği 59 yılını yaşanmamış sayıyordu. Şimdi, kirlî bir ampulün aydınlattığı daracık balkonunda o kadar huzurluydu ki, yıllar yılı bodrum katlarında ziyan edilmiş ömrünü, unutmak, unutmak, yalnızca unutmak istiyordu.

Önüdeki sehpayı uzandı.

Birkıtlamaşekeralıp dilinin altınaaattı.

Çayını yudumladı.

Neden yalan demeli; 60 yıl boyunca balkon sefası sürmeyi arzu etti, Münvevver. Gündüzleyin, çamaşır suyuyla parçalanmış elleriyleçitileyeçitileye ak pak ettiği çamaşırları, toza toprağa bulanmadan güneşe serdiği bir balkonu olsun istedi. Geceleyin, parıldayan aya bakarak, ağzında izmit lokumu eritir gibi, Muzaffer’in omzunda uykuya dalmayı... En sevdalı günleriydi.

Ne vakit balkonlu bir ev hayal kursa, ya üzerlerine üst kattan sofra bezi silkelendi, ya bacası tıkandığı için kurum dumanı içerisinde öksürürken buldu kendini.

Gün ışığını herkesten sonra gördü, karanlığı

herkesten önce.

Ezan okunuyordu.

O an Haliç’in dalgalandığını, köpüklerin Kasımpaşa’ya bağlanmış teknelere vurduğunu gördü. Yakamozları Allah’ın varlığına delil saydı. Birkaç ihtiyar, bastonlarına tutuna tutuna Bahriye Hastanesi’Yokuşu’ndan Büyük Cami’ye ilerlerken, Münvevver, iskemlesinden kalkıp bardağı sehpayı bıraktı. Özenle katlandığı seccadesini kibleye doğru serdi. Ellerini göğüs hizasına kaldırarak

namazadurdu.

Namazbitinceellerini göğe kaldırdı. Münvevver kulumu bodrum katlarından kurtarıp balkon sahibi olmayı nasip ettiği için Allah’a şükürler etti. Hazreti Muhammed’i Miraç’a yükselten, İsa Peygamber’imizi göğe, koltuğunun altına alan Allah, Münvevver’i de unutmamış, apartman katına çıkarmıştı. Daha ne istirdi ki? Evsiz Müslümanlara, balkonsuz fukaralara yardım eyle ya Rab...

Sırtını balkon duvarına dayayıp ayaklarını uzattı.

Bir tıkırtı duysa pencereden hırslı girdi diye irkildiği

saatlerdi. Bütün pencerelere demir ördürmüşlerdi

de, mahzeni andıran bodrum katı, mahpushaneyeye

dönmişti. Boyası akmış ve paslanmış pencere

demirlerinin arında, ev hanımı demek ne

mümkün, gardıyandan farksızdı Münvevver.

Zaten tek tutuklu da kendisiydi.

Kilidi bozuk olduğu ve yıllarca kapısı kilitletmediği halde, hırslarının bile girmeye tenezzül etmediği bu dairede, yaşamak denirse, Münvevver Hanım yaşadı. Ürkek bir ceylan gibi sıçradığı geceler, geçmişte kaldı artık.

Haliç’ten esen meltem, Münvevver’in ağarmış saçlarını okşuyor. Uzaktaki, Erzurum’da bir kerpiç evde, inekler ve koyunların konduğu ahirola bitişik bir odada dünyaya gelmiş kızın sureti beliyor, Münvevver’in gözünde. Bir damla düşüyor dudaklarına. Ellerini ve kaderini tezeğe bulamış anası gibi, “Ne kız oldum, ne gelin / Ateşe yandım ancak” diyor. Kına türküsüymiş bu.

Gece vardiyaşından dönen Muzaffer, parmaklarının ucuna basarak, eve girdi. Yaşlı adam, emekli olduğu halde, Münvevver’i balkonlu evde oturtabilmek için, bir fabrikada bekçiliğe başlamıştı.

Küflenmiş bir hayatın son faslını yeşerteceklerdi.

Balkona gitti Muzaffer. Minderi, Münvevver’in

ayaklarınıuzattığıduvara yasladı.

Son sigarasını, karsısını seyrederek içti.

Balkondan fırlattığı izmarit, giriş kattakilerin sakısına düştü.

EVYRIM KURAN

Filler ve periler

Muallim Naci'ye atfedilen "hafıza-i beşer nısan ile maluldür" sözü "insan hafızası, unutkanlıktan dolayı kusurludur" anlamına gelir.

Kimileri için unutmak -ya da hatırlamamak- Tanrı'nın insana bir armağanıdır. Çünkü kırılmadık kalp, dökülmedik gözyaşı, çiğnenmedik yasa, bükülmedik boyun kalmadığı halde hiçbir şey olmamış gibi hayata devam edebilenler unutanlardan çıkar. Geceleri başlarını yastığa koyar koymaz uyurlar. Unutanlar, yastık olmadan bile uyurlar.

Gelin görün ki "Unutursak kalbimiz korusun!" sloganı en çok onların dillerine pelesenktir. Ayrıca hashtag olarak da iyi durur: #UnutursakKalbimizKorusun Klavyede son harfe dokunurken çoktan unutmaya başlamışlardır.

Bir zamanlar sevdiğim bir insan bana doğruyu söylememişti. Neden bunu yaptığını sorduğumda "yalan söylemedim ki, unuttum" dedi. O zaman onu anlamamıştım.

Şimdi anlıyorum. Yalan söylememiş. Doğruyu söylemeyi unutmuş. Bildiğim kadarıyla kalbi de kurumadı. Kimisine böylesi şahane bir armağandır unutmak.

Akşamdan sabaha unutanları gördükçe imenirsiniz onlara. Balık olarsınız gelir. Oysa sızsak şişesine düşmüşsünüzdür. Anason, aklınızın duvarlarını aşmaktadır unutmaya çalıştıklarınızı.

"Hatırlamak için bir hafızamız varken, unutmak için elimizde hiçbir şey olmaması, hayatın bize attığı en büyük kazıktır" der Murathan Mungan. O kazığı balıklar yemez, filler yer. Mısır, ben, unutamama kazığını yiyerek bir ömür geçiren fillerdenim.

An gelir, gözlüklerimi, kalemi mi, defterimi unuturum da, o kokuyu, o sesi, o ezgiyi, o sahili, o bankı, o sokağı, o vefasız dostu, o vıcansız kadını, o masum çocuğu unutamam.

tadı, tutulmayan o sözü, o vefasız dostu, o vıcansız adamı, o duyarsız kadını, o masum çocuğu unutamam.

Michel Gondry imzalı ve başrollerini Jim Carrey ve Kate Winslet'ın paylaştığı Eternal Sunshine of the Spotless Mind (Sil Baştan) filmi ayrıldığı sevgilisinden kalan hatıralarını sildiren bir adamın, Joel'in hikâyesinin anlatılır. Joel hafızası silinirken, yaşanan ilişkileri de bir film gibi izler. İlişkinin tatsız anlarının silinmesinde sorun yoktur da, sıra yaşanan güzel şeylere gelince, işlemi durdurmak ister. Pişman olmuştur.

Filmdeki şu repliği bir türlü "unutamam":

Joel: İşlemin beyin hasarı riski var mı?

Dr Mierzwiak: Teknik olarak işlemin kendisi beyin hasarı.

Kendinden gayrısını unutmak, kimileri için ancak beyin hasarı ile mümkün olabilir.

Bireyi balık hafızalı olan coğrafyalarda, toplumsal belleğin de zayıf olmasına şaşmamalı. Bellek zayıf olunca yaşananlardan ders çıkarmak, bu deneyimden ne öğrendim demek mümkün olmuyor. Birey de toplum da aynı kuyulara tekrar ve tekrar düşüyor. Haksızlıklar karşısında filanca yalnız değildir, falancı da unutmadık, aklımızda demeyi sevsek de, biliyoruz ki filancafenahalde yalnız ve falancıya da unutulmuş çok oldu.

Yunan mitolojisinde bellek tanrısı Mnemosyne, Zeus'a aşık olur ve onunla dokuz gece geçirir. O gecelerin her birinden bir "muse" yani ilham perisi doğar. Şiiri, şarkıyı, tarihi, müziği, destanı, tragedya, dansı, mizahı ve astronomiyi temsil eden periler. Demek ki hafızası olmayan üretmeye de...

Hafızasızlığın bir toplumun alametifarıkası haline geldiği bir zamanda, bırakalım unutkanlık balıkların armağanı, unutmamak fillerin devrimi olsun. Zihinlerinde sevmeye, yaşamaya, inanmaya, direnmeye dair tek kanıt taşımayan unutanlar konforlu ve ortalama hayatlarını sürdürdursun, biz daha anlamlı bir ömür, daha güzel bir gelecek aşkına unutmayalım. O sesi, o toprağı, o tarihi, o bedeli, o isyanı, o sevinci, o acıyı, o adamı, o kadını, o çocuğu, o hayali, o gerçeği unutmayalım. Perilere inanan fillerden olalım.

Mehmet Ali & Arşın

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

İllustrasyon: Gül Çetin
@gul_batmanoglu_cetin

BAVUL

ATAOL BEHRAMOĞLU

SHAKESPEARE OKUMALARI 9

III. Richard (ya da Diktatör)

Shakespeare'in oyunlarındaki kan dökücü, diktatör tiplerin en üstörneği kuşkusuz III. Richard'dır. Bu nedenle bu oyunun adının yanına parantez içinde Diktatör sözcüğünü eklemek istedim. Tarihsel gerçeklere ne ölçüde uyduğunu bilemem, fakat oyundaki Richard gelmiş geçmiş bütün kan dökücülerin, diktatörlerin kendilerini görebileceği bir ayna sayılabilir.

Oyunun konu örgüsünü oluşturan hanedan kavgalarına girmeye gerek görmüyorum. Bu karışık örgünün içinden çıkılması da zaten pek kolay değil. Zaten kitaptakişilerin sıralandığı sayfalara göz atıp da birden çok Richard'la, Edward'la; sayısız düğün, kont, piskopos vb. adıyla karşılaştığınızda bu örgünün ayrıntılarına girmeyi göze alamıyorsunuz. Böylesine karışık bir kurgu yumağı oluşturup da örgünün tellerini tek tek çözerek çözüme ulaştırmak ancak Shakespeare gibi bir büyük ustanın üstesinden gelebileceği bir yazartlık başansı olmalı.

Bu Shakespeare değerlendirmesine ben, III. Richard oyununun odağında yer aldığını düşündüğüm "vicdan" kavramıyla başlamak istiyorum.

İlk perdenin dördüncü sahnesinde Richard'ın sayısız kurbanlarından biri olan kızı

Clarence Dükü George'u öldürmek için tutuklu olduğu Londra Kalesine gelen katiller arasında bu konu ilk kez dile getiriliyor.

Buiki katil arasındakikonuşma, Shakespeare'in birçok oyununda geçen (Hamlet'te mezarlıklar arasındaki konuşmayla klasikleşmiş) halk insanları arasındaki konuşmalardan biridir.

Katillerden birincisi işlenecek cürümde kararıyken ikincisini vicdanı rahatsız etmektedir. Daha doğrusu, kendi sözleriyle

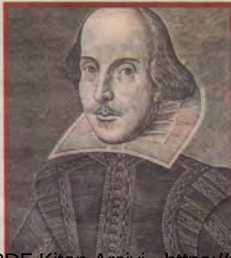
"içinde yine bir vicdan kırıntısı" kalmıştır.

Bir süre sonra bu vicdan birinci katili de rahatsız etmeye başlar.

Fakat sonuçta alınacak ödüllütünü bu vicdan kırıntısının üstündedir.

Nitekim (artık birincinin ikincinin önemi yoktur bu diyalogda) katillerden biri ötekine "iş bitirdiğimizde alacağımız ödülü düşün" dediğinde, öteki "Tüh be! Ödülü unuttumşum, hadi bitirelim şu işi" der... Ardından gelen diyalog "vicdan" konusunda yaman bir Shakespeare tiradidir:

- Peki. Şimdi vicdanın nerede?
- Nerde olacak? Gloucester Dükü'nün (sonradan III. Richard/AB) kesesinde.
- Demek ödülümüz için kesenin ağzını açınca düğün Senin vicdanın da kuş olup uçacak!
- Varsın uçsun; zaten onu kabul edecek çok az kişi vardır.
- Ya yine dönerse sana?
- Yok, pek bulamak istemem ona...
- Ürker yapıyor insanı; çalacak olan suçlar, Küfredersin ayıplar, Komşunun karısıyla yatamazsın, yakalar; Vicdan, insanın içinde durmadan başkaldıran Yüzü kızaran, utangaç bir ruhur.

bavulumda sevda sözleri

Tarihsel gerçeklere ne ölçüde uyduğunu bilemem, fakat oyundaki Richard gelmiş geçmiş bütün kan dökücülerin, diktatörlerin kendilerini görebileceği bir ayna sayılabilir.

Hep sorun yaratır:

Bir gün

Rastlantıyla bulduğum bir kese altını

Zorla geri verdirdisahibine.

Eğer vicdana sahipsen hazır ol dilenmeye.

Tehlikeli diye kovulur kentlerden, kasabalardan.

İyi yaşamak isteyen insan kendine güvenir,

Onsuz yaşamaya çalışır.

Burada katillere şeytanın avukatlığını yaptıran Shakespeare, oyunun sonlarında aynı doğrultuda sözleri kan dökücü diktatöre de tekrar ettiriyor:

Saçma sapan düşlerimiz ürkütmesin ruhlarımızı
Korkaklar içindir vicdan denilen şey
Güçlüler korksun diye uydurulmuştur.

III. Richard'da din istismanı, iktidar, (nedense genellikle zayıf karakterli olarak gösterilen) kadın, hem güvenilirmez hem bilgeyanlarıyla halk vb. konularda üzerinde durulabilecek pek çok kavram söz konusudur... Buna karşılık "kinder su", "gerçek umut kuş gibidir, uçar kirlenmiş kanatlarıyla" türünden birkaç tane dışında benzetme ve metafora fazla yer verilmeden bir Shakespeare oyunu bu... Bir yerde, Gloucester'in "Bizi Türkiye'de dinsiz mi sandınız?" sözü dikkatimi çekti... Bir de tiyatro yazarlığı bakımından, ayrıntı gibi görüncü de, bir ayrıntıya değinirim: 3. Perdenin dördüncü sahnesinde, konunun akışıyla doğrudan ilgisi olmayan, piskoposun bahçesindeki çiçeklere ilişkin bir konuşma geçiyor Gloucester'la Ely Piskoposu arasında. Dahasonratekrarsöz konusu olacak bu ayrıntı, bana Çehov'un Vişne Bahçesi'ndeki "papaçlar" ayrıntısını anımsattı... Ana konudan bir an ayrılarak ilgisiz bir güncel ayrıntının konu örgüsüne sokulmasıyla yaratılan gerçeklik duygusu hep ilgimi çekmiştir...

III. Richard'ın baş döndürücü finali başı başına bir tiyatro ve edebiyat şaheseridir.

Sahnede Richard'ı canlandırarak oyuncuya muazzam yaratıcılık olanakları sunan bu final, korku ya da çıkar nedeniyle çevresinde yer alan herkesi kaybettiği gibi sonunda kendisine de düşman olan ve savaş alanında ölenatının yerine birat bulabilmek için "Birata krallığım feda!" diye feryat eden diktatörün bütün diktatörlerin kaçınılmaz sonunun eşsiz bir betimidir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsıraşı

“

Ülkem bölündü bu öğlemi sana ayırdım
Ben kentlerimi hep sana bakarak yapardım
Gecene derin kadirgalarını bırakır
Öpüşünün o ıssız kentlerine varırdım
İlhan Berk

”

“

Ben nerde bir çift göz
gördümse
Tuttum onu güzelce sana
tamamladım
Cemal Süreya

”

“

Bakakalırım giden geminin
ardından;
Atamam kendimi denize,
dünya güzel;
Serde erkeklik var,
ağlıyamam.
Orhan Veli

”

“

Amanın bana bir hal oldu
Bir hal oldu a dostlar
Amanın beni bir rüzgâr aldı
A dostlar bir rüzgâr aldı
Bu rüzgâr ne rüzgâr
Amanın sevda rüzgârı
Sevda rüzgârı a dostlar!

Melih Cevdet Anday

”

“

Karanlık göklerde aysın,
Kurak ovalarda çaysın,
Bir tek inandığım şeysin,
Uzattım sana elimi...

Sabahattin Ali

”

ŞÜKRÜ ERBAŞ

Yoksa onlar ölecek Yoksa ben olmayacağım

“**İnsan, kabul etmekle dönüştürmek arasında bir gergin iptir, bilirim. İnsan konuşmasaydı –yazmak da içinde- yapacağı tek şey, topluca delirmek olurdu, bilirim.**”

Sual eylen bizden evvel gelene / Kim var imiş biz burada yoğ iken.” Sizden önce kimlerin bu boşluğu hangi arzularla sonsuza boyadığını, hangi avazları toprağın kalbine gömdüğünü, hangi acılarla çiçek açtığını, hangi sevinçlerle yaprak döktüğünü bilmezseniz, bunlarla bir varoluş bağı kurmazsanız, ilk insanın ilk sözlerini, binlerce yıl sonra, acıklı bir gülenle birdesiz söylersiniz. Sizde tuhaf gelen bir yavanlık duygusu verir söyledikleriniz ama dünya sizinle başladığı için ne kalbinizde bir süveyda vardır, ne aklınızda bir söz. Eksiginizi nereden bileceksiniz. Diliniz ağzınızda düğümlenir durur. Doğa cezaya döner. İnsan, bir yok oluş fotoğrafına varır. Yalnızlık bile olmayan bir yalnızlıkta, herkes kendisini ötekinin darağacına çeker. Ne şiiir olur, ne müzik. Aşkşa daha ilk sözde solar, ilk dokunuştta soğur.

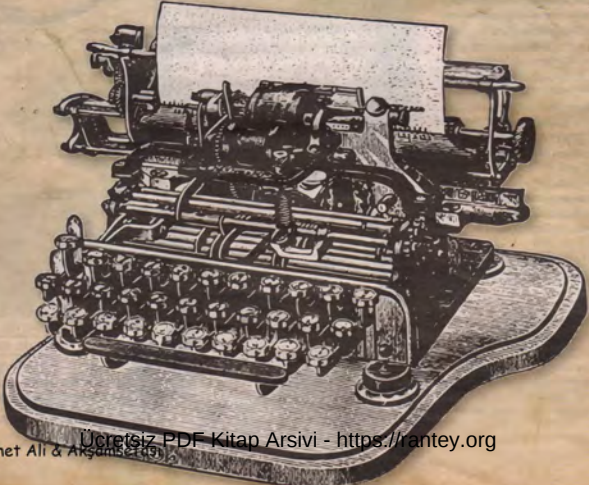
Kitaplarınızda çok alıntı, çok gönderme, haydi sizin sözünüzle söyleyelim, çok alınlık var, diyorlar. Tabii ki diyorum, onlar benim hayatımı var ettiler. Benim bütün duyarlılığım, onların yüzlerce yıldır insandan insana arınmış, büyümüş, çeşitlenmiş sözlerinden geliyor. Ben burada yoğ iken benim şiirimi yazanlar onlar. Kaderimi yazanlar. Dilimin, acımın, arzumun, öfkemin öğretmenleri. Ben, onların baktığı hayata, yeni zamanların hayat bilgisiyle bir daha bakıyorum. Ne diyordu Cibran, ben ustamın ustası, çırağımın çırağıyım. Ben onların

hayatlarını yeni zamanların ruhuyla yeniden okuyorum, yeniden yazıyorum. Yoksa onlar ölecek. Yoksa ben olmayacağım. İnsanın sözden başka yaşayacağı biryeriyok dünyada, bilirim. İnsan, kabul etmekle dönüştürmek arasında bir gergin iptir, bilirim. İnsan konuşmasaydı –yazmak da içinde- yapacağı tek şey, topluca delirmek olurdu, bilirim.

Eğer siz, yeteneğinizin size bağışladığı yaratma büyüsunü, başka hayatların, başka zamanların, başka acıların, rüyaların, başka akılların büyüklüğü ile büyütmezseniz, payınıza ancak ölü bir tekrarı bir daha tekrar etmek düşer. Bununla yetiniyorsanız sizin için bir sorun yok da, bunu şiir, roman, öykü diye insanlara sunuyorsanız, bunda bir kötülük var. İnsanın sonsuzluğunu kendinizin yalnızlık gerçekğine indiriyorsunuz. İnsan ruhunu incitiyorsunuz. Erdemini, zaafını, yüceltiğini, küçüklüğünü kendi hapisshenize doldurup yok ediyorsunuz. Ana rahminden koparıyorsunuz. Arzusun dan koparıyorsunuz. Sözünü, sağır bir çarımha gerip, altında durmadan konuşuyorsunuz. Sonra da, büyüklüğünden ve sessizliğinden derin bir ürperti duyarak, yinede eserimize hayranlıkla bakarak, yarattığınız bu sonsuz çöl içinde bir yudum su özlüyorsunuz.

Tuhaf bir ölümü yaşayıp gidiyorsunuz.

*Karacaoğlu

Bir yol ayrımı

Uzun zamandır görüşmediğin ama deliliğini, kalbinin temizliğini ve kafasının ilginçliğini çok sevdiğin bir arkadaşınla karşılaşıyorsun. Seni görüncüye yüzündün. Birbirinize doğru ilerliyorsunuz. Seni tuttuğu gibi havaya kaldırıyor. Sarılarak döndürüp yere koyuyor. Etraftakilerin onaylamayan bakışlarını görüyorsun. Kadın olmasın, bu samimiyet taşkınlar olarak değerlendirilmeyecek belki... Ama kadınsın. Hop, yollu oluyorsun.

Birinden hoşlanıyorsun. O da senden hoşlanıyor. Onu çekici buluyorsun. O da seni çekici buluyor. Öpüşüyorsunuz. Büyülü bir anın içinde yok olup gidiyorsunuz. Bir süre öylece kalıp herkesi unutuyorsunuz. Sonra gözlerini açarsınız. Yoldan geçenlerin sana nasıl baktığını görüyorsunuz. Aslında iki kişisiniz ama kimse hoşlandığını adama, sana baktıkları gibi bakmıyor. Hop, yollu oluyorsun.

Üstünde gerdan dekoltesi derin bir bluz, altında kısa bir etek var. Herhangi bir yere gidiyorsun. O yere gidene kadar binlerce delici bakış, yüzlerce sözlü taciz ve onlarca elle tacizden paçayı yırtıyorsun. Bilgisayar oyunu olsa, hiçbir erkek senin kadar yüksek skor alamaz. Gideceğin yere kadar tüm bunlardan kurtulmayı başarsan da gışsilerin senin yerine bağıyor, oyunu kazanamıyorsun. Yol boyunca yollu oluyorsun.

Biriyle çıkıyorsun. Sevgili oluyorsunuz. Aşk oluyorsunuz. Hayaller kuruyorsunuz. Onunla ruhunu, fikirlerini ve bedenini paylaşıyorsunuz. İşler bir süre yolunda gidiyor, sonra gitmemeye başlıyor. Sen henüz ilişkinin içindeyken yıpranmaktan, yorulmaktan, o anaol an aşkını çoktan kaybetmiş oluyorsun. O da ilişkiniz henüz bitmeden başkalarıyla flörtleşmeye başlıyor. Sonra

bir gün ayrılıyorsunuz. Çok da uzun zaman geçmeden, sen yeni birinden hoşlanıyorsun. O, seni yeni biriyle el ele görüyor, "Hemen yeni sevgili mi yaptın?" diye sorma hakkını da kendinde... Hop, yollu oluyorsun.

Instagram'a, kendini seksi ve güçlü hissettiğin bir fotoğraf yüklüyorsun. Kendini çekici buluyorsun, gençliğini, güzelliğini kutlamak istiyorsun. Birileri seni etinle değerlendirsın diye değil, kendini o fotoğraftaki kadın olarak görmek istediğin için bunu yapıyorsun. Erkek olup üstsüz bir fotoğraf paylaştan kimse sesini çıkarmaz. Ama kadın olup biraz seksi bir fotoğraf yüklemek cüretini gösterdiğin için hop, bil bakalım ne oluyorsun? Evet bildin, yollu.

Bir sürü arkadaşın var. Bunların bir kısmı erkek, bir kısmı kadın. Sen o gün, erkeklerin çoğunluğu oluşturduğu bir arkadaş grubunda buluşup bir barda oturuyorsun. Tekyaptığın, bir barda oturup sohbet etmek, belki bir şeyler içmek. Biraz sarhoş oluyorsun. Biraz dans ediyorsunuz. Bazı arkadaşların, tacize uğrama diye etrafını sarıyor, etrafında bir çember oluşturuyor. Uzaktan, dışarıdan, sana ulaşamayan erkeklerin bakışlarını görüyorsun. Sana ulaşamadıkları için düşmanca bakıyorlar. Yanlarındaki kadınlardan bazıları, o erkeklerden daha da düşmanca bakıyor sana. Erkek cinsiyetli arkadaşlarınla içmeye çıktın diye ne oluyorsun biliyor musun? Tabii ki yollu.

23 yaşındasın. Gençsin, güzelsin, gülüşün şıkır şıkır. Hem okuyup hem çalışıyorsun. Abi dediğin, güvendiğin patronların seni isten

çıkartıyor. Kalan ödemeni almak istiyorsun. Seni rakıya götürmeyi teklif ediyorlar. Kabul ediyorsun. Geceye ofiste devam etmeyi teklif ediyorlar. Ne olabilir ki? Kabul ediyorsun. Bir iki içki içiyorsunuz. Artık gitmen gerek, ama ısrar ediyorlar, seni salmıyorlar. Arkadaşına mesaj atıyorsun. "Adam bana takmış!" diyorsun. "Birazdan kalkarım." diye düşünüyorsun. Vahşice tecavüze uğruyorsun. Vahşice katlediliyorsun. 20. kattan aşağı atılıyorsun. İntihar ettiğin iddia ediliyor. Twitter'da gündem oluyorsun. Birileri kalkıp, gece eski patronlarınla içmeyi kabul ettin diye seninle ilgili yollu diyebiliyor. Evet, bunu söyleyebiliyorlar.

Bu yol, neyin yolu? Biri de bize bunu anlatabilir mi? Yok, anlatamıyorlar.

Bir kadın, hayatını istediği gibi, dolu dolu yaşarken, size hesap mı verecek? "Evet, verecek" diyorlar. Siz kimsiniz, kaç kişisiniz, neden böylesiniz, içiniz nasıl böyle çirkin, içiniz nasıl böyle insafsız?

"Evet, verecek" diyorlar. Siz kimsiniz, kaç kişisiniz, neden böylesiniz, içiniz nasıl böyle çirkin, içiniz nasıl böyle insafsız? "Sus, yollu!" diyorlar.

Ben söyleyeyim: Sizin yolunuz, korkunç tecavüzlerin, akıl almaz cinayetlerin yolu. Sizin yolunuz, aile içi şiddetin, çocuk genlerinin, beyaz kadın ticaretinin, çocuk tecavüzlerinin yolu. İster modern giyinin, ister medeni görünün, bir kadını, yalnızca olmak istediği gibi bir kadın olarak yaşadığı yargılamayı kendinize hak görüyorsanız, asıl yollu sizsiniz. Sizin yolunuz, yol değil biz, sizinle aynı yolun yolcusu değiliz.

#SuleCetiçinAdalet

AYDILGE

Çok gül, ağlamazsın!

Hiş sevmediğim bir söz var: "Çok gülme ağlarsın!" Yahü niye ağlıyorum güldüğüm için? Niye cezalandırılıyorum? Tamam acı çekmek hez bir şey değil ama bunun suçlusu neden öncesindeki mutluluğum olsun ki? Sanki mutlulysak illa bir bedel ödeyeceğiz. "Vay sen nasılmutlu olursun, al sanamutsuzluk" diye bizi cezalandıran bir sistem varsanki! Hep bir "dünya tekin değil, başımiza kötü bir şey gelecek" duygusu. Tam da sistemin istediği ruh hali. İnsanlar hep korku dolu olsunlar ki kafalarını bakubkurlarından dışarı fazla çıkaramasınlar.

İtiraf ediyorum; ben de kaygılarla örülü kabuğum ile uzun zamandır mücadeley ediyorum. Uzun zaman derken epey uzun, çünküaslında herşey ben dahaanne karınımdan başlayan. Hayata tutunabilmem için annem ağır bir hormon tedavisi görüyor ve düşeceğim ile ilgili yoğun endişe duyuyor. Sonunda 7.5 aylık doğuyorum. Bu sefer de erken doğum nedeniyle kaygılanıyor: "Ya çocuğa bir şey olursa?" deyip duruyor. Oluyor da. Çok hasta bir çocukluk geçiriyorum. Bu arada çocukken enseveğdimiş şarkı söylemek. Ama ondan bile korkuyor ailem çünkü astım hastasıyım. Yine de yılmıyorum, şarkı söylemeye devam ediyorum ve 8 yaşımdaya TRT Ankara Radyosu Çocuk Korosu sınavlarını, özel olarakseçtikleri 30ses arasında kazanıyorum. Benim dışımda herkes çok havalı koroda. Seçilmiş olmanın verdiği bir kibir var üzerlerinde. Bende kibir yok ama ağır bronşit var. Öksürük krizlerinde benyim kafamdan çıkacak diye korktuğumdan, kafamın üstünü sıkı sıkı tutuyorum. Çocuk akli işte... Fakat sonra müzikeypmakden büyükşifam haline geliyor (tabiiialatlarında etkisi olmuştur ama ben müzik sayesinde iyileştigimi düşünmeyi yeğliyorum) ve fiziksel olarak iyileşiyorum. Ancak o kaygılı hal bana yapışip kalıyor.

Ergenliğimde bir özgüven geliyor üstüme ve kaygı maygı kalıyor (Daha doğrusu pusuda bekliyorum diyelim). Üniversiteyi burslu kazanıyorum. Yetmiyor, dörtsenüşt üstü bölüm birincisi oluyorum ve sonra da okuldan tüm üniversite genelinde birinci olarak mezun oluyorum. Şimdi düşününce bütün bu "birincilik"lerin aslında biraz da kaygı ve korkularımı bastırma için olduğunu görüyorum. Düşeksiniz ki.

artık bir özgüven patlaması yaşamışsındır. Yok, vallahi öyle olmuyor. Hatta hiç aiyem bundan sonra başkabirhal alıyor.Öncelikle müzikeypmak için İstanbul'a gelmeyeakar veriyorum ve yüksek lisans kazanıyorum. Ama o da ne? Nasıl olur... Kendi başıma İstanbul'a gelmeye korkuyorum ben! Ya başıma bir şey gelirse, kendi başımın çaresinenasıl bakacağım? İlk orada anlıyorum işte:ister üniversitebirincisi ol, isterdünyabirincisi ol, kendi başına kalmaktan korktuktan sonra ne anlamı var?Tabii ki her zamanbaşıma birşey gelmesinden endişelenen ailem de hemen benimle İstanbul'a geliyor. Yani korkulma hiç yüzleşmek zorunda kalmıyorum. Aman ne güzel! Ta ki yüksek lisansibitiripalyalız başıma eve çıkmaya karar verdiğim dönemde panik atak geçirene kadar.

O gece annemler yok... Arkadaşlarımla dışarı çıkmak istiyorum. Annem telefonda son derece kaygılı bir sesle, "kızım ne olur geç saatteTaksim'e gitme, başına bir şey gelir," diyor. Sinirleniyorum. Annemin sürekli başıma bir şey geleceğini ima etmesinden bıkışım artık. Tabii ki onu dinlemiyorum ve dışarı çıkıyorum. Ve bir saat sonra panik atak geçiriyorum.

O dönem yardım aldığım çok tatlı bir psikiyatr, bana diyor ki, "Aydilge anksiyeteni ögibi görmekten vazgeç. Çünkü ona o anlıymıyokleykensin. Onuaslındaeni kırdırma, ağlatmaya çalışan bir çocuk gibi düşünenebilirsin. Ya onu ciddiye alıp gerçekten kızıpacı çekebilirsin ya da yaptıklarına odaklanmamayı seçebilirsin. Onun amacı seni panikletmek, çaresiz hissettirmek. Ağlamazsan, sakın kalırsan, öñündeki işine bakpanda kalırsan, bir sürüesonramutlaka sikilip gider. "Yahu bu kız istediğim ilgiyi bana vermiyor" deyip orada kalmaz. Ama onu çok ciddiye alırsan, amacına ulaşmış olur ve daha çok üstüne gelir."

Bir durup düşünüyorum. Anksiyete yaramaz bir çocuk yani öyle mi? Aslında böyle düşününce gözümde dahaaz korkutucu geliyor. İlgili isteyen, dikkat çekmeyeçalışan bir çocuk! Evet, gıcık ediyor insanı. Bir an önce gitsin, sussun istiyorum ama sonuçta bir canavar da değil. Onu koçaman bir canavar

olarak gören, benim beynimdeki büyütec.

Bu benzetmenin aklıma yattığını gören doktorum daha gelip bir öneride gazla bulunuyor. Diyor ki anksiyeteni sev.Haydıcınım. Dahaneler! Bu kadarı fazla! Neyini seveyim nemrundu? "O seni sen yapan yanlarındın biri ama" diyor doktorum. "Seni duyarlı ve yaratıcı kılan, bütün bu besteleri, romanları yazmanı sağlayan o. Onun sana zarar veren yanlarını törpülemek güzelama onu çok etmeye çalışma..."

Ne demek istediğini tam anlamıyorum adamcağızın. Niye sevecekmişim ki anksiyetemi? Hiç de sevmiyorum!

Nefret ediyorum! Gitsin, istemiyorum! Sonra Amerikalı bir psikiyatr olan Abraham Twerski'nin bir konuşmasını izliyorken ve kafamda ışıklar yanmaya başlıyor. Twersky istakozlardan bahsediyor. İstakozun sert bir kabuk içindeyaşayan narin, yumuşak bir hayvan olduğundan... İstakozun kabuğu hiçbir zaman büyümüyor. Oyüzden istakozbüymeye başladığında, kabuğu da dar gelmeye başlıyor. Huzursuzlanan ve sıkı sıkı istakoz, insanolsa mutemelen asla büyüyemeyecek. Çünkü kendini rahatsız hisseder hissetmez, antidepresanla, alkolle, bilgisayar oyunları ya da dizilerle sıkıntısını uyuşturup bastırmaya kalkacak. Ama istakoz öyle yapmıyor. Konfor alanından çıkıyor, bir kayanını altına giriyor ve dar gelen kabuğunu atıyor. Sonrasında yeni bir kabuk oluşturtuyor. Gün gelip daha büyüüp, o kabuk da dar gelince, bu sefer onu kırıp yenisini çıkartıyor.

Yanibiz insanlar ve sevgiliistakozlar büyüdükkabuklarımızı sıkıştırıyor. Ve aslında büyümemize neden olan şey, tam da bu! Kendimizi rahatsız hissetmemiz! Bizenyeni, daha iyisini, güzelinearattırarak, içimizdekihuzursuzluk. Stresli zamanlaröcü değil, aslındabüymeye zamanının, konfor alanından feragat edip, bir çıkışyolu bulma zamanının geldiğini inşareti. Zorluklar altında ezilmek mi, yoksa onları dönüştürmeye vesile olacak birer çıkış tabelası olarak görmek mi? Bir durup düşünmeli: Zorluklar ruhumuzun antrenman salonudur belki...

SEDEF ORMAN

Gidelim buralardan...

Kalbimde devamlı bir göç var. Şehirlerarası otobüs garı mübarek. Hareket, gidiş, geliş hiç eksik olmuyor. Şehirler, kıtalar boyunca yol geçiyor yürüğümden. Arada mutlu kavuşmalar da olmuyor değil tabii ama daha çok gidenler uğurlanıyor.

Fonda Nazan Öncel'in Göç albümü çalıyor, ne zaman yayımlandığını hatırlamıyorum, siyah beyaz bir albüm kapağı, albüme adını veren şarkıda Nazan "Göğsünde avutsaydın, uzanıp da öpseydin, beni sevseydin sevseydin, söylemesen de anladım" diyor.

Yenik düşülmüş savaşların gazileri, hep bir parçaları eksik, yaralı çekiliyorlar sahneden sessiz alkışlarla. Kendimi bir açık hava sahnesinde gibi hissediyorum kimi zaman, bir parçam eksik ama ayakta durabiliyorum, kimse yok, kendi kendimi alkışlıyorum, amfityatroi ki elimin sesiyle çalıyor.

Çünkü hiçbir savaşa kazanmak için girmiyordum ki bu deli gönülüm, tek alametifarikası kaybetmekten korkmamak. Bunu da marifet sanıyor garibim. Çünkü biliyor ki her zorluktan kalbimin dikine giderek çıktım ben. Yine çıkarız diyor. Nasılsa herkes kendini iyileştirecek şeyin ne olduğunu zamanla öğreniyor, yenile yenile, yara bere içinde.

Kimini saklamak, kimini ayıklamak, kimini hatırlamak, kimini ise unutmak hayatta tutar.

Bahar temizliği misali bir unutmak temizliği de olabilse keşke. Yaşananlar tasnif edilse ve sevgiyle

hatırlanan, değerli olan anıların farklı raflarına kalkabilse vekaletüm yaşamışlıklar yada yaşanamayanlar da dip bucak temizlense, gitse.

Zaten başımıza gelen kaç şey, kalbimize giren kaç insan olur ki günün sonunda kayda değsin, anlamı olsun, sevgiyle hatırlansın. Onlar kalsın, gerisi unutulup gitsin işte, ne güzel.

Çok istediğimiz halde, başlayıp da bitiremediğimiz aşklarımızı kaldırıp sol alt rafa koyalım mesela. Adına kabullenilmiş mağlubiyetler diyelim. Vazgeçişler ise başka bir rafta alsın yerini, pişmanlıklara komşu. Cahil cesaretlerimiz, gözü kapalı atlayışlarımız, olmayacak dualara aminlerimiz, kandırdıklarımız da pişmanlıklardan sayılsın aynı rafta. Tutkular, korkular, savrulmalar, tükenmeler hepsi üst üste sığışsın başka bir rafa. Bir tutam da umut saklamak gerek tabii gönül raflarında, ne kadar hüznümüze meftun olsak da.

Peki sonra, sonra ne olacak diye sormadan edemiyorum kendime. Ya içimde bir deprem olursa, bütün raflar birbirine karışsın, ya kaldırdığım bütün kartların bir gün tekrar açılırsa... Bir garantisi yok.

Kalbimde devamlı bir göç var. Varsın olsun. Kalbimi düzene sokmaya çalışıyorum, mümkün mü, bilmiyorum. Zaman akıp giden bir hal, ben durur muyum? Hiç sanmıyorum.

Akıpgiderken zaman, kulaklarımda çalıyor yine Nazan'ın sesi; Gidelim buralardan, dayanamıyorum...

“**Kalbimde devamlı bir göç var. Varsın olsun. Kalbimi düzene sokmaya çalışıyorum, mümkün mü, bilmiyorum. Zaman akıp giden bir hal, ben durur muyum? Hiç sanmıyorum.**”

Cevriye Hanım Lokantası

SELEN BARANOĞLU

Köftelerin mis kokusu gelirken burnuna, yine başını duvara yaslayıp öündeki kadehten bir yudum aldı. Köftelerin kokusunun beyninin uyarı merkezine ulaştığı anla, o kadehi ağzına götürdüğü an arasında geçen kısacık salisede bir ömre sığmayacak bir mutluluğun hayalini kurdu yine. Aşkla dolu birhayal. İçindesadeceiki kişivar; kendisi ve Cevriye Hanım. Kendisi dediği kişişi, kırk üç yıldır Lokmacılar Pasajı'nın alt katında berberlik yapan Tahir Ünal'dı adlı şahsiyet, yani benim yirmi yedi yıllık babam. Cevriye Hanım dediğim kişi ise... Yok, onu öyle bir cümlede özet geçerek anlatamayacağım. En iyisi ben sizi bu hikâyesinin başına götürüyüm. Yani on iki yıl öncesine.

O zamanlar on beş yaşında babasına her konuda hayran bir genç kızmım. Lise için di sınıfın yaz tatili dönemindeyiz ve babaannemi kaybedeli henüz iki ay anca olmuş. O yazbabam, annem vebenilkkkez tarihi Hamamönü'ndeki iki katlı eski konakta bir başımıza kalmıştık. Babaannem de nihayetinde tek bir kişiydi ama varlığı bir mahalleye bedeldi. Tüm konağın içini onun hoş muhabbeti, zaruri istekleri, el havlularının arasınakoyduğu kurutulmuş lavantalarının kokusu, konağın önünde beslediği sokak kedileri, geceleri Kur'an okurken tümev yayılan sesi doldururdu. Ne yalan söyleyeyim, onu sevdiğimiziz kadar ondan korkardık da hepimiz. Yani korkmak demeyelim de, çekinmek diyelim. Belki de sırf bu yüzden onu kaybedene kadar babamın içindeki isyankâr çocukla hiç karşılaşmamıştım daha önce.

Babaannemvarken evdeherşey nizamibir şekilde tıktırılır işlerdi; babamınışteçnikçisi, sefer taşıyla öğle yemeğine o gün ne götüreceği, annemin temizlik günleri, babamın eve geliş-

annemin kabul günleri, benim arkadaşlarımla buluşma günlerim, evden kaçta çıkacağımız, eve kaçta gireceğimiz. Her şey kitabına uygun, herşey aynı şekilde, herşey insanbunaltacak kadar tekdüzeve sıkıcı.

Babaannemin vefatından sonraki o ilk yaz ise, başlangıçta her şeyaynıtek düzellekle devam etti, ta ki bir akşam babam iş çıkışı arkadaşlarıyla Lokmacılar Pasajı'nın denize bakan giriş katında yeni açılan Cevriye Hanım Lokantası'nda yemeğe kalacağına ve kendisini beklemememi söyleyene kadar. O günden sonra babam Tahir Ünal'dı, sanki başkası tarafından yaşanmış geçmişini temizle istercesine sade ve sadece kendisiolarak, kendisi için yaşamaya başladı. Babamın ağzı dolusu gülebildiğine, çapkın bakışlarına, hovarda küfürlerine ilk kez o zamanlar şahit oldum. O günler, babamı yeniden taniyor olmanın hevesiyle geçti.

Yaklaşık iki yıl sonra, bir öğlen, babamın dükkânda ve annemin karşı mahalledeki Nazife teyzemin kabul gününde olduğu bir zamanda, evde tek başıma oyalanmaya çalışıyordum. Bir müddet babaannemin eski yatak odasındaki sandığını karıştırdım. Sonra nendirir bilmem babamın gardırobunun kilidini çekmeci geldi aklıma. Kendimi bildim bileli anahtarı hepüstündeduranvehiç kilitlemeyen o

çekmece, babaannemin vefatına tekabül eden zamanların birinde kilitlemeye başlamış ve bir daha hep kilitle kalmıştı. O çekmeciye bir daha hiç, üzerindeki o küçük anahtarla görmemiştim.

İçimde yapmamam gerektiğini bildiğim bir şeyiyapıyor olmanın verdiği huzursuzlukla yatak odasına girdim ve çekmeciye açmak için kendime doğru çektim ama tam da tahmin ettiğim üzere kilitletiydi. O anahtarınereye koymuşolabilirdi babam? Üzerinde taşımasıydı çünkü temkinli insandı babam, kilitleyerek sakladığı bir sırrın tek anahtarını kaybetme riskine girmezdi. Temkinliydi ama bir o kadar

da klasik. O yüzden çekmecenin anahtarını kimsenin el sürmeye cesaret edemeyeceği beylik tabancasının kılıfına koymuştu. Anahtarı bulduğumda heyecandan tir tir titriyordum ve çok geçmeden ellerimin buz kestiğini fark ettim. Hemen anahtarı kilide sokup çekmeciye açtım ve babamın hiç bilmediğim dünyasına ilk adımı o çekmeciye açtığım gün attım.

O günden sonra babam Tahir Ünal'dı, sanki başkası tarafından yaşanmış geçmişini temizle çekmek istercesine sade ve sadece kendisi olarak, kendisi için yaşamaya başladı.

Çekmecenin içi yarım yamalak yazılmış, kimi buruşturulup sonradan geri düzeltilmiş kırkış kâğıtlarla doluydu. Ayrıca iki tane dolmakalem, ki birini daha önceden biliyordum ama öteki, üzerinde "Tahir'e" yazan kalemlik çekmiştim, Sabahattin Ali'nin içimdeki şeytan kitabı vezuaktan çekilmiş bir kadın fotoğrafı vardı. Fotoğraftaki kadının yüzü net değildi ama oturduğu sandalyenin üzerinde "Cevriye Hanım Lokantası" yazıyordu. Elime

ALİ DENİZ USLU

rastgele bir kâğıt alıp okumaya başladım:

"Daha sana nasıl hitap edeceğimi bilemiyorum, Cevriye, Cevriye hanım, Cevriye canım, Cevriyem... o kadar acizim ki. Kendi kendime çizdiğim bir tablonun içinde kendime yer bulamıyorum."

Sonrasında başka bir kâğıda kaydı gözlerim "Hayalle gerçeğin bu kadar iç içe geçmesi normal mi? Yoksa ben mi aklımlı kaybediyorum? Bugün senin güzel gözlerinin hayalini kurarken, köşedeki lokantadan şen kahkahan geldi kulaklarıma." Okuduklarıma inanamıyordum. O sırada gözüm, annemin adının yazılı olduğu kâğıda ilişti. Yazı, Melek'e (annem) diye başlıyordu: "İnsan en çok, söylemek istediklerini söyleme hevesini yitirince acır kendine. İçinde yeşertip anlamlandırdığı sözcükleri karşı tarafa aktarmasının hiçbir anlamı kalmadığını fark ettiğinde kocaman bir yenilmişlik hissinin içine dalar balıklama. Biz seninle o hissiyat içinde geçirdik yıllarımızı. Artık ikiniz de yenilmemek Melek, ha, ne dersin?"

Ellerim titriyordu. Kalkıp yüzüme soğuk su çarpmak için banyoya koştum. Betim benim atmıştı. Demek babam başkasına âşikti. Peki bu aşk karşılıklı mıydı? Annemin haberi var mıydı? Babam bu Cevriye Hanım'la mı evlenecekti? Ben cici anne mi diyecektim bu kadına? Peki ya annem? Annem çok üzülecek miydi? Ben ne olacaktım? Cevriye Hanım da kimdi? Peki ya babam, babam ne yapacaktı? Canı çok yanıyor muydu?

Saniyeler içinde tüm bu düşüncelerin girdabında bir o yana bir bu yana çarparak ilerledim. Babam, Tahir Bey, basbayağı âşikti, çaresizdi, yalnızdı. Yatak odasına dönüp çekmeceyi biraz daha kurcaladım. Sonra içimdeki Şeytan kitabının arasında el yazısı babama ait olmayan bir mektup buldum. Gayet muntazam bir el yazısıyla tane tane yazılmıştı: "Tahir, ah sevgili Tahir! Ne çok isterdim uzattığın eli hesapsızca tutup, seninle sürüklenmeyi ama yok sayamayacağım onca gerçekliğin arasında bir hayalsin sen. Ellerimizin kenetlenmesi ne mümkün... Bu sana yazdığım ilk ve son mektup olacak. Sana karşı içimdeki tüm gerçek duyguları bu satırları yazdığım kalemin üzerine ne kazıdım adınla beraber. Seni unutmayacağım, beni unutmayacaksın ama yollarımız bir daha hiç kesişmeyecek. Hasretle. Cevriye."

İşte Cevriye Hanım'ın hayatımıza girişinin hikâyesi. O günden sonra babam hep elinin altında bir kadeh bulundurdu berber dükkânında. Tam on iki yıldır o dükkânda, her köfte kokusu duyduğunda başını duvara yaslayıp önündeki kadehi dudaklarına götürdü. Onun dışında hiçbir yerde, hiçbir zaman ağzına içki koymadı. Çekmecesinde gönderilmemiş mektuplar, kalbinde muammâ sızılar, göz pınarlarında dökülemeyen yaşlarla Tahir bey kendini Cevriye Hanım Lokantası'na gömdü. Ve tam on iki yıldır kendi mezarına meftun yaşıyan bir ölü gibi aramızda dolaşmakta, o bildik tek düzelikle.

DİVİT

Denizin karaya baskın verdiği bir gecedeyim Tezgâhlanan bir kumpasın öncesinde. Birkaç satır cümlem, birkaç mısram var cebimde. Cephenin gerisinde yitirdiklerimizin mezarları yükseliyor Dilimdeki karanfil tadı paslı Şehrin gürültüsünü bastırıyor burada dalgalar Kim kimi neden sevdiğini bilmezken, Şeytanın sağdıcı kıyıyor şafağın nikâhını. Divitin namlusu zihnime dayadığım Çekicinin hoyrat ağırlığına bulanmış. Cellat geliyor ilk vapurla Zindanların nadasında gün sayarken, Sana çarpmadan sağ çıkış sözcükler taşıyorum. Tabutuma çaktığım çiviler gıcırıyor Denizin karaya bastığı bu gecede Uğraşlarımı kıracağım yaştayım Öyle yorulduğum ki arsızların tarlasında orak sallamaktan İşgaline izin veriyorum ruhumun boş odalarının...

501 numaralı oda

ERCAN KESAL

501 numaralı oda. Bizim hastanenin en sık odası. Torpilli yani. Çoğunlukla, benim ve hekim arkadaşlarımın yakınlarımız hastalandıklarında konuk edildikleri oda.

1997 yılında gelmiştim Okmeydanı'na. İçinde düğün salonu, kamyon tamirhanesi, et lokantası, kiraathane, oto galerisi, muhasebe bürosu ve hafriyatçı olan altı katlı bir binaydı ve benim hayalimde çoktan "hastane" olmayı başlamıştı. Binanın mal sahibi Erzincanlı Hasan amcayla haftalar süren konuşmaların nihayetinde, "mutlu son"a yaklaştığımı hissetmiştim. Binayı kiralayacak, içindeki tüm kiracıları dayıkekhava paraları vererek çıkartacaktım. Hasan amca son buluşmamızda, "Tamam Doktor Bey, ben anlaşılmaya menfi bakıyorum artık" deyince, bir süre korkuyla bakakalmıştım adama. Ama, şimşek hızıyla, onun "menfi"yle "müspet" ikarıştırdığını fark edince, "Tamam Hasan amca, ben de menfi düşünüyorum! O zaman hayırlı uğurlu olsun" diyerek binanın anahtarına kavuşmuştum.

Hastaneyi kurarken, başımdan envai çeşit iş geçti. Tepemde hiç durmadan sallanan bürokrasi kılıcı, bitmeyen banka kredileri, ne zaman batacağımı takip eden meslektaşlarım, aklımda dostlarım, kalbinden kötülüğü söylemiş budalalarvs...

Ağzımda kaşıkla yemek masasında uyuduğum gecelerin sonunda ve galiba sadece, ananın hayırdualarıyla, onun "çok istersenolur" düsturuyla hastaneyi ortaya çıkarabildim.

Aslında baştaki soruyu sormanın tam sırası: Ben bu hastaneyi niye kurmuştum? Makinelerin sahibi olacaktım öncelikle. Patron olacaktım bir nevi. Ama, farklı bir patron! "Bakin; hastanecilik, üstelik özel hastanecilik, başkatiirüde yapılabilir" diyebilmek içindi tüm çektiklerim. En sevdiğilerimin son yolculuklarından önce uğradıkları zorunlu bir istasyon olabileceğini ise hiç aklıma getirmemişim!

501 Numaralı oda. Babamın, Metin Erksan'ın, Tuncer Necmioğlu'nun, kader birliği yaptığım doktor arkadaşım Aydın'ın ve son olarak da Erhan'ın yattığı oda. Ahmet Erhan'ın yanı...

Resim aynı. Acilin önünde yaptığım mutat cenazekonuşması ve oradan cenaze aracıyla gönderilen cenazelerimiz.

Kendime soruyorum artık, "ben bu hastaneyi dostlarımla, sevdiğilerimle, yakınlarımla, soo

A. Erhan, her şeyden önce benim çok yakın dostum ve kardeşimdir. Ona dair taraflı olamam. Ama, bütün objektifliğimle söyleyebilirim ki, dünyanın en iyi şairlerinden biriydi... Hayatı da şiiri gibiydi ve hep yazdığı gibi yaşadı.

günlerinde, temiz ve soğuk çarşıların arkasından hüzünlü bakışmalar ve sessiz ağıtlar yaşayayım diye mi kurdum?"

Ne büyük bahtsızlık ve ne çaresiz bir hayal kırıklığı...

AHMET ERHAN

Yıl 1976... Üniversiteyi kazanmıştım ve taşradan Başkent'e gidiyordum. Ankara'ya yani... Hayatımda hep soluk ama yakıcı fotoğraflarla yer alan kente.

Nevşehir Lisesi'nden mezun olup Siyasal'i kazandığım sene, abimin, Anadol kamyonetinin arkasına koyup getirdiği üç beş eşyayla birlikte, İç Becebi'de, somyamın bile zor sığıldığı küçük bir daireye yerleşmişim. İlk gece hiç uyumadan, odamın penceresinden, korku ve şaşkınlık içinde, karanlık ve sisli bir Ankara'ya baktığımı hatırlıyorum. Ertesi gün yaptığım ilk iş ise, Zafer Çarşısı'na giderek, kulağımda Che Guevara marşlarıyla kitapçıların dolaşmak olmuştur. Büyülenmiş gibi ve büyük bir hayranlıkla. Ankara benim resimle, müzikle, kitapla ve en önemlisi politikayla, gerçek manada tanışıp, etkilendiğim ilk şehirdir.

Aradan yıllar geçti. Kavgaya koşturmayla geçen, toz duman içinde bir on yıl. Sonra 1984'te bir doktor olarak döndüm Ankara'ya. Sevgi geldiğim ilk gün yaptığım iş, yine Zafer

Çarşısı'na gitmek oldu. Ama, bu sefer genç bir şairle tanışmaktı derdim. "Akdeniz Lirikleri" ve "Alacakaranlık Ülke" kitaplarının şairi Ahmet Erhan'la.

Onu ilk gördüğüm andan aklımda kalan fotoğraf, çarşı içindeki bir sahafın önüne oturmuş, sessizce kitap okuyan, güzelyüzlü bir delikanlı. Ahmet Erhan. Ahabplarının bildiği haliyle bizim "Erhan" yani. Yavaş yavaş, sessizce konuşmuş, sohbet etmiş. İlk görüşte de ısınmıştık birbirimize.

Sonra... Sonrası binlerce hikâye, anı ve fotoğraf işte. Şiir, türkü, içki, müzik, dostluk, keder, coşku. Sümer Sokak buluşmaları. Sohbetler, sonsuza kadar sürecek zannedilen arkadaşlıklar. Behçet, Akif, Adnan, Murat, Oktay, A.Telli, Tolga... Oğlu Deniz'in doğumu. Sivas. Behçet'i kaybedişimiz. Azer'in ölümü.

1990 yılına kadar Ankara'da kaldım. Sonra da İstanbul başladı benim için.

Erhan, İstanbul'da geldi sonra. Kaldı ve yerleşti üstelik. Ama akli hep Ankara'daydı sanki. Sevgili Hacer'in olağanüstü gayret ve çabası Erhan'a ömür kattı. Ama yetmedi...

Erkensabah ziyaretlerimin birinde, 501 numarada üç kadın, Erhan'ın günlük rutin vücut temizliğini yapıyordu. Bir, cefakâr eşi Hacer, diğerleri hemşire ve temizlik görevlisi.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteoy.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Bir süredir yatağa bağımlı olan Erhan, sessizce ve tepkisizce, yapılanları izleyerek yatağında yatıyordu. Kapıda biraz durdum ve bekledim. Sonra fark etti beni ve bakıştı bir süre...

"Ah kardeşim!" dedim içimden. "Yanyana yürüdükümüz, sarhoş olup ağladığımız, kucaklaşıp coştığımız; uykulu, uykusuz, hiç bitmeyecek zannettiğimiz, gençliğimiz, gecelerimiz..."

Bir hinlik geldi aklıma:

Yatağın yanına gelerek, "tamam brader" dedim. "Evet, böyle bir hayalimizi hatırlıyoruz. Etrafımızda kadınlar olacaktı. Onlar fir döneceklerdi. Biz yan gelip yatacaktık. Keyif keke. Ama sanki bu değildi" dedim, sırtarak. İnce, karamsık dudaklarını gücsüzce açıp, gülmüsedti.

Birkaç gün sonra da kaybettik...

A. Erhan, her şeyden önce benim çok yakın dostum ve kardeşimdi; Ona dair tarafsız olamam. Ama, bütün objektifliğimle söyleyebilirim ki, dünyanın en iyi şairlerinden biriydi... Hayatı da şiiri gibiydi ve hep yazdığı gibi yaşıadı.

Acil önündeki mutak cenaze törenine dönelim:

Şöyle dedim orada:

"Namık Kemal'in bir dizesi geliyor aklıma, 'bais-ı şekva bize hüznü umumidir Kemal, kendi derdi gönlümün billah gelmez yadına.' Dünyanın tüm dertlerini öylesine yüklenmişim ki, kendi derdim aklıma dahi gelmiyor'diyor, Namık Kemal.

Evet... Erhan, tam da böyleydi işte. Sisin içinde kaybolmuş bir fener gibi, dünyaderdinin içinde kaybolmuş birisiydi. Öylesine kaybolmuştu ki, artık silüetini dahi seçemez olmuştuk."

Erhan yerini, yazdığı şiirlerle belli ediyordu yine del Kısacak ömür denizinde bir deniz feneri gibi ses verdi hep. Kaybolmuş, yitip gitmiş vücuduna, ancak çıkardığı iniltilerden, yani şiirlerinden ulaşabilirsiniz. Dünyanın en içten, en yalıcı, en sade ve pürüzsüz şiirleri bu. Bulduğunuzda, kaybolan ve yeniden, bir başka sisin içinde, yeni iniltiler çıkaran bir deniz feneriydi Erhan.

J. Steinbeck'in "Bitmeyen Kavga"sında, roman kahramanı, ölen yoldaşını, toplanan kalabalığın önünde şu cümleyle uğurlar ve bu kitabın son cümlesidir:

"O, kendisi için hiçbir şey istemedi yoldaşlar, hiçbir şey istemedi!"

Ahmet Erhan, bu dünyada, kendisi için hiçbir şey istemedeni yaşad ve öylece öldü. Ben şahidim.

Mehmet Ali & Akşamsefası

BARİŞ İNCE

"S uyun gürültüsü bedenimi özetliyor." O ince beden, yaşamın gürültüsü arasında sessizce yürüdü ve gitti.

"İskender'i ihmal ettik mi" ile "İskender'i yorduk mu?" arasında salındığımız o yıl, geçen yıl bugünlerde gitmiştim Bodrum'daki evine. Yormaktan ürkek... Gençliğimde hayran olduğum bir şairin yazdığı derginin yöneticisiydim, bir şeyler yapmalıydım ama yapabileceklerim sınırlıydı. Evinde olabilecek kadar az kaldım. "Hayatı önemi olan acılar" şiirinde dediği gibi, "sözcükler büyüdü, sözcükler düğündü." O yaz benim için küçük İskender yazı oldu.

O zaman fark ettim ki gençken ezbere bildiğimiz mühtaş dizeleri aslında bizi İskender'den uzaklaştırmış.

"İskender'i okuduk"

duygusu, tuhaf bir bilmişlik yüklemiş üstümüze. Meğer küçük İskender'i ne de bilmişmişiz.

İskender'i yalnızca öpmüşüz, İskender'le sevişmemişiz. Bir şair için, bir öykücü için, bir romancı için en ilham verici yazılar dandir küçük İskender. Sadece şiirleriyle değil söz yazılarıyla da... Aynı zamanda büyük bir şiir araştırmacısıdır İskender. Bunu da büyük bir tevazu ile yapar.

Geçen yaz küçük İskender'in kitaplarını tekrar alıp okumaya başladım. Yazın sonuna ikinci romanının düzeltmelerini yetiştiriyorduk ve o sırada üçüncü bölümde eksik kalmış bir cümleyi arıyordum. İskender'in kitaplarını okurken istemsiz gelen ilhamı değil tüm kitapları yeniden okunduktan sonra bende yarattığı hissi önemsedim. Yokluğuyla kavrulmuş gibi

İskender'i kana kana okudum. Oturdum ve Sarsıntı romanına şu paragrafı yazdım:

"Ters istikamette yürümeye başladım. Kumdan çok taşta rastlanan bir sahil yolu. Barınığın ilerisinde insanlar küçük kayıklarını bağlamışlar. Kimisi karaya oturmuş, çürümeye yüz tutmuş. İlgil görmezse çürür. Yürürken yerdeki taşlara ve denizkabuklarına bakıyordum. Arıyordum. Kaybettiğim bir şeyler... Cesaret edemediğim, söyleyemediğim, dövişemediğim, sevişemediğim, her şeyden ve herkesten dolayı... Yitirdiğim bir şeyler... Yerde balık ölütleri vardı, kimisi daha yeni kıyıya vurmuş. Balıklar hep surat asıyor gibi değil mi? İfadeleri öyle. Bir şeylerden hazzetmeyip de karşısına naz yapar gibi... Kimse onların nazını çekmiyormuş gibi... Kim bilir dertleri nedir. Beni de çeken yok, hafifim zaten, kapladığım bir yer yok. Kimsenin hayatına değemiyorum, ruh gibiyim. Bir anlam yok. İnsanlar sevdiklerine anlam yüklemeyi seviyor. Benim için diyebilecekleri bir şey yok. Dostlarına beni anlatıp övünecek sevgiğillerim olmadı. Anlatılacak hiçbir şeyim yok. O zaman beni sevmeyin, yeter ki yalandan anlam yüklemeyin de..."

Minnettarım İskender. Bize bıraktığını ve yeniden yaratmamıza olanak sağladığını sözcükler için. Özur dilerim İskender. Dünya görüşümüzün haklığı kimi zaman bizi çokbilmişliğe, had bilmezliğe sürüklediği sinan, korkuluk edemem İskender, gece ile sinan, gelecek için.

"Beni geceye imtihan etme nankörlük, durup ömrümü düşünürüm o zaman" küçük İskender, ikinci Wolaz.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

CAN BONOMO

küçük İskender'i yaşatmak

Küçük İskender'le uzunca bir raki masasında tanıştığım da 21 yaşındaydım. Şiirimi derinden etkileyen İskender'in koyu bir Fenerbahçeli olması birtakım insanlara ilginç gelmiştir. O yaşlarımda ben de garipsemiştim. Hâlbuki şairin insanı davranış ve zaafırları şiiri ile aramızda mesafe koyuyorsa bir şeyleri yanlış yapıyoruz demektir. Şair bir süper kahraman ya da gerçeküstü güçleri olan bir varlık değil, yazma hakkı olan ve bu hakkı şüphesiz bir muvaffakiyetle ifa eden kişidir. Yazmak ve yazmamak sınırları dışında yaşadığı şeyler onu daha şair ya da daha az şair yapmaz. Onu şair yapan şey topluma kabul ettirdiği şiiridir. Yıllar sonra bu sene, "Yunus Emre Şiir Yarışması"nda jüri özel ödülü kazandığımı ona bizzat söylemek istediğimde ziyaretine gittim. Rahatsızlığı sebebiyle yatağında yatmış maçı izliyordu. Yıllardır aramızda geçen şakayı hatırlatmak için yanındaki koltuğa otururken alaylı bir biçimde "Şair adam hiç maçı izler mi?" diye sordum. "Sen şair olduğumu anlaysın diye bütün gün pencereden kuşları izleyecek değilim. Maç var, maçı izliyorum" diye karşılık verdi. Bu diyalogu hayatım boyunca unutmayaacağım.

Sevdiğim şairlerin hemen hepsi daha ben doğmadan ya da henüz onlarla tanışma fırsatı bulamamışken öldüler. Ne kadar şanslıyım ki Türk şiirine haruzlaşan şeyler katmış olan İskender'le tanış. Son buluşmamız "Ölmeme Günü" vesilesiyle Cumhuriyet Meyhanesi'nde

oldu. Bastonunu sandalyesinin arkasına astı. Bir tek rakısını koydu. "İçiyor musun?" dedim. "İçiyorum" dedi. Eski şairleri konuştuk. "Ölmeme günün kutlu olsun" dedim. "Nasil ölmedim ama?" dedi. İskender sürprizlerle dolu bir insandı. "Bilmiyorum" dedim. "Ölmeme gününde benim burada olmam nereden baksan manidar bir şaka oldu bence" dedi. Güldük. Gece bitti. Aynırken elimde tuttuğum kadehin ustamla içtiğim son raki olduğunu tahmin edebiliyordum. Sevdığım insanları daha önce de kaybettim. Ölüm idmanlı olduğum bir meseledir. O gece, sağlığının iyiye doğru gidiyor olduğu illüzyonunu başıyla yutturduğu diğer insanlarla devam etti. Ölmeme günü kutlandı. Ölen şairler hatırlandı ve İskender, ölümü masada bırakıp evine geri döndü. Manevi babamı son kez n eşe içerisinde gördüğüm mükemmel bir son buluşmaydı.

İskender tanrılarımız kendimizin yarattığını inanırdı. Onu seven herkesin farklılıklara kucak açmalarını ve kâlipatını kırmalarını isterdi. Bir röportajında şunları dile

getirmişti. "Ben öldüğüm zaman insanlar dansa gitsinler isterim. Ben öldüm diye eğlenmeler diye değil. Bir gün önce dansa gitmişlerse özlediklerini, sevdiklerini ararsın isterim. Böyle bir adam yaşadığı diye eğlenmeler isterim." İskender çarklara ve statükoya her daim karşı çıkmış bir şairdi. Belki mükemmel bir hayat yaşamadı ama dört dörtlük şiiri vardı.

İskender'i yaşatmak istiyorsak şiiri yaşatmalıyız. İskender'i yaşatmak istiyorsak dans ve zarafetle yaşamalıyız.

İskender'i yaşatmak istiyorsak şiiri yaşatmalıyız. İskender'i yaşatmak istiyorsak dans ve zarafetle yaşamalıyız.

İskender'i yaşatmak istiyorsak onu insanı davranışları ve zaafırlarıyla hatırlamalıyız. Küçük İskender'in öldüğü gün Türk şiirinin öldüğü gün olursa bir ustanın dünyadaki izdüşümünü örselemiş oluruz. Hatıralarına perde çekmiş, köklerine balta vurmuş oluruz. Şiir okuyalım. Şiir yazalım. Bunları yaparken istersek maçı izleyelim, istersek oyunlaryoynayalım fark etmez.

Mehmet Ali & Akşamsefasi

küçük İskender ve sinema

MURAT TIRPAN

ama Salih'in beklemediği bir şekilde tornavida yediği sahne ne kadar da hüznülüdür. Altkoklar bu sahneyi dönen vantilatör kanatlarının gölgeleri ve spot ışığı ile önce erotikleştirmiş sonra da gerçeğin sert duvarına toslatmıştır izleyiciyi. Salih aslında Orhan'a tornavidayı saparken onu heteroseksüel yapmaya çalışır, çünkü İskender'in söylediği gibi bu eşcinselin belasıdır. Şairin buradaki oyunculuğu ne zaman zaman örneğini gördüğümüz eşcinsel karakterler gibi abartılı, ne komik ne de fazla dramatiktir. Tam da Kolera gibi bir arka mahallede eşcinsel olmanın gerektirdiği gibi trajiktir. Öte yandan Gaftici Fethi ile tamirhanede kırıştığı sırada çıkrakların oksijen tüpünü patlatması sonucu hastanelik olduğu sahne, tartışmaz Türkiye sinemasının en akıldan kalan sahnelerinden biridir. Daha sonra Orhan yaralandığı için eski işine dönemez ve kadın kıyafetleri giyerek genelevde çalışan travesti bir karaktere dönüşür. İskender'in yakın planlarda önce traş olduğunu, ardından makay yapıp peruk takarak bir kadına dönüştüğünü görürüz. Bu sahnede söz yoktur, Orhan'ın (ya da İskender'in) yüzü bu zorunlu dönüşümün trajedisini bize fazlasıyla anlatır. Küçük İskender kuşkusuz, sinemamızın çok sınırlı olan LGBT karakterlerinden en unutulmazına can vermiştir bu filmde.

Peki sonra? Ağır Roman'dan sonra O Şimdi Asker gibi ticari filmlerden çok iyi işlerde karşımıza çıkmaya devam edeceğini beklerken ne yazık ki bu temennimiz boşa çıkar. Aslında fırsat da vardır, Atif Yılmaz filmi gördükten sonra onu çağırır, oyunculuğunu beğendiğini söyler ve Yılmaz'ın yeni projelerinde yer alması konusunda konuşurlar. Ne yazık ki "şair yönetmen" değil ama bir "şair oyuncu" olmak üzere olan İskender bu yolda devam edemez çünkü tam da o sıralarda Atif Yılmaz'ı kaybederiz.

Keşke daha çok içinde olsaydı sinemanın, keşke daha çok karşımıza çıksaydı ismi jeneriklerde diye düşünüp üzüliyor insan. Ama öte yandan dönüp bakınca şimdi, küçük İskender'i nasıl hatırlamalı? Elbette şair, yani bir sinemacı olarak...

Küçük İskender'i nasıl hatırlamalı? Elbette büyük bir şair olarak. Ben de ona şiirleriyle meyledenlerdenim ama bir sinemaseverin Ağır Roman'ın Tilkî Orhan'ınını unutmaması mümkün müdür? Kültleşmiş bir film olan Ağır Roman (1997) bir yana O Şimdi Asker (2003) de dahil dört filmi daha vardır İskender'in küçük roller oynadığı.

küçük İskender'i nasıl hatırlamalı? Bir yandan iyi bir oyuncu olarak. Küçüklüğünden beri oyuncu olmak istediğini biliyoruz. Küçükken babası bir Cem Karaca plajı çalığında sürekli playback yaptığını, sonra ilkokuldayken Harbiye Şehir Tiyatrosu'na kaydolduğunu anlatır. Kabataş Erkek Lisesi'ndenkeyen de tiyatroyapmıştır. Asıl amacı ise şiir yazan bir yönetmen olabilmektir, ama olmaz. Hiç bitirmeyeceği tip fakültesine girer, sonrasında şiir başlar. Ama şiirle meşgul olmaya başladıktan sonra İskender'in iyi bir oyuncu olabileceğini büyük bir filmle görürüz, bunu bize kanıtlayan Mustafa Altkoklar'ın Metin Kaçan'ın romanından uyarladığı Ağır Roman filmindeki Tilkî Orhan rolüdür. Film bir şiirinde "Ben bir sokak köpeğiyim/ısırmayı çok severim" der ya İskender, Kaçan'ın dünyası tam da sokak köpeklerinin âlemidir. Kolera'nın karakterleri tipki bir Küçük İskender şiirinde yer alabilecek tiplerdir. Ağır Roman, filmde Kolera adı verilene uyuşturucu, fuhuş, çetecilik gibi bilumum suçun doğallaştığı Tarlabas'ın arka sokaklarını anlatır.

İskender, hatırlanacağı gibi bir tamirhanede çalışan,bahtsızve seçeneksiz bir eşcinsel karakteri, Tilkî Orhan'ın canlandırır. Orhan'ın çok arzuladığı arkadaşları Salih'e tırnaklarını kırmızı oto boyası ile boyayıp kendini sunduğu

Küçük İskender'i nasıl hatırlamalı? Elbette sinemayla yaşayan biri olarak. Çünkü onun sinemayla olan ilişkisi sadece oyunculuğa ilgili değildir, İskender şiirsel sinemanın tarifi olan Tarkovsky'yi çok sever ama sinemayı şiirden ayırmaz, şiirsel'i kabul etmez, sinema bizzatı şiirdir ona göre. Sinemanın şiirle ilgisi yoktur, çünkü ikisi de ayındır, ikiz kardeşler kadar fark vardır en fazla. Dolayısıyla sinema yapmayı istiyor olması da anlaşılabilir, kendine has üslubuyla şöyle der, "Şiir yazamasaydım, yönetmen olmak isterdim evet; içimdeki kuzgunluğu telafi etmemin iki yolu vardı: Ya şiir yazıp kendime zarar verecektim, ya film çekip başkalarına zarar verecektim. İkinci seçtim." İskender sinemanın röntgeni potansiyelinden zevk alır ama buna pek bulaşmamaya çalıştığını söyler, o daha çok tipki bir şiir gibi görüntülerle anlam yaratmaya dair düşündür. Kelimelerle film çekimlerindeki gibi bir plato kurduğuna, orada bir hikâye yazdığını düşünür.

küçük İskender'i nasıl hatırlamalı? Elbette mutlu sonları seven biri olarak. Haftanın iki üç günü sinemaya götürülen, bir çocuktu o. Eski Türk filmleri izlerken hakikaten heyecanlanır, mutlu sonlarda evde yalnızsa alkışladığını, çok eğlendiğini söyler. O saflığı, temizliği görmek bu kasvetli dünyada ona iyi gelir. Öte yandan çağdaş sinemayla da ilgilidir, kitaptan çok film doludur evi. Michael Haneke'ye, Andrei Tarkovsky'ye, Krzysztof Kieslowski'ye bayılır. Film atölyeleri yapmışlığı, sinema ve şiir ilişkisini tartışmışlığı vardır. Özetle oyunculuuktan yönetmenliğe, hahif bir izleyici olmaktan sinema düşünen bir entelektüel olmaya sinema, ikizi şiir kadar hayattandır onun. Keşke daha çok içinde olsaydı sinemanın, keşke daha çok karşımıza çıksaydı ismi jeneriklerde diye düşünüp üzüliyor insan. Ama öte yandan dönüp bakınca şimdi, küçük İskender'i nasıl hatırlamalı? Elbette şair, yani bir sinemacı olarak...

İstiklal'deki ilk İskender

İstiklal Caddesi bana ilk kez 1992 yılında, Galatasaray Lisesi'nin düzenlediği şiir yarışmasından kazandığım ödülü almaya geldiğimde karşıtı. 86'da gelmiştim İstiklal'e. Ama o zamandan aklımda kalan tek şey çift şeritli yolun kenarındaki daracık kaldırımlarda birbirine sürtesürte yürümeye çalışan yayalardı. Hava müthiş griydi ve caddenin iki yanında araba tamircilerinden başka doğru dürüst bir şey yoktu. 92'de gördüğüm İstiklal Caddesi ise lise sona yeni başlamış genç bir adam olarak beni allak bullak etmişti. İstiklal Caddesi benim için İstanbul demekti ve ben İstiklal Caddesi'ne âşık olmuştum. Üniversiteyi kazanıp İstanbul'a taşındıktan sonra caddeye bağımı hiç koparmadım. Zaten üniversite bittikten sonra da İstiklal Caddesi'nin paralelinde bir sokakta çalışmaya başladım. İlk ofisim İstiklal Caddesi'ndeydi. 2012'ye kadar İstiklal'e bir sokak mesafede kaldım hep.

Atilla, o zamanki sevgilimin ablasının o zamanki sevgilisiydi. Kimya mühendisiydi (Tanıdık geldi mi?). Hayatımda garsonlara onun kadar kötü davranan birini daha görmedim. Taksim Sütü'nün iri yarı, kalın kaşlı, Neanderthal ama her daim beyaz ceketli, siyah kravatlı garsonuna öyle bir davranırdı ki kazandırtılarına dayak yieceğimizi düşünürdüm. O zamanlar benim bugün olduğum yaşlardaydı sanırım. Kıvrık uzunca saçları vardı. Sıkı bir rockerdi. Parmagında birçok yüzük olurdu hep. Temiz diyledi aslında. Zengin sevgilisinin kendisine hediye ettiği 67 Mustang'in kapılarını açıp geri diğer arabalara karşıtarak nasıl patlattığını anlatmıştı bir keresinde. Bir keresinde de Atina'daki Motörhead konserine gidebilmek için kendisini çalıştığı fabrikadan nasıl

kovdurmaya çalıştığını. Aldığı tazminatla konsere gitmişti de üstelik. Kişisel tarihimin derinliklerinde kaybolmadan önce bana çok az insanın yapabileceği bir kıyağı yapmıştı. Galatasaray Lisesi'ne ödül almaya geldiğim o gece beni, İstiklal Caddesi'nin o zaman ünlü olan ne kadar mekânı varsa hepsine götürdü. Veli Bar'dan Dada'ya, Gitanes'dan Kemancı'ya kadar neresivar neresiyoksa.

Her mekânda ben bir şey söylemeden önüme bir bira geliyordu ve ben hiçbirine hayır demiyordum. O kadar sıkı bir içici değildim. Üçüncü mekândan çıktığımızda İstiklal Caddesi'nde sallanarak yürümeye başlamıştım bile. Gecenin sonunun nasıl geldiğini tahmin etmek güç değildir herhalde. Ama gecenin sonundan önce başka bir şey oldu.

Alt Kemancı'da Atilla, fabrika bacası gibi sigara tüttüren, dal gibi ince, gözlüğünün camlarının arkasından herkesi bir tur kesen benden yaşı ama genç bir adamla konuşmaya daldı. Lise sondaydı. İnceden şiir miir yazıyoruz, ödül bile almışsınız boru değil. Her ay Varlık alıyoruz, küçük İskender diye bir adam okuyoruz ki tay tey tey. "Periler Ölürken Özü Diler" çıkmamış daha "Gözlerim Sığmıyor Yüzüme" elimizde. "Erota"yı evirip çevirip ezbere alıyoruz. Fakat ne menem bir adam, neye benzer bilmiyorum. Bir kere görmemişim ki daha önce. Google'ı bırak daha internet yok Türkiye'de.

Atilla beni çağırırdı. Dedi ki "bu küçük İskender'dir." "Hadî lan ordan" dedim, "Bu küçük İskender olamaz, olsa olsa ince İskender olur." Ruhunun yarısını yüzünde taşıyan bir adam bu. Bu adam mı bize her

şeyiyle çift dalmakta. Hem de ne dalmak! O zaman, ağzında jilette dolaşan bir adam hayal ediyorum küçük İskenderdenice. Türk şiirine o güne kadar girmesi yassah olan bütün kelimeler, bütün imgeler küçük İskender'in sandığından ortalarla saçılmakta. Hem de en ağza alınmamış haliyle. Acıması da, çekinmesi de yok.

Darbe sonrası çirozlarıydık, anne babalarımız "aman oğlum, aman kızım"la büyümüşü bizi. Deli gibi okuyorduk velakin gıkımız çıkmıyordu. Ama Küçük İskender kendi götünden girip bizim götümüzden çıkıyordu kimseleri umursamadan.

Sonra yollarımız ayrıldı. Sanırım hayatımızdan şiirde çekildi ufak ufak. Sadece benimkinden de olabilir, bilmiyorum.

Geçenlerde bir iş için İstiklal Caddesi'ne gittim yıllar sonra ilk defa. Benim gençliğimde yaşlılar anlatırdı, "İstiklal Caddesi'ne çıkılacağına iki dirhem bir çekirdek giylinirli" diye. Biz Metallica tişörtlerimizi çekip çıkardık valla, hiç umurumuzda olmazdı. Bitmeyen bir şölene girmek gibi bir şeydi İstiklal'e gitmek. Gecenin sonunda caddede hangi bardan çıktığımızı, daha da kötüsü nasıl açacağımızı bile bilmediğimiz bira fişlarıyla eve döner, sokak aralarında öpüşür, kuser, bağırırdık. Bizim İstiklal'imiz bohem, romantik ve özgür bir yerdi. Bizim İstiklal'imizin delisi de, çaçası da, şairi de küçük İskender'di. Bizim İstiklal'imiz öldü. Küçük İskender öldü. Biz küçük İskender'le birlikte kendi gençliğimizi de toprağa vermiş olduk. Ruhuna el Fatima. Gençliğimizin zannı lan, küçük İskender'in duayla ne işi olur.

'Böyle bir adam yaşıadı'

küçük
İskender

28 Mayıs 1964'te
İstanbul'da doğdu.

Bohem bir hayat yaşayarak tezgâhtarlık,
düzeltilmenlik, kostümcülük, köşe
yazarlığı, resepsiyon memurluğu,
barmenlik, radyo programcılığı, şarkı sözü
yazarlığı gibi çok çeşitli işler yaptı.

Erotik şiirleriyle tanınmaya başladı,
şiirlerinde sözcüklerin arka planını
öne çıkarmayı gözettili. Olduğu gibi
görünmekten yana bir tavır sergiledi.
Dönemin şiirine aykırı tutum izledi.

Aralarında Ağır Roman'ın da
olduğu sinema filmlerinde oynadı.

2001 yılında Almanya'da, 2002 yılında
Hollanda'da, 2004'te NewYork'ta ve
Kuzey Carolina'da, 2005'te Avusturya'da,
2007'de Makedonya'da, 2008'de İsveç'te
çeşitli etkinliklere katıldı.

Haziran 2018'de kanser teşhisi kondu. İstanbul
Paşabahçe Devlet Hastanesi'nde 3 Temmuz 2019'da,
gece saatlerinde yaşamını yitirdi.

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp
Fakültesi'ne girdi, fakat okulu bitirmedi,
bıraktı. Ardından İstanbul Üniversitesi
sosyoloji bölümüne girdi, onu da bıraktı.

80'li yıllardan günümüze kadar çeşitli
dergilerde şiirler, eleştiriler, denemeler yazdı.
İlk şiiri Milliyet Sanat Dergisi'nde, İskender
Över ismiyle çıktı. Profesyonel olarak
1985'te Adam Sanat Dergisi'nde şiirleri
yayınlanmaya başladı.

Yeraltı edebiyatı ve yeraltı yaşamıyla her
zaman iç içeydi. Çok sayıda fanzinde
yazı ve şiir yayımladığı gibi, kendi
hazırladığı fanzinler de vardı.

2000 yılında Orhon Murat Arıburnu
Ödülleri'nde Bir Çift Siyah Deri Eldiven
adlı şiir kitabıyla birincilik aldı.

2006'da Melih Cevdet Anday Şiir Ödülü'nü,
2014'te Erdal Öz Edebiyat Ödülü'nü,
2017'de Necatigil Şiir Ödülü'nü kazandı.

küçük İskender, bir röportajında ölümünden sonrası için
istediğini şöyle dile getirmişti:

"Ben öldükten sonra nasıl bir ritüel olur diye düşünürsek,
mesela Can Baba'nın mezarına şarap dökmek gibi bir
şey de istemem ben. Benim arkamdan domuz gibi içsinler
de istemem. Kim ne yapmak istiyorsa yapsın o beni
ilgilendirmez de, benim istediğim benim öldüğümü duydukları
gün mesela dansa gitsinler isterim.

Dansa gitmeyenler dansa gitsin. Bir gün önce dansa gidenler
de uzun zamandır çok özledikleri sevgililerini arasınlar. O
arayanlar varsa ne bileyim parti versinler o gece, yani çok
eğlensinler. Ben öldüm diye eğlenmesinler, böyle bir adam
yaşadı diye eğlensinler."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Fotoğraf: Kadir İnceci

Hayat ölümle tedavi edilir

küçük İskender

İnsana kelebek hayatta bir kere konar; kaçırsan başka şansın yoktur. Çünkü kelebek ertesi gün ölmüştür.

Kum saatini yan yatır - geçmesin artık zaman.

Kavuşturup kucaklaştıran ortak bir lisanımız olsaydı yazmaz, ilelebet konuşurduk zaten.

Parça bitene kadar yalnız seni seveceğim.

Kapat şarkıyı/ şimdi benim gövdem çalıyor: Dinle ağlamamı.

Hayat ölümle tedavi edilir.

Seni oraya kadar taşıyıp getirdilerse eğer, heykeltıraşı bekleme; sen de kendi kendine yontul biraz.

Seninle ortak bir resmimiz bile yok içinde biz olan.

BEN ÖLÜRSEM

**Hafızamı
kaybettim, dedim
doktora, bir tek
onu sevdiğimi
hatırlıyorum.**

**Kalp, bir kalıp;
kendi benzerini
yaratır.**

**Ben Nâzım'ın
oğlu, Can
Baba'nın sağ
koluyum.**

**Sen sevmedin
ki zaten beni,
bir zaman
için bende
mülteciydin.**

ben ölürsem, karakutumu bulamayacaklar
ne bir aşk zerafeti
ne bir hayal tabiri... küçücük ömrüm
hep rüzgâr gülleri kokacak!

bir sinek cenazesinden dönmüşüm de sanki
ağzım burnum kanyak
denizden yeni çıkartmışlar yağmurun ölüsünü
mevsimlerden napalm günlerden ilkbahar

hummalı sabrımın glayöllü dağ köyleri
sana hasret şakımak mı yakışacak
çok arayacak çocukluğum esas sırrını
benim yüzüm bir kedi amipidir
ben ölürsem o kendiliğinden çoğalacak!

ben ölürsem karakutumu bulamayacaklar
ne bir buz yorgunluğu
ne bir sinema perdesi yırtık..küçücük kabrim

bir çocuk kalbi gibi haylaz olacak!

■ Galileo'nun
Pergeli,
Selim Karagül

Mehmet Ali & Akşam Serası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

küçük İskender

Arkadaşa iki elveda!

HAYDAR ERGÜLEN

Şarkının "Sen hep beni mazimdeki halime tanırısın" dediği gibi yaşasın anılarımızda canım arkadaşım, büyük şairimiz küçük İskender.

İskender bir internet sitesine yaptığı meyhane söyleşileri için 2018 kışında sorular yollamıştı. Galiba bahara doğruydum. Yanıtladım, yolladım. Bunları söyleşi olarak kaymıyor, sorularla yanıtları harmanlayarak bir yazı oluşturun, öyle yayımlıyordum. Çok sevdiğim Bodrum'a taşınmıştı, ben de henüz gidip ziyaret edememiştim evini...

Sonra o haziran sabahı, hasta olduğunu bildirdiği telefonla başlayan süreç... İskender son yazısını da Baval için yazmıştı. Hastalığını bildiriyor, direncini vurguluyordu. Biz de, Lale Müldür, Latife Tekin, Deniz Durukan, Altay Öktem, Akif Kurtuluş, Baval'a, İskender'in yerine kısa kısa yazılar yazmıştık.

Bodrum'da, İstanbul'da çeşitli kereler ziyaretine gittim, bazen idli'le, bazen Latife Tekin'le, bazen yalnız. Uzun uzun konuştuk, güldük, ümitlendik. Doktoru ve aynı zamanda tıp fakültesinden sınıf arkadaşı Abdül Lamo'yu çok seviyor ve "Başınıza gelsin istemem ama böyle bir hastalık durumu olursa hemen Abdül'e gidin" diyardı.

Söyleşiyi artık yazı haline getiremeyeceğini, istediğim gibi kullanmamı söyledi bir defasında. Bu süreçte birlikte yayımlı fotoğrafımız var ama onları paylaşamam istemiyorum. Şarkının "Sen hep beni mazimdeki halime tanırısın" dediği gibi yaşasın anılarımızda canım arkadaşım, büyük şairimiz küçük İskender.

küçük İskender ile Haydar Ergülen iki kadeh söyleşiyor...

■ Bizler şair dostluklarının bir kısmına buluştukları meyhanelerde çektiikleri resimleri gördükçe tanık olduk. Bizden önceki edebiyat insanlarının birbirini özlemesi, kızsda da aynı sofrada oturması, hararetli konuşmalara kapılıp gitmeleri: Hepsine imrendiğimiz olurdu. Sanatçı diye genelleyemeyeceğim; şair ağırlıklı olarak edebiyatçıların meyhanelerle ne alıp veremediği var?

Meyhane tefferruat diyemeyeceğim, yoksa her şeye tefferruat demem gerekir. Galiba şiirin edebiyattan farklı olmasının birçok delilinden biri de meyhane. Yalnızca şiirin değil, şairin de görünme ihtiyacı. Elbette dolu sunulması, dem alınması gibi kadim geleneklerin de en çok şairlerin hoşuna gitmesi ve onlar tarafından sürdürülmesi. Şiir demse, şairler de cemdir diyelim ve meylin ister yar aşkına, ister pir aşkına, ister yaradan hürmetiyle içimize dökülmesinin de şiirin hayatıyla ilgili olduğu söyleyelim. Esriklik, sarhoşluk hali kimdedir, aşıkta, dervişte ve şairdedir. "Biz sarhoşken çözüm daha yaratılamamıştı" denildiğini ve bunun da yine en çok aşıkla, dervişle, şairlerle uygun olduğunu da unutmayalım derim.

■ Meyhane elbette bir yalnızlık konçertosu değil. Ben orada yüzlerce öykü, senaryo, şiir görüyorum. Sen meyhanein gerçekleri, yüzleşmeleri, sohbetleri hakkında ne düşünüyorsunuz?

Doğrusunu istersen şaire yakıştırılmalı yalnızlık imgesi çok yapıtırmış. Dünyadan, Türkiye'den, eskiden yeniden pek çok şairin yaşamları da bunu doğruluyor. Şair yalnızlığı yazan kişi, yaşayan değil. Hani şairlere hüznün yapıtırılması gibi. Tamam Dağlarca'nın Tuğrul Tanyol için dediği gibi "şairler sarı kazak giymesinler!" ama, hüznü de yapıtırmaları yüzlerine, zira pek iğreti duruyor. Cumhuriyet dönemi şiirinde meyhaneler adeta çıkamayan dergilerin büroları gibidir. Ne dergiler çıkarılamamış, ama çıkarılamayan ne dergiler batırılmıştır oralar! Arkadaşlıkları, aşkları, ayrılıkları saymıyorum, ama pek çok dostumuzu hala oralardaymış gibi düşünüyorum ve özliyorum. Mehmet H. Doğan, Cemal Süreya, Arif Damar, az içse de İlhan Berk, Nilgün Marmara, Salih Ecer, Metin Altıok, Behçet Aysan, Adnan Satıcı, Ece Ayhan, Azer Yaran, Adnan Azar, Ahmet Erhan, Hulki Aktunc, Süha Tuğtepe, Mevlüt Gülveren, Seyhan Erözçelik, Enver Ercan... Unuttuğum dostlarımızı da sen ekle. Hiçbiri de yalnızlığı seven insanlar değildi, hepsi de gayet arkadaş, dost canlısı, insan arayan insanlardı. Belki de şair 'insan arayan insan' demektir, ne dersin İskender?

■ En sevdiğin meyhaneler hangileri? Var mı bir sebebi?

Ankara'da lise ve üniversite öğrencisiyken meyhaneye pek gitmezdim, lisede küçüktük, üniversitede devrimci. Devrimciler meyhaneye gider gitmesine de, 80 öncesi can gövdeyi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://ranteoy.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

götürürken biraz tuhaf karşılanırdı bu. Arasıra Ankara Sakarya'daki Piknik, ama en çok da Ahmet Erhan'ın "Büyük Expres Kuşağı" diye şiirini yazdığı Expres'e gider, çoğunlukla bira, ara sıra da raki içerdik genç şair tarzı olarak, Hayati Bakı'den Akif Kurtuluş'a kadar. Tavukçu'ya da birkaç kez gitmişliğim vardır. Ama 1980'den önce Ankara'da evler meyhaneydi, yani ev meyhanesi diyelim, evlerde toplanır, içer, dövüşür, barışır, sevisirdik! Mehmet Taner'in evinde Adnan Azar, Ahmet Erhan, Azer Yaran, ben ve sevgilim Funda ile 3 gece kaldığımızı, içtiğimiz, şarkılar söylediklerini, şiirler okuduğumuzu hatırlıyorum.

Tabii meyhane deyince, İstanbul. Gençken gittiğim Nevizade meyhanelerinden Boncuk, İmroz dışında, benim asıl sevdiğim meyhaneler, herkes gibi Yakup, ama özellikle de Refik'ti. Refik'le ilgili Radikal'de yazdığım yazı hala duvarında durur. Havasını, gelenleri, ortamları, sahiplerini, garsonlarını, velhasıl her şeyini severdim oraların. Bir de tabii meyhane mi denir biliyorsunuz ama 1983-85 arası hepimizin adına yatılı meyhanesi gibi olan Mısır Apartmanındaki İktisatçılar, ve işletmecileri Necip ile Soner'i de unutamam, Necip nur içinde yatсын.

Hayatı Meyhanesi. Başlıbaşına bir efsane. Kadıköy'de kevine giderdim, Ece'nin, İlhan'ın, Arif abinin, Devkine Akdağ, Can Yücel, Attilla Tokatlı, Edip Cansever, Cemal Süreya'nın olduğu zamanlar. Sonra Külebin dediği gibi "sonra âlem değişiverdi", herkes gitti, meyhaneler de benim için bitti.

Tabii aziz arkadaşım Mevlüt Gülveren'in "Dersaadet"ini de unutamam, meyhaneötesiydi benim için, meyhaneleren sonra oraya gider, hemen her hafta, Mevlüt'le 1980 öncesi ÖDÜ anılarımız, yoldaşlarımız, olayları ilk kezmış gibi birbirimize anlatır, yine ilk kezmış gibi sevinirdik. Tabii türkü dinler, türkü söylerdik bir de orada. Onu da çoookok özledim. Çok komik, çok tatlı, çok iyi bir adamdı.

■ Eskişehir ve Ankara senin için önemli, biliyorum. Oralarda gezme, meyhanelerinde içme şansın oldu mu? Nasıldır İç Anadolu meyhaneleri?

Onlardan önce tam liseyi bitirdiğim 1973 yılında 1 yıl süreyle dolaştığım Trakya'dan söz etmek isterim. Babam ortağıyla birlikte, ucuz konfeksiyon ürünleri satıyorduk o yıllarda, adını "Konuk Kervan" koyduğumuz bir gezici mağazayla. Trakya'nın Edirne, Kırklareli gibi şehirlerinde, Saray, Pehlivanözü, Lüleburgaz, Uzunköprü gibi ilçelerinde 1'er ay süreyle satış yapıyor, sonra başka bir yere geçiyorduk. Trakya, ayçekleri, bereketli topraklar, hoşgörülü insanlar, düğünler, kızlar, gençlik başımda duman hali yanı. Çoğunlukla ben duyuyordum insanları ben de aşkım vakt-i kerahat gelince de doooooğru meyhane.

Esnafla, köylülerle, memurlarla, öğretmenler, subaylarla o küçük meyhanelerde kafa çeker, birbirinden lezzetli mezeleleriyle de bayram ederdik. Adlarını unutsam da, o meyhanelerin iyiliklerini unutmam. Umarım hala açkırtılar ve bir gün yolum yeniden düşer oralara.

Hiç unutamam. Bir bahar ya da yaz akşamı, çiğner dolması ve başka mezeleler rakı içiyorum tek başıma, Kırklareli'di galiba, yazıyaşlı bir adam da içiyor o da yalnız. Biraz sonra etekli, bildiğimiz halk içi diyyeyim başörtülü genç bir kadın girdi meyhanelerin kapısından içeri, 'hadi baba yemek hazır anemim çağırıyor' dedi, adam da tüm o sevimiş Trakyalı ağzıyla, 'boş ver be gelinin, gel otur, iç de bir kadeh' dedi, gelin de oturdu, hemen kaynıpeder rakıyı doldurdu, içtiler, konuştular, gülüşe gülüşe gittiler. Meyhanenin mutlu sonla bitenini severim yani. Güle güle güle bitenini!

Seyhan Erözçelik, beni ve Pelin Batu'yu Bartın'a götürmüştü, kitap fuarı bahane, Seyhan ta 1983'ten beri Bartın'a beraber gidelim isterdi, nihayet gittik. Ve Pelin'le beni Taşhan'ın avlusundaki meyhaneye götürdü, tabii Pelin tanınıyor da, biz başladık o meze, şu meze derken içmeye. Kitap Fuarı var, o zamanki belediye başkanı da CHP'den Rıza Yalçınkaya, şimdiki milletvekili, Amasra'da Balık lokantasında yazarları ağırlıyor, bizi bekliyorlar, hiç unutamam, Taşhan'daki meyhanelerden sarhoş kalkıp Amasra'daki restorana gülbela gitmiştik. Sonra 2 kez gittim Bartın'a, Seyhan'ın annik için. Taşhan'a uğradım yine, Seyhan için 1 kadeh rakı içtim! Canım kardeşim.

Yani kasaba meyhanelerini severim, gerçi Pazar akşamı içtiğin hemen her meyhane de kasaba meyhanesi tadını verir. Eskişehir'de ise babamla'nın içtiği Mavi Köşeyardı, tam Porsuk nehrinin üstünde Köprübaşı'nda, çok uzun zamandır şarkurtarı. Meyhane deyince Kır Kamil gelir akla evvel eski, 1982'de Anadolu Üniversitesinde asistanlık yaparken İstanbul'dan derse gelen Cevat Çapan, Naci Güçhan ve Haluk Gürgen hocaları çok içmişliğimiz vardı oralarda. En son birkaç yıl önce gittim, taşınmıştı ama yine Kır Kamil'di. Eskişehir'e gidecekler şimdiden afiyet olsun, kime sorsalar gösterir Kır Kamil'i.

■ Başından geçen ya da tanık olduğun, içtiğin tuhaf veya ilginç bir hikâye var mı meyhane de yaşanan?

Sen yoktun o akşam iyi hatırlıyorum, İlhan

Berk her zamanki gibi yine ya Bodrum'dan geliyordu ya da yurtdışındakiler bir etkinlikten. Cep telefonları filan da yoktu. Biliyorum İlhan birimizi aradı, aradığı arkadaş da hepimizi aradı, seni, Seza'i'yı, Neşe'yı, Ahmet'i, Seyhan'ı, Lale'yı, Birhan'ı, vb. böylece akşam buluşuldu. O gün de yine birimizi aramış, o da diğerlerini aramış. Akşam Yakup'ta buluştuk. Vural Behadır, Seyhan, Enver Ercan olabilir, Orhan Kahyaoglu kesin var, Hasan Öztoprak da var sanırım, ben, 1-2 kişi daha var ama hatırlayamadım, hepsi erkek! Masada hiç kadın yok, sanırım 7 kişiyiz. Dedim ki Baha'ya ya da Seyhan'a "Masada hiç kadın yok, İlhan gelecek ve buna çok bozulacak, bize de bozuk atacak!" Birkaç dakika sonra İlhan uzaktan gülümseyen ağzıyla gözükte, bizim masaya fark edince o gülümseyen gözümüzün bir hal aldı, geldi ve "Bu ne biçim masa, şair masasında hiç kadın olmaz mı, karınız, nişanlız, sevgiliniz yok mu, ben kadınsız masaya oturmam!" dedi ve gittik! Haklıydı!

■ Birmeyhane açsan, öyle hayal et, nasıl bir ortam, tasarruf, müşteri profiline olurdu? Hatta canlı müzik de çalsa, kimi çıkartırdın gece yarısı sahneye?

Meyhanenin adını ya "Haydari" koyardım, İdil'in önerisi bu, ya da "Kasaba Meyhanesi".

Eski Yeşilçam filmlerindeki gibi bir meyhane olsun isterdim. O dekor, o ortam, hatıralar, insanları, yani bir tür hayal meyhanesi olurdu, "Ölümler Eviden Anılar" gibi. Başta babam, gencecik dayım, geğenç kardeşim, çiğparem Halim' ve yitirdiğimizi bir bölümünün adını yukarda andığım

arkadaşlarımız, dostlarımız gelsin, radyo ya da plak çalsın isterdim. Tabii başta Tanju Okan, Fikret Kızılok, Cem Karaca, Sümeýra Çakır, Mahzun Şerif, Neşet Ertaş çalsın söylesin isterdim. Bir de Sansar'ı çıkartırdım tabii, Seyhan'ı, o bet sesile "Lili Marleen"i ve "Mediha"yı söylesin diye, ahl! Sonra da İdil'le evlendiğimiz 25 Ekim 1996 gecesi, Kazakistan'dan mı ne öyle bir yerden gelip geceyarısı düğüne yetişti söylediği, "Hazreti Şah'in avazı/Turna derler bir kuştar'dır/ Asası Nil deryasında/Hırkası bir deriştir" dediğini de bir kez daha söylesin isterdim!

Daha ne isterdim ki İskender? Eski dostlar, eski dostlardan başka?

Sen iki kadeh demişsin ama, galiba üç-dört kadeh oldu benim yanıtlarım!

(Yayınlanmamış söyleşi, Mart 2018)

Mehmet Ali & Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteoy.org>

İş hissi

“Mızrak çuvala sığıyordu. Bir sağlıkçı, durumu fark edip hastalara verilen bu ilacı bakmakla sorumlu olduğu şizofrenlere içirmedi ve isyan başladı!”

”

Kalçadan yapılan bir işneydi. Adı: “Rol-verin.” İnsana meşguliyeti varmış, bir “iş” teşaışıyormuşhissi veriyordu. Genellikle her ayın 15’inde şizofreni uzmanı ruh hekimleritarafından yapıyorlardı. İşsizleri ilaçla havayasokup, uyuşturup geçici de olsa günlük yaşamın hayhuyundan uzaklaştırıyorlardı. Teda; her şey yolunda gidiyordu. Ta ki “Rol-verin” ilacının hammaddesi piyasada tükenip de “İşveren” başhekim, hastalara “Def-olun” adlı hammaddesi bol ilacı verip uyandırıp işten çıkarınca dek.

“Def-olun” advers (beklenmeyen) bir etki yaptı ve “Rol-verin” ile geçmişte çalıştığını hissedene ama şimdi iş hissi olmayan hastaların örgütlenmesini sağladı. İşverenin aşgari ilaç tedavisi miktarının altında verdiği “Asgarin” tableti karşı şizofren hastalar da boş durmadı ve uyuşturulmadan gelen güçlerini kullanıp elatından gizlicesatılan “Grev-in” ilacını alarak greve çıktılar. Bu sayede herkes aynı anda aynı rüyayı görüyor, grev yapıyordu. Yalnız “Grev-in”in bir yan etkisi vardı. Beyinde şizofreniye yol açan -yeni keşfedilmiş- “agmatine” adlı salgıyı artırıyor. Yani bir elin verdiği öbür el geri alıyor; hastalık artıyor; takip edilme, şüphecilik, alınganlık, halüsinasyon, sanrı, olmayan sesveya koku duyma, kendini tanı hissetme, seçilmişlik hissi gibi psikotik bozukluk belirtileri ortaya çıkıyor. “Grev-in”in başka bir yan etkisi, söz konusu ilacı alanların sendikali olduğunu sanmaları idi. Oysaki hiçbir sendikali değildi! Örgütsüzdüler. Mesela çalışmayı bırakan işsiz hastaların “grev sözcüsü” görevine o kadar yabancındı ki kendini “sözcü” değil de “gözcü” sanıyor, olası bir tehlikeye karşı greve giden arkadaşlarını korumak için çevreyi gözleyeceğini düşünüyor.

Tam 14 gün süren grev çok başarılı oldu ve şizofren hasta işçiler “Rol-verin” yerine bir benzeri olan ancak muadili olmayan “Geri-al” işnesi yaptırmaya yani, iş hissi edinmeye hak kazandı. Bunun yanı sıra, talep edilen ve kazanılan haklar arasında maaş alma hissiyle beraber; ayrıca yol + yemek + sgk + prim + servis + kreşisleri de (yani enjeksiyonları da) vardı. Alışlageldiği üzere her ayın 15’inde kalçadan yapılacağı bu kokteyl (karışım) işne. Gelgelelim hastaların çoğu işneden biraz korkuyorlardı ve bu duruma bir çözüm bulunmıyordu. İşveren başhekim; farmakologlara danıştı ve şizofrenlere “Geri-al” yerine, bir draje hap olan “Bordro-al” vermeve başladı.

Ancak “Bordro-al”ın bir yan etkisi vardı: Hastalara sendikasıızlık hissi veriyor ama bu his bilince tam olarak ulaşmıyor. “Bordro-al” advers bir etki yaptı ve şizofren bir hasta sendikasıız olduğunun bilincine vardı. Söz konusu hasta, diğer hastaları uyarmak, sendikasıızlıklarını fark ettirmek istiyordu. Bu amaçla o hasta bir miting düzenlemek istedi ve işe koyuldu. Tek başına izin aldı, afiş, pankart astı. Bildiri bastı. Harcamaları kendi cebinden yapıyordu. Ancak mitinge kimse gelmedi ve üzüntüden, stresten bu hastanın hastalığı nüsketti. İşverenbaşhekim de kendine göre bozguncu olan hastaya iyi gelecek ilaçları değil, aksine hastalığı şizofreniyi körükleyecek reçete (mesela “Beter-ol”) yazıyordu. Hasta, durumu fark etti ve “hasta düşmanı” bu işvereni (yani başhekim) hastaneduvarlarına afiş asarak, bildiri dağıtarak ifşa etti. Başhekim, bu propagandaı boşa çıkarmak için hastanedeki bütün psikotiklere, kendisi hakkındaki bu iddiaları çürütmek için “Yalan-o” içirdi. Ancak mızrak çuvala sığıyordu. Bir sağlıkçı, durumu fark edip hastalara verilen bu ilacı bakmakla sorumlu olduğu şizofrenlere içirmedi ve isyan başladı! Ayaklanma, o hasta ve o hastabakıcıtarafından harekete geçirilenlerce dalgaladga

“Def-olun” advers bir etki yaptı ve “Rol-verin” ile geçmişte çalıştığını hissedene ama şimdi iş hissi olmayan hastaların örgütlenmesini sağladı.

yaılıyor ve bütün hastalarile sağlıkçılar olayın ayrımla varıyordu. Poliklinikler, servisler ve tüm birimler hastalarla sağlıkçılar tarafından “Herkes iş hissi istiyoruz!” sloganlarıyla işgal ediliyor, oldukça az sayıdaki iş hissi karşıtı işveren başhekim yanlılarıyla hastane bünyesinde göğüs göğüse çarpışmalar yaşanıyor.

Başhekim; sağlıkçılar ve hastalar hakkında lokavt kararı verdi. Lokavt için hastanedeki şebeke suyuana herkesin bu sudan içtiğidüşünülererek işveren yanlılarıtarafından “Defol-un forte” şurubu karıştırıldı ancak ilacın son tüketim tarihi geçmiş olduğundan etkisi çok sınırlı kaldı, işe yaramadı. Bu arada, başhekim yanlıları da

SİNEM KEYİK

JEAN DE LA FONTAINE

Jean de La Fontaine, Fransa'nın küçük bir şehrinde 1621 yılında doğmuştur.

Fransız şair ve yazar. Yazdığı fabl eserleri ile tanınmıştır. La Fontaine, krala yakın kişiler ve soylular arasından pek çok hayran kazanmıştır. La Fontaine'in fablları; insanı sıkırmaması, anlattığı masalın konusundan çok öğüt vermesi, olay örgüsünün takıntısız gelişmesi gibi özelliklere sahiptir ve en büyük etkisi, bildiğimiz bir konuyu yeniden tanıtır gibi olmamıştır. Çoğu fabllarının zarif, doğal, incelikli ve kusursuz yapısı tümüyle ortaya çıkmaz. Bu fabllar, Fransa'da prozodî ve şişsel söyleyiş alanında yüz yıldır yaşanan birikime dayanır. La Fontaine romantik bir yazar değildir; yapıtları gücünü ve güzelliğini kendi deneyimlerinden çok, sevecek okuduğu, sürekli yararlandığı zengin ve karmaşık bir edebiyat mirasından alır. Örneğin; Ezop, Phaidros, İtalyan ve Fransız yazarlardan etkilenmiştir.

La Fontaine'in fabllarının içeriği ahlak dersinden çok ardında yatan olgun, derin ve bilgece bakışla önem kazanır. Masallar dolusu yaşamış, son masalını yazarken 1695 yılında, yetmiş dört yaşında hayata veda etmiştir. İki yüzü aşkın masalla günümüzde de her yaştan insanın hayatına dokunmaya devam ediyor.

KESİK KUYPUKLU TİLKİ

Yağlı birtikili, ama dişilerden,
Bir hayli tavuk, tavşan yemilerden,
Tuz ağatılmıuşunda,
Ve nasılsa kurtulmuş,
Kurtulmuş ama, kuyruguda bırakmışkapanda.
Utancındanlecek. Ne yapın?
İstemiy kibütün tükiler de onabenzin.
Birtukultayda sözlümiş;
--- Tükiler, demiş; birsey sorayımizse:
Bu kuyruk da ne oluyor bizim millette?
Ne diye sürükleriz buboş ağırırhı?
Toza, çamurubulansındıyemi?
Ne işimizyariyor, rica ederim;
Benbunu kesp atmaliderim.
--- Çok doğru, demiştükilininbiri;
Yalnız, lütfen çevirinde arkanız,
Birgörelim kuyruksuz halimizi.

Gülmekten kurdunz millet,
Sen artık gel de siz dinlet.
Kısa kuyruk öngersi güne gitmiş,
Uzun kuyruk modası devam etmiş.

kullanıldığını düşünmeye başladı. Bunun ana sebebi, iş hissi isteyen masum hastaların aleyhine çalışıklarının bilincine varmalarıydı. Onlar, sadece ama sadece bir ilaçla, bir yerde çalışıklarını sanmak istiyordu. Normal; mesaili, sabah 9 akşam 5 veya masa başı bir iş bile istemiyorlardı. İşverenyanıları da bu süreçte hasta ve sağlıkların safına geçmeye başladı. Başhekimin etrafındaki çember gitgide daralıyordu. İş hissi düşmanı başhekim, son hamlesini yaptı ve kendi hazırladığı bir ilaç olan "valiz-in" arak uçakla yurtdışına kaçma hissi istedi. Ama artık çok geçti... Hastalar, sağlıklar ve eski işverenyanıları ama özelliklede hastalar, bir ilaç hazırlayıp suçüstü yaptıkları başhekimini ilacı alamadan, yurtdışına kaçmadan yakaladılar, direnmeye çalışan bu adama damardan uygulanan ilacı dayadılar: "Siktir-ol"! Artık cehenneme kadar yolu vardı!

ALİ MURAT İRAT

Gençlik ve yaşlılık

Yaşlılık ve gençlik birbirinin karşısıdır, hiç sanmıyorum. Öncelikle her ikisinin sınırları da biyoloji tarafından belirlenmiş. Bu sınırlar kültürel ve siyasal olarak da yeniden inşa edilmiş. Kimin kime göre yaşı ya da genç olduğunu tartıştığımızda bu öğrenilmiş ve öğretilmiş kavramların yer değiştirdiklerini kolayca görebiliyoruz.

Yaşlılık ortalama yaşamsüresinin üst sınırına yaklaşmak ve daha açık bir ifadeyle-teorik olarak- ölüme yakın olmakla belirleniyor. Ancak bu durumun kültürel ve siyasal inşaları da var: Üreme ve cinsellik faaliyetlerinden uzaklaşmış olmak da yaşlılığın belirtileri ya da olması gerekenleri arasında görülüyor. Antik Yunan'da ebelerin doğurma yeteneğini kaybetmiş kadınlardan seçilmesinden; günümüzde "yaşlı" erkeklerin tacizinin daha fazla şaşkınlık nedeni olmasına kadar birçok örnek bu kültürel insanın sonuçları olarak duruyor. Yaşlılığın sosyo-ekonomik özelliklerine örnek olarak da başkasına bağımlı hale gelmek ve daha da önemlisi sistemin işçiliğine ve üretime olan katkının azalması ya da sonlanması gösterilebilir. Yaşlı, yalnızca tüketim sürecinin parçası haline almıştır. Ve sadece tüketen değil çoğu zaman muhtaç olan olarak da görülür.

Bunlar yaşlılığa atfedilen diğer bütün özelliklerin ortak paydaları ve çıkış yerleri. Bu tür bir anlayışın erinin, üretim, cinsel veya yaşamsal faaliyetlerin doruk noktası olarak görülen gençliği, yaşlılığın karşısına dkeceğine de şüphe yok. Buradan bakıldığında kabul edilmiş yaşlılığın birbirinin karşısı olarak kabul edilmesinde de beis yok. Ancak oradan bakmanın handikapları var. Çünkü orası ziyadesiyle kalabalık ve kalabalığına indüğü

verden doğrultuk nadiren çıkar.

Gençlik ve yaşlılığın yukarıda saydığımız her alanda birbirlerinin özelliklerini fazlasıyla barındırdığını çok iyi biliyoruz. Birçok yaşlının sınırların her alanında aktif ve dolu bir yaşantı sürdürdüklerini görüyorken, birçok gencin sosyal birer ölü olarak yaşamlarına devam ettiklerini de izliyoruz. Yine genel geçer bakış, gençliği, heyecanlı, hızlı karar alıp uygulayan, risk alabilen (çoğu zaman risk olduğundan habersiz olmanın rahatlığıyla), enerjik ve "hızlı" bir hafızaya sahip olan şeklinde kodlar. Yaşlılar ise itidalli ve bilge olan, çabuk öğrenen (ama çabuk unutan) ama emin bir hafızaya sahip olan, zor karar alıp, yavaşça sindirerek uygulayan bir yaş grubudur. Oysa bütün bu sayılan özellikler yaşlılarda ve gençlerde fazlasıyla karşık bir biçimde vardır.

Aslında kültürel ve ideolojik kodlamaların bu denli yerli yerine oturmasına neden olan ve bütün bunlara sağlam bir zemin oluşturan şey biyolojik olarak ölüme yakınlıktır. Ölüm insandaki bütün korkuların ana köklerinden birisi olduğu gibi, siyasal alanın içerisinde da temel genel-etkenlerden birisidir. Yaşlılık üzerine söylenenler tam da bu "ölüme yakınlıkla" şekillenmekte ve ölümlü insanın yaş aracıyla olan ilişkisinin üzerine sosyo-ekonomik ve ideolojik söylemler sıralanmaktadır. Üretim ilişkilerinin ölüm ve ölüme bakışı sanırım araştırmaya değer bir konu olarak önümüzde durmaktadır.

Çünkü bu dünyada söz söyleyebilmenin sınırı ölümdür. Ölüm bir anlamda her şeyin olgunlaşmış halini temsil eder. Ölmüş olan "kemale ermiştir". Ölmüş olan dünyevi olanın dışındadır ve onun üzerindedir. Bu

sınıra yakınlık iddiası -yani olgunlaşmanın sınırına erişiyor olma- beraberinde bir başka tarihsel ayrımı daha önümüze koyar. Beden ve Ruh/Akıl ayrımı. Bedenin ve bedene ilişkin arzu ve isteklerin insanlık tarihi boyunca sürekli kötülendiğini, ayıplandığını ve hatta cezalandırıldığını biliyoruz. Antik Yunan'da bilmemek, Hristiyanlık sonrası Batı toplumunda ise arzulamak ayıptı. Dinlere ve birçok ideolojiye göre beden ve bedensel arzular hem toplumun biriktelliğini tehdit altına alan hem de her türlü bireysel kötülüğün yayılmasına sağlayandır. Yaşlı olarak beklenen -teorik olarak-son demlerini yaşadığından ve yaşlarda olgunlaşma sınırına geldiğinden söz konusu bedensel taleplerin azalması, bastırılması, dahası kontrol altına daha rahat alınabilen bir hale gelmiş olmalıdır. İstek bu yönde ama bu asla böyle olmamıştır. Dünya tarihinin yazılmayan kısmı yaşlıları na kıyılauyum içindeki aşkı, arzusunu ve tutkusuylla; gençlerin -Hume'un söylediği gibi- tutkularının esiri olan aklının kararlarıyla doludur. Bugün yaşlılık ve gençlik birbirinin karşısı olarak kodlansa da durum hiç de öyle değil. Bu iki olgunun biyolojik belirlenimi dışındaki her şey inşadır. Biyolojinin inşası ve belirlenimi ise genetik çok yakın tarihteortadan kalkacağına benziyor. Yaşlanma beden ve akıl arasındaki bütün bağları çözmek, gerilimleri azaltmak için büyük fırsatlar sağlıyor. Hangisinin hangisini etkileyip kimin kimi hâkimiyeti altına alacağı endişesi ortadan kalkıyor. Herkes kendi yerini ve haddini biliyor. Birbirleri için var oldukları daha iyi görüp anlıyor. Her yaş -değerlendirilebilirse- büyük olanaklarla geliyor. Gençlik yaşlılığın, yaşlılık gençliğin içinde farkına varılabilirse güzel oluyor.

Birçok yaşlının hayatın her alanında aktif ve dolu bir yaşantı sürdürdüklerini görüyorken, birçok gencin sosyal birer ölü olarak yaşamlarına devam ettiklerini de izliyoruz.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

UNUTULAN BİR İSTANBUL MESLEĞİ: Lodosçuluk

İstanbul yüzyıllardır birçok medeniyete ev sahipliği yapmış bir şehir. Uğruna verilen savaşlarda binlerce insan ölmüş. Her gelen medeniyet İstanbul'u kendi kimliğiyle zenginleştirmiş. Bu zenginlikten arta kalanlar kentin yoğun göç almasından kaynaklı yavaş yavaş kayboluyor. Küçük evler yıkılıp yerine plaza, denizler doldurulup üzerinden yol yapılıyor. Geçmişte kullanılan materyalleri denizin dibine dalıp bulmaya çalışan Lodosçuluk adında bir meslek var. Çok eski bir meslek olan Lodosçular denize kıyısı olan eski yerleşim yerlerinin sahillerinde eski eşyaları toplayarak geçiniyorlar. Cenk Çoşkun 50 yaşında bir İstanbullu, yıllardır lodosçuluk yaparak geçiniyor. Denizden çıkardığı ürünleri Bomonti antika pazarında tezgâha çıkıyor.

■ Seni tanıyabilir miyiz? Kaç senedir lodosçusun?

Ben eski İstanbulluyum. Doğma büyüme Mecidiyeköylüyüm. Yaklaşık 20 senedir lodosçuyum, denizden aldığımı satarak geçiniyorum.

■ Lodosçuluk mesleğini biraz daha açabilir misin?

Tarihi Yarınmada'da, yani eskiden beri yerleşim olan semtlerde, denize dalıp dibi tarayarak tarihî eşyaları bulma mesleğine lodosçuluk deniyor. Sonra bulduğumuz şeyleri meraklılarına satarak geçiniyoruz.

■ Ne zamandan beri var bu meslek?

Aslında çok eski bir meslek lodosçuluk, denizler kayalarla doldurulmadan önce her yerde kumsallar varmış. Lodos rüzgârı denizden kıyıya doğru esen ilk bir rüzgârdır. Lodos olduğu günler halk kumsallara gider yanlarında getirdikleri teltaklerle kumları eler ve denizin kıyıya attığı eşyaları toplamış. Deniz her aldığını geri verir. Öyleya da böyle içindeki eşyaları kumsala kusarış. Eski Yeşilçam filmlerinde bu mesleğe rastlayabilirsiniz.

■ Kaç metre derinliğe dalarak buluyorsunuz bu eşyaları.

Deniz doldurularak içe doğru çekildiğün hemen kenarda dahi dalsan 12-13 metre derinliğe iniyorsun. Bazı bölgelerde 20 metreye kadar daldığımız oluyor. Tüm Marmara kıyısında eşya, özellikle Osmanlı dönemine ait gazoz, bira ve meşrubat şişesi bulmak çok mümkün oluyor.

■ Genelde şişe mi topluyorsun denizin dibinden, başka eşyalara da denk geliyormusunuz?

Yoğun olarak tarihi şişe çıkıyor ama bu başka bir şey çikmıyor anlamına gelmez. Ö dönem gündelik hayatta kullanılan ve denizin dibine çürümemiş olan birçok ev eşyası, takı, mermi çekirdeği gibiesyalar da bulmak mümkün.

■ Genelde ne tür eşyalar daha çok para ediyor?

Bizans dönemine ait bir eşya bulduysanız koleksiyonerlerin hemen ilgisini çekiyor. Eminönü, Sarayburnu, Samatya gibi semtlerin sahillerinde Bizans dönemine ait birçok materyal bulunabiliyor. Bu biraz nasip işi, dalarsınız dibe bir kılıca da denk getebilirsin, bir altın sikkeye de. Böyle tarihi ürünleri satışa çıkarabiliriz ama Osmanlı dönemine ait şişeler çok daha hızlı satılıyor. Ö dönemin bir numaralı

Hassan Bey gazozlarının şişesinin meraklı bir hayli fazla olduğundan satışı da kolay oluyor.

■ Bu eşyaları kullanarak denize mi atıyorlarmış?

Şişelerin ağızında bir bilye olurdu eskiden çocuklar o bilyeyi almak için kırıp atıyorlarmış. Ama deniz aynı zamanda yangın söndürmek için de kullanılıyordu eskiden, genelde ahşap olan evler yandıgında kalıntılar denize dökülüyormuş. Bir

de kıyıda batan gemiler oluyordu, tabii ki onların içindeki eşyalar lodosla birlikte kıyıya vuruyormuş.

■ Denizin dibinde tarihimize ait eşyalar buluyor musun?

Evet, ama genelde para etmeyecek şeyler atılıyor artık. Yani dipte ayrılmış sevgililerin yüzüğünü de buluyoruz, silah da, araba lastiği de yani yeni döneme ait atıklar çöp vazifesinden öteye geçmiyor. Denize eskiği gibi değer verilmediği için bir çöplük gibi kullanılıyor. Bu anlayış zaten hem kirliliğe hem de balık türlerinin sönmelerine neden oldu.

■ Peki, dala madenizin yerler de var mı?

Asıl dibi değerli olan Halic bölgesine dalış yasa. Zaten iki metreden derini çamurlaşmış deniyor.

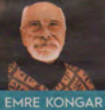
Ama herkesin bildiği efsane var 'Halic'in dibi altın dolu' diye belki yüzden de dalışlar yasaklı olabilir.

■ Yalnızca antika toplayanlar mı müşterilerin?

Hayır, ben birkaç senedir Bomonti Antika Pazarı'nda tezgâh açıyorum. Bulduğum şişelerin ağızlarını kestirip vazo haline getiriyorum o yüzden her zevkten, tarihi ürünleri seven herkes müşterimiz oluyor. İnsanlar, üzerinde Osmanlıca veya Yunanca yazan yüz seneden yaşlı şişeleri evlerinin bir köşesinde saklamak istiyor. Zaten bunlar son ürünler on sebebsizle bir önlem alınmazsa denizin dibi çöplük olacak.

15 Temmuz'da ne olmuştu?

Pek çok yazar ve sosyal medya kullanıcısı, darbecilerin yani FETÖ/PDY'nin darbe girişiminde bulunabilecek güce erişmesinde sorumlu olduğu gerekçesiyle iktidarı suçluyordu.

EMRE KONGAR

Bu yazıyı bir 15 Temmuz günü yazıyorum. Dün gece, www.kongar.org adresli internet sitem için her pazartesi günü yazdığım "Güncel" notumu hazırladım ve siteye koymasına için oğluma yolladım:

"Güncel

15 Temmuz 2019

15 Temmuz, kışla ile caminin, FETÖ Cemaati ile bazı subayların ittifakıyla yapılan bir girişimdi.

O noktaya iktidarın FETÖ'ye destek veren uygulamaları ve aymazlığı ile gelinmişti.

En koyu faşizmi getirecektil

YAŞASI N DEMOKRASİ...

YAŞASI N DEMOKRATİK VE LAİK SOSYAL HUKUK DEVLETİ!"

Ve bu sabah da, her sabah yaptığım gibi gazetelerin internet portallarına ve haber sitelerine bakmaya başladım.

Erdogan-AKP iktidarının yeni parti kurma yolundaki Ali Babacan'a, kendilerine oy veren kitleyi kast ederek "ümme ti bölme" uyarısını yaptığı "ümme ti" ya da onların kastettiği "ümme ti" de içeren "millet" veya "seçmen", aslında onu bizzat bölen iktidar yüzünden bu konuda da ikiye ayrılmış görünüyordu:

İktidarın trolleri, 15 Temmuz'da "Destan yazıldığı" teması üzerinden harekete geçmişlerdi.

Buna karşılık, iktidarın 15 Temmuz'u bahane ederek, 20 Temmuz'da yaptığı darbeden şikâyet edenler 15 Temmuz Darbe Girişimi'nden çok, iktidarın 20 Temmuz'da Olağanüstü Hal (OHAL) ilan ederek yaptığı sivil darbe üzerinde duruyorlardı.

Bir başka sıcak tartışma konusu da, iktidarın 15 Temmuz Darbe Teşebbüsü'nü önceden bilip bilmediği idi.

Ayrıca pek çok yazar ve sosyal medya kullanıcısı, darbecilerin yani şimdi **Fethullah Gülen Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması (FETÖ/PDY)** denilen **Gülen Cemaati**'nin darbe girişiminde bulunabilecek bu güce erişmesinde sorumlu olduğu gerekçesiyle iktidarı suçluyordu.

Örneğin **Silivri** davalarının kurbanlarından olan **Ali Türkşen** bu üç eleştirel görüşü de ifade eden şöyle bir tweet atmıştı:

@aliturksen

"Bir devlet düşünün ki, kendi besleyip büyüttüğü terör örgütünün kendine yaptığı darbe kalkışmasına göz yumup, sonuçlarından dibine kadar istifa ettikten sonra, kendi içindekiler hariç herkesi terapist ilan edip, bir de

kalkışma gününe destan desin. Çok mantıklı..."

Gazetelerin haber portallarına bakarken **BirGün** gazetesinde ve **Cumhuriyet** gazetesinde ilginç yazılar gözümde çarptı.

BirGün'de **Melih Pekdemir, AKP-FETÖ** ittifak ve rekabetini dialektik açıdan bakıyor ve 23 Haziran İstanbul İBB seçimi ile 15 Temmuz arasında ilginç bir ilişki kuruyordu.

"15 Temmuzları boşa çıkaran: 23 Haziran" başlıklı yazısına şöyle başlamıştı:

"Çelişki karşıtların birliğidir. Üç yıl önce dialektik bir hadise yaşandı, birlik oluşuran karşıtlar arasındaki çelişki antagonist bir hal kazandı, antagonist/uzlaşmaz çelişkiler ise şiddetle çözülür, nitekim öyle oldu. Başarı şansı tesadüfere bağlı bir The Cemaat Cuntası, televizyondan naklen darbeye soyundu, beceremedi. Cehennem kaçtılar."

Pekdemir yazısını asıl darbecilerin artık iktidar olduğunu vurgulayarak bitiriyordu:

"Son üç yıldır Türkiye ironik şekilde iktidar tarafından sürekli darbenlenmektedir.

15 Temmuz Darbe Girişimi ardından KHK, OHAL darbeleriyle, Başkanlık darbesiyle süreç devam ettirildi.

Laiklerin darbeci sayıldığı ülkede şeriatçılar her

türden darbenin organizatörleridir artık.

Özellikle balans ayarı niyetindeki 27 Nisan 2007 'geri-tepmesi' şunu gösterdi: Devlete ve topluma, artık 'laik' değil de 'dindar' mühendisler bir 'makine' muamelesi yapmaktadır. Sonunda bu makineyi rektifiye eden AKP oldu.

15 Temmuz gecesi ilk kez Atatürkçü olmayan askerlerin, açıkçası İslamcı darbecilerin İslamcı iktidara karşı darbesiyle Türkiye'deki darbe şablonu tamamen bozulmuştur.

Ya da süreci, Cumhuriyet darbe tarzından çok geriye (Osmanlı'ya!) gidip Saray darbeleri kategorisinde ele almak gerekiyor."

Yazısının son cümlesi ise 15 Temmuz ile 23 Haziran arasındaki ilişkiyi vurguluyor ve demokratik uyanışın darbecilere haddini bildirdiğini belirtiyordu:

"Son 23 Haziran ise hem 15 Temmuz'u hem devamını, yani her türden darbeyi etkisizleştirerek güçte atılan kallavi bir şamardır."

Cumhuriyet gazetesinde Orhan Bursalı "MİT ve iktidar için darbe sürpriz miydi?" diye sorduğu yazısına:

"Kesinlikle hayır. Orduyu bilmem, ama MİT ve iktidar, Cemaatin son koz olarak darbe yapabileceğini çok iyi biliyordu" diye başlıyordu.

Bitirirken de:

"Yani MİT de iktidar da FETÖ'nün bir darbeye kalkışabileceğini biliyorlardı.

Bugün darbe girişimi üzerindeki bazı gölgelerin varlığını sürdürmesi ile geçmişteki tüm bu darbe bilinirliklerini üst üste koyarsanız, darbenin nesini ne kadar kontrol ettiler sorusu çok meşrudur.

İktidar ve yandaşları, bu konu açıldığında acaba neden 'en hassas yerlerine basılmış gibi' çığlığı basıyor, diye sormuyorum!" diyor.

Yine Cumhuriyet'te Barış Terkoğlu, "Bağıra bağıra geldiler" başlıklı yazısına; "Cinayeti görüldü. Katil, bıçağın gözlerimizin önünde bile. Maktulü, sokaktakilere sorarak buldu. Bütün bunlara rağmen yerde yatan cesede bakıp hepimiz çok şaşırık. Birkaç gün ağladıktan sonra da neden ağladığımızı bile

Mehmet Ali & Akşamşenasi

İktidar toplumu sadece siyaseten, kendisine oy verenler ve vermeyenler olarak bölmekle kalmıyor, her konuda, gerçeklerden yana olanlar ve gerçeklere karşı iktidarın söylediklerinden yana olanlar olarak da ikiye ayırma başarısını gösteriyor.

unuttuk." diyerek başlıyor, pek çok yeni bilgiyi içeren yazıyı bitirirken de darbe girişiminin her iki sorumlusuna biren dikkat çekiyordu:

"Otobüse bedava bindiğimiz, ofş yerine plaja gittiğimiz bugün 15 Temmuz'da toprağa bıraktığımız yurttaşlarımızın samimi yetsiz sözlerden daha fazlasını hak eden hatırası bize fısıldıyor: Kendi halkına kurşun sıkan FETÖ'yi de, ona yol verenleri de unuttuk!"

15 Temmuz Pazartesi günü gazetede yazım yoktu, ama ertesi gün için yazı yazmam gerekiyordu.

Ben de oturdum, Prof. Dr. Sami Selçuk'un "Doğmayan Halk Oylaması", kitabı (İmge

Yayınları, Ankara, 2018) üzerine, iktidarın 15 Temmuz'u bahane ederek 20 Temmuz'da ilan ettiği OHAL koşulları altında adaletsiz ve eşitsiz koşullarda bir halk oylaması yaptığını, rejimi değiştirdiğini, ama hem bu halk oylamasının ve hem de onun sonunda kabul edildiği iddia edilen "Ucube Anayasa"nın "yoklukta" sakat, yani geçersiz olduklarını belirttim.

Öyle anlaşıyor ki iktidar toplumu sadece siyaseten, kendisine oy verenler ve vermeyenler olarak bölmekle kalmıyor, her konuda, gerçeklerden yana olanlar ve gerçeklere karşı iktidarın söylediklerinden yana olanlar olarak da ikiye ayırma başarısını gösteriyor.

Gerçekleri anlatmaya çalışanların işi zor vesselam!

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

'Çırpılmış Yumurta' hakkında yazılmış en melankolik şarkı

Bu şarkının ilk yazıldığı halini eğer böyle bir yeteneğim olsa ben yazmış olurum. Bu bir gerçek. İnsanın sevdiğini kaybetmesi ve onu sevmeye devam etmesini anlatıyor. Ya da kaybettiği her şey desek daha doğru olur. Sevmeye devam etmek önemli. Artık olmayan bir şeyi hâlâ varmış gibi sevmek...

The Beatles'ın solisti Paul McCartney, sevgilisi Jane Asher'in evinde bir sabah, aklında bu şarkıyı yazmış bir şekilde uyanmıştı; 'Çırpılmış Yumurta' yani 'Scrambled Eggs'.

Şarkının melodisi uykusunda aklına girmiş ve bir daha çıkmamıştı. Uyandığında şarkı kafasında dönüp duruyordu. Paul rüyasında resmen müzik tarihinin en melankolik şarkılarından birini görmüştü: 'Çırpılmış Yumurta.'

Paul McCartney ile aramızdaki fark bu işte. Ben böyle uyandığımda kendimi bir anda mutfakta yumurta kırarken buluyorum o ise uyanır uyanmaz yatağının yanındaki piyanosuna geçip dinlediğimiz zaman kalbimizin elinde sıkın bir şarkı yazıyor.

Uyandığında "başka bir yerde araklamış olabilir miyim bu şarkıyı" diye düşündüye de bulamadı. Çok iyi bir şarkıydı çünkü. Rüya da insan böyle bir şarkıyı

besteleyebilir mi? Paul McCartney'seniz evet.

Şarkının sözleri değişse de ismi uzun bir süre aynı kalacaktı. Ama ben çok uzatmadan bildiğimiz ismini paylaşıyorum bu müthiş şarkının: 'Yesterday.'

Stüdyoda şarkıyı gruba çaldığında Ringo "Ben bu şarkıya davul çalamam, hiç manası yok" dedi. George Harrison ve John Lennon da şarkıya başka gitar eklemenin hiçbir anlamı olmadığını iddia etti. George'dan müthiş bir fikir çıktı: "Neden tek başına çalıp söylemiyorsunuz ki?"

"Nasıl yani tek başıma mı kaydedeyim?" dedi Paul.

George cevabını verdi: "Evet. Biz buna bir şey ekleyemeyiz. Yap bunu!"

14 Haziran 1965'te Paul bu şarkıyı Abbey Road'da kaydetti, akustik gitarıyla...

Guinness Rekörler Kitabı'na göre The Beatles kataloğundaki farklı grup ve sanatçılar tarafından en çok yorumlanmış şarkı özelliğini hâlâ koruyor 'Yesterday'.

'Çırpılmış Yumurta' muhabbeti uzun bir süre devam etti. Paul, grup üyeleri dahil her bulduğu insana durmadan dinletip sordu daha önce böyle bir beste duyup

duymadığını. Kimseden böyle bir yorum duymayınca rüyasında duyduğu müziğin gerçekten kendisine ait olduğundan emin oldu. Şarkının adı uzun süre yoktu. Stüdyoda çalışırken grup bu şarkıdan 'Çırpılmış Yumurta' adıyla bahsetmeye devam etti. Prodüktörleri George Martin bu takma adın şarkıya yaptığını ve aralarında bitmek tükenmek bilmeyen bir geyik muhabbetine döndüğünden emin anlatır. O dönemler şarkıya tek kelimelik bir isim bulmaya çalışsa da başarılı olmadı grup. Ta ki bir sabah Paul ismi bulana kadar: "Yesterday"

The Beatles'ın müzik tarihinin en melankolik, çok sade olmasına karşın dopdolu bu efsane şarkısı sonunda bitmişti. Bir rüya ile başlayıp adı saçma sapan bir yakıştırma ile kalma tehlikesine rağmen 'Yesterday', The Beatles'ın tüm dünyayı ele geçirme planında en büyük yardımcılarından biri oldu. Paul'dan başka hiçbir grup üyesi çalmadı şarkıda. Sadece en sonunda yayıtlar eklendi ve tamamlandı.

Dünyanın yumurtalarla ilgili yazılmış melankolik bir şarkıya hiçbir zaman ihtiyacı olmamıştı. Ama sonucu 'Yesterday' olacaktı hayır diyecek halimiz de yoktu.

Bir rüya ile başlayıp adı saçma sapan bir yakıştırma ile kalma tehlikesine rağmen 'Yesterday', The Beatles'ın tüm dünyayı ele geçirme planında en büyük yardımcılarından biri oldu.

AYŞEN ŞAHİN AKSAKAL

Lale'nin adsız renkleri

Kışları nüfusu onda birine düşen sahil kasabasına üç yaz önce yeni bir pansiyon açılmıştı. Denize ikinci sırada, bahçeli, dört odalı eski evi, inşaat sesi olmanın hatta pek matkap sesi bile duyulmadan bir pansiyona dönüştürmüştü Lale abla.

Gelişi kadar hızlı ve renkli olmuştur bu dönüşüm süreci de. Eski evin kiralık tabelasının söküldüğü günün ertesi kapıya bir kamyon dayanmış, dar sokağa başka arabaların girmesi imkânsız olmuştu. Eşyalar inerken, yolun başına uyarı olarak kuka koymak yerine, renkli kalemle "Yeni bir hayata başlarken etrafa rahatsızlık vermek istemedim, özür dilerim. Umarım benim yüzümden keyfiniz kaçmaz, ağzınızın tadı bozulmasın" yazıp tahta bir iskemle üzerine bırakmıştı. Kartonun yanında bir kasede damla sakızlı kurabiyeler vardı.

Lale abla altmışyıaşlarındaydı, öyle yaşıni hiç göstermez falan da değildi. Çok zayıf değil ama kilolu da denilemez. Açık kumral, çok özellikli olmayan yüz hatları var. Ama yolda yürürken baktırdığı bir şekil çünkü dimdik yürür, kimi zaman bir İtalyan filminden fırlamış gibi yaka düğmeleri açık, çiçekli elbiseler giyerdi, kimi zaman boynuna şık bir fuları yandan düğümle bağlar Fransızlara benzerdi. Bazen Hint kumaşından şalvarlar ve şile bezi bluzlarla bohem gezderdi, zaman zaman çiçekli kumaşları saçlarının etrafına defalarca dolar Latinlere benzerdi. Birazdan üstü açık klasik bir Mustang'e binecekmış de saçları uçuşmasını diye ipek şal bağlamış gibi göründüğü de olurdu, flamenco dersi vermiye gider gibi bol fırfırlı etekler altına toplu ayakkabılar giyip hiç teklemeyen taş döşeli sokaklarda sektiği de.

O evi öyle bir döşemişti ki, pansiyonunda kalması gelenler bazen denize bile gitmek istemez, akşama kadar pansiyonda vakit geçirirlerdi. Her döneme ait eşyalar bir arada ve göz alıcı bir uyumda döşenmişti. Girişte kocaman bir açık mutfak vardı. Dolap kapaklarını kendi elleriyle resimler çizmişti. Her kapak ayrı bir renkti. Onun önünde görülebilirdi en uzun masalardan biri salonun kalanıyla mutfakı ayırıyordu. Etrafına her biri ayrı desen ve modelde

sandalyeler diziliydi. Salonun bir köşesinde ufak bir şömine vardı. Camsız tek duvar tavana kadar kitap kaplıydı. Bu kütüphane bir de merdiven monte edilmişti, sağa sola kaydırılabiliyordu. Salonun gerisinde içine gömüleceğiniz yumuşaklıkta desen desen kanepe ve koltuklar vardı.

Birinde tropikal ağaç yaprakları, diğerinde kocaman güller, bir başkasında renge renk geometrik desenler, bir diğerinde gökkuşağı renklerinde çizgiler.

Her yer cam görünümlü modern bir sehpa üzerinde eski bir plakçalar dururdu, kapakları mor kendisi fuşya bir dolap üzerinde de tüpü televizyon.

Başkası yapsa göz yorardı ama o altmış metre karelik salonun her bir köşesinde garip bir uyum ve cazibe vardı.

Bahçesi de aynı şekilde duvarlarına dev yapraklar çizmişti. Makromelerle saksları asmıştı. Yine kocaman bir masa etrafında birbiriyle ilgisiz metal sandalyeler, üzerlerinde her renkten minderler, üç farklı tarzda hamak, duvar dibinde bahçe minderleri, taşlardan yapılmış minik bir süs havuzu ve kocaman bir mangal vardı.

Tepeden sıra sıra renkli ampuller sarkıyordu.

İlk konukları alabilmesi on gün kadar sürmüştü. O konuklar daha tatilleri bitmeden o kadar çok kişiye anlatmışlardı ki pansiyon açıldığı aydan eyüle kadar her güne rezervasyon almıştı.

Orada kimse müşteri gibi hissetmezdi. Kahvaltı saati sabah altıda başlar, hiç bitmezdi. Dilediğiniz plağı kendiniz seçip alabilirsiniz, akşam yemeğinde mangalı kendiniz de yakabilirsiniz. Açık mutfakta her şey emrinize amadeydi. Kendi evinizde gibi dolabı karıştırabilir, düden kalan

zeytinyağlılardan ya da taze kesilmiş karpuzdan, yeni toplanmış incirlerden yiyebilir, kendinize sürekli kaynayan demikten çay alıp, yanına metal kutulardaki kurabiyelerden de çıkabilirsiniz.

Annenizin yazlığını tatile gitmişsiniz ama hiçbir işe yardım etmek zorunda değilmişsinizcesine rahat edersiniz.

Yine de Lale ablayı farklı kılan bunların hiçbirini değildi, asıl fark sihir hikâyelerindeydi.

Akşam olduğunda bahçedeki masaya kocaman tabaklarda en az on çeşit soğuk meze koyar, her biri ayrı desende peçeteler ve çay bardaklarına koyduğu ufak çiçeklerle süslerdi.

Plakçalar dışarı taşıırdı. İsteyen istediği saatte masaya inerde de masaya bir oturana, o "haydi bakalım artık yatalım" diyene kadar kalkmazdı.

İnsanların dilini çözer, dertlerini anlatır, her seferinde de bambaşka anılarla ağızları açık bırakırdı.

Masada sohbet hiç bitmez, ara sıcakları ve ana yemeği getirmek üzere arada mutfaka giden tek yardımcısı Gülsüm dışında kimse yerinden kıpırdamazdı.

Sayırsız hikâyesi vardı. Altmış, iyi yaşamak için iyi bir yaştı ama dinledikçe insanı hayrete düşüren bunca şeyin altmışyıılcağı nasıl sığdırdı.

Bir nesneyle başlardı hikâye. Sigarasını yaktığı kristal büyük masa çakmağını, uçağı düşen pilot sevgilisi Madrid'den almıştı. Enkaz bulunana kadaryasadıkları insanı çıkırtırdı. Duvardaki o yapraklar, üçüncü kocasıyla çıktıkları Afrika seyahatinden bir adama mahsus kaldıkları zamandan hafızasına kazınmıştı. Bir zamanlar bir gemide akşam yemeklerinde sahne almıştı. Bu ayaklı mikrofona o zamanlardan kalmıştı. Birkaç

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

yıl İngiliz bir yazarla İsviçre'de dağ evinde yaşamış, adam kitabını yazarken sessiz bir hobi olarak makromeyle sarmıştı. Gençken bir sokak müzisyenine gönlünü kaptırmış, hayatında ilk ve tek defa o zaman pırlanmış, gülerce Paris sokaklarında banklarda ve parklarda yatmıştı. İşte bu yün battaniye o zamanlardandı. Biri Londra'da biri Balat'ta olmak üzere iki kere evi yanmış, geçmişinden neredeyse hiç fotoğraf kalmamıştı. Ama "Bütün albümler kronolojik olarak beyimde dizili," derdi. Tüm dünya mutfağına hâkimdi, eli çok lezzetliydi. Zaten altıncı kocası da Monte Carlo'da bir otelde şefi. Sekiz kere evlenmiş, altı kere boşanmış, iki kocasını kaybetmiş saymadığı kadar terk etmiş, sayısını tutmadığı kadar terk edilmişti.

Åşık olma fikrini çok seviyordu ama çok uzun duramıyordu çünkü içindeki başka dünyalar merakı onu hep kemiriyordu.

Yemek masası tüm kasabaya açıldı. Onun pansiononunda sezon hiç bitmezdi. Aynı masa kışları içeriye kurulu, pansionda kalan illa ki bulunur ama kasabalı da mutlaka uğradı.

Sanki daha taşınalı birkaç sene olmamış da Lale abla hep orada yaşamış gibi herkesle artık ahbaptı.

Benim bir kitabım basılmıştı, "Sevgili Lale abla, senin hikâyelerinin yanında benim öykülerim çerez kalır, yine de okuman beni onurlandırır" yazıp imzalamıştım.

Bir akşam sofraya artık dağılırken, oyaladı beni, şunu götürür mütfâğı, bahçenin şurasına su tutuver derken bir ben kaldım bahçede.

İçeriden kristal şık bir şişede viski aldı geldi, aynı desenden bardaklarıyla beraber. "Otur bakalım" dedi.

Çok özel hissettim o an. Büyük ihtimalle o kristal şişenin hikâyesini dinleyecektim, sadece ben.

Öyle olmadı. "Kitabını okudum" dedi.

Beğenmedi mi acaba? Üzülmeysin diye mi viski ikram ediyor?

"Beni de yazar mısın?" dedi. "Onur duyurum Lale abla, çok da isterim ama sen bir kitaba sığmazsın, senaryo olsan kırk sezon sürersin" dedim.

Genelde kocaman kahkahalarla güler, buruk gülmüsedir. Viskilerimizi koydu, kendisi bir parmak viskiyi tek seferde içiverdi.

"Şöyle başlasın istiyorum: Bu hastalığı yenecektim yine de elde...

edebileceğim en fazla 5-6 yıl fazlası olacaktı, bu haksızlık mıydı yoksa bir şans mı?"

Az daha elimden bardağı düşürecektim. "Sen hasta mıydın Lale abla?" dedim. "Atlattım ve uzatmaları oynamaya hak kazandım, yine de hakem düdüğü ne zaman çalacak bilemiyorum" dedi.

"Yazarım yazmasına ama yetişebilir miyim senin geçmiş yıllarının hızına bilemiyorum ki ablacım" dedim.

Bir viski daha doldurdu, bardağıma vurup şerefe dedi, kadehi masaya vurdu, bu sefer iki parmak viskiydi, hepsini dikti.

"Biliyorsun masayakadehvurursam, bu masada konuşulan burada kalır demektir." Anladım manasında salladım başımı.

"Sen seçeceksin sevdiğin hikâyeleri, kalemin yorulana, sen sıkılana kadar yaz. Ben istiyorum ki başı dediğim gibi olsun. Son bölümü şöyle bitsin:

"Doktor bana atlıtsam da bu hastalığın ortalama yaşam süresinin en fazla 5-6 sene olduğunu söylediğinde 'Ama haksızlık bu, daha bir şey yaşamadım ki?' demiştin. Ne bu şehrin dışına çıkmış, ne Åşık olabilmmiş ne de gönlümce sevilmiştim. Sesim

güzeldi ama tek bir şarkımı bile kimselere dinletememişim. Ne ipek bir elbise olmuştu ne bir gelinliğim, daha dansa bile kaldırılmamıştım. Hep çok kitap okumuş, hep hayal kurmuş ama sabah dokuz akşam altı işe gidip gelmiş, para biriktirmiş, çocuğum olur hayaliyle ev taksitleri ödemişim. İki evim vardı çocuğum olma ihtimali ortadan kalkalı 20 seneyi geçmişti. Hayallerimi yaşayacak zamanım kalmadığını anlayınca, hayallerimdeki insan olmayı istedim. Beni hiç tanımayan insanların aklında hayalimdeki Lale olarak kalmayı, bir efsane gibi ölmeyi istedim. İbret, feyz ve renk olarak gitmek istiyordum, bir hiç olarak değil. Hem insan, çok hayal kurup çok anlatınca yaşamış kadar oluyor biliyor musun?"

Ellerim titreyerek kendime su doldurur gibi viski koydum, bütün bedenimi yakını diye tek seferde yuttum.

"Benden nefret mi ettin, kızdın mı bana? Kandırdım hepinizi sonuçta" dedi.

"Abla dedim, seni seviyorum, sen benim kahramanımsın, hayatımda gördüğüm en yüce kadınsın. Roman yazmayı bilmiyorum. Öykü yaparsam olur mu?"

Güldü. "Olur," dedi, "adı da Lale'nin Adısı Renkleri olsun."

Maksim Gorki'nin Ana romanı, 'Hitler rejiminin korku ve sefaletini' sürgünlerde yaşamış Bertold Brecht'in ilk oyunlaştırdığı yapıtıdır.

Gorki, Brecht ve Ana...

ORHAN AYDIN

Büyük Ekim Devrimi öncesinde, hayatın her alanında sürdürülen ve Çarlık Rusya'sının sonunu getirmek için yaşanan amansız mücadele içinde yoksul köylülerin, işçilerin ve her milletten Rusya emekçilerinin meydanları doldurup ayaklandığı ilk yıllar, 1905 yılının orta yeridir.

Büyük kalkışma, çarlık despotizminin canını yaksa da kaybeden Rus emekçileri olacaktır.

Sancılı bir dönemdir.

Binlerce sosyalist, binlerce işçi ve emekçi tutuklanır.

Bu süreci anlatan resmi tarihçiler, olayların dokümanlarını alt alta yazıp aktarmaktan öte gitmemişlerdir.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi tarihi ise, bu amansız sürecin asıl ışık tutanı olmakla birlikte, Maksim Gorki'nin Ana adlı romanı, Rusya halklarının Çar'ın zulüm ve barbarlığına karşı nasıl örgütlendiklerinin destanı bir örneğidir.

1902 yılı, Rus emekçilerinin sosyalist aydınlanma ile yüz yüze gelip, kiliseye ve çara bağımlılığını yitirmiş koca bir ülkenin ancak bir alt üst oluşla kurtuluşunun gerçekleşebileceği inancı, parti'li olmak, onun önderliğinde savaşarak herkes için eşit özgür Sovyetler'i yaratmak fikri bahar dalları gibidir.

Gorki'nin romanındaki Ana (Palageya) bir bakıma, 21. yüzyıl dünyasının hemen her ülkesinde görebileceğimiz, yoksulluğun kısıncacında kırılan, çaresizlik ve umutsuzluğa mahkûm olmuş, var olanla yetinip susan, dini inançının baskısında kaderin etesizliğin, hiçlenmiş bir birey olarak çaresizlik içinde yaşamını sürdüren biridir.

Benim canım ülkemin kentlerinde, kasabalarında, köylerinde milyonlarca kadın aynı acının içinde değil midir?

Gün ortasında bin yerinden bıçaklanıp ırzlarına geçiyor, evde, işte, sokakta tacizlerle kuşatılıyor.

Din simsarlığının keleşçisiyle köleleştirilip, insanca yaşam hakları çiğneniyor.

Çocuk yaşta evlendiriliyor, inancın ve kahrolası geleneğin gerekleri uyarınca bir mal gibi alınıp satılıyor.

En çok yalan onlarla ilgili kurgulanıyor.

Hurafelerle dolu kitaplar, yazılar-çizimler, dualar referans gösteriliyor.

Ayaklarının altında olduğu söylenen cennet palavrasıyla yaşıdıkları hayatı cehennemle çeviriyor.

1902 yılının Çarlık Rusya'sının anaları, zalime karşı direnen çocuklarıyla birliktensiz tutarak, 1905 yılında yaşanan büyük başkaldırının ön saflarında yer alıyorlar.

Yeniliyorlar evet ama kurtuluşun şarkılarıyla kuşatılmış sokaklardan, cepheye düşen evlatlarının yanında durmaktan, bunun yolunun da parti saflarına katılıp birer nefer olmaktan geçtiğini bildikleri için, şanlı Ekim devrimine adlarını kazdırıyorlar.

Maksim Gorki'nin Ana romanı, 'Hitler rejiminin korku ve sefaletini' sürgünlerde yaşamış Bertold Brecht'in ilk oyunlaştırdığı yapıtıdır.

Hitler faşizmi, Sovyet topraklarında ayaklar altına alınarak ezilip, Hitler ve katil ersürüsü tarihin çöplüğüne sürüldüğünde Brecht, Doğu Almanya'ya Berlin'e döner. Sürgünde yazdığı oyunlarını kendi halkıyla buluşturmaya başlar, tiyatrosu Berliner Ensemble kısa zamanda büyük saygınlık kazanarak seyirci rekorları kırar.

Ana ilk sahnelendiğinde, "Tiyatro sahnelerinde devrim" diye haberler yapıyor, Alman komünistleri, emekçi halkı, işçi sendikaları

oyuna sahip çıkarlar ve oyun yıllar boyu sürececek bir yolculuğa çıkar.

Ülkemizde 1974 yılında AST tarafından seyircisi ile buluşan oyunun yönetmenliğini Rutkay Aziz yapmıştı. Meral Niron, Ana rolü ile Erkan Yücelise Pavel ile dilberdestan olmuştu. Sahnede, oyuncularıyla ışıklar saçan şimdilerde çoğul hayatta olmayan onlara meslektaşım la apaydınlıkta.

Bilen bilir.

O acımasız 12 Mart faşizminin ayakları altından dikilen halk, Ana oyununu sahiplenir. Yıllarca kapalı gişe oynayan oyunun müzikleri de dillere destan olur.

Bugün alanlarda söylenen 1 Mayıs Marşı bu oyuna ait Sarper Özhan tarafından yapılmış bir bestedir.

Oyunun seyirciyi ayağa kaldırdığı sahnelerden biri, Ana'nın partizan evlatlarına yardım edip etmemeye kararsızlığı yaşadığı anda, oğlu Pavel ve yoldaşlarının söyledikleri şarkıdır.

"Boşa didinmek fayda etmez
Her geçen gün daha beter dünden.
Böyle gelmiş böyle gitmez,
Sömürü zulüm devam etmez,
Kaldırmadıkça başlarımızı
Sefaletimiz bitmez.
Elindeki bu boş tencere,
Dolar mı kendi kendine,
Eğer razı olursa sen,
Kendi kötü kaderine.
Kaldırmadıkça başlarımızı sefaletimiz bitmez."

Bugün ağır lar ve sancılar içinde, kan ve gözyaşı dökerek, neredeyse her gün yeni bir kadın caniyetive yalanla uyanan ülkemizin, susan teslim olan, örgütlenmiş cehaletin tüm dayatmalarına esir edilen kadınlarına ve pırsıp gericiğe yem olan erkeklerine, bu şarkıyı büyük bir koro ve orkestra eşliğinde söyleyelim var

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://ranteoy.org>

SHERLOCK
HOLMES

Ben kahraman değilim,
yüksek işlevli bir sosyopatım

Adi kulaktan kulağa yayılan ve yetenekleri hakkında efsanevi hikâyeler anlatılan özel dedektif Sherlock Holmes ile buluşmaya gitmeden önce çok heyecanlandım. Bütün cinayetleri çözen bu dedektifle tanışmak için 2 yıldır bekliyordum ve hakkında çok fazla şey okuyup, araştırmıştım. Sherlock Holmes benimle, Londra'da Baker Sokağı'ndaki evinde buluşmak istedi ve oraya gittiğimde uzun süre yüzüme hiç bakmadı. Evde ayrıca araştırmalarımın tanıdığım Dr. John Watson da vardı.

■ Ne kadar bekleyeceğimi öğrenebilir miyim Bay Holmes?

Aceleciniz ama bunun sebebi bu söyleşiden sonra başka bir işiniz olduğu için değil. Kıyafetleriniz bu akşam biriyile buluşmayacağınızı açıkça belli ediyor. Muhtemelen eve gidip, dışardan yemek söyleyecek ve internette takılacaksınız. Aceleci olmanızın sebebi meraklı olmanızdan kaynaklanıyor. Yemeğinizi biraz geç yemenizde bir sakınca görmüyorum, o yüzden biraz daha beklemeniz gerekir.

■ Bana verdiğiniz söyleşi saatini geçeli yarım saat oldu. Hemen başlayabilirsek, sevinirim. Ayrıca yanıldınız, buradan çıktıktan sonra arkadaşlarımla buluşacağım ve onlara sizi anlatacağım. Enteresan. Bluzunuz oldukça sıradan ve renksiz. Oysa vücut diliniz dikkat çekmeyi sevdiğinizi gösteriyor. Arkadaşlarıyla buluşacağı zaman özensiz giyinen biri olmadığınızı konusunda ısrarcıyım. Bu akşam kesinlikle biriyile buluşmayacaksınız.

■ Kıyafetlerimi sıkıcı bulmanıza üzüldüm hâlbuki sizin için özenle seçmişim. Ne zaman başlayabiliriz söyleşiye? İroni gücünüz yüksek olabilir ama dikkatiniz oldukça dağınık. Bağladık bile.

■ Polis için çalışıyorsunuz. Neden kadroda değilsiniz, teşkilata bağlı değilsiniz? Yanlış. Polis için çalıştığımı söylemek doğru değil. Ne zaman polis çıkmaza düşse ki hep öyle olur, bana danışır. Ben danışmam.

■ Kendinizi tam olarak danışman olarak mı tanımlıyorsunuz yoksa bir çıkarım yapma uzmanı olarak mı? Ben buna Çıkarım Yapma Uzmanlığı değil, Çıkarım Yapma Sanatı diyorum.

■ Çok bilinen normal bir sanat dalı değil sanırım? Ah, ironi konusunda baya sıkıyım. Hem normalliği kim takar ki?

■ Kendinizi bir kahraman olarak görüyor musunuz? Ben kahraman değilim, yüksek işlevli bir sosyopatım.

■ Dr. Watson, gerçekten ilginç bir arkadaşınız var. Dr. Watson: Öyle mi? Hâlbuki bazen düşünürken keman çalıyor ve günlerce hiç konuşmadığı oluyor.

■ Zeki olduğunuzu kanıtlamak için hayatınızı riske atıyorsunuz. Zeki biri niye böyle yapar ki? Garip bir döngü. Neden böyle yapayım ki? Sizce nedeni ne?

■ Bilmem. Dâhilerin zaafı sizce seyrîye ihtiyaç duymaları mıdır? Dersinize iyi çalışmışsınız, evetlesinlikle.

■ Peki ya duygularınız, hayatınızda, kararlarınızda ne derece önemli? Duygu denen şey, sadece kaybeden tarafta bulunan kimyasal bir kusurdur.

■ Aşk? Ne diyebiliriz ki, insan hatası. Tek sahip olduğum şey yalnızlık. Yalnızlık beni koruyor.

■ Bir düşmanın olduğunu duydum. Moriarty hakkında neler biliyorsunuz? Çok mu tehlikeli? Düşman yanlış bir kelime bence. Bu kadarını söylemem yeterli. Geldiğiniz için teşekkürler. John size kapıya kadar eşlik edecektir.

■ Blog yazma işi nasıl gidiyor Dr. Watson? Dr. Watson: Fena değil, gayet iyi gidiyor.

Y. EMRE CEREN

Kahraman Ninurta!

Ninurta kuşandı silahlarını ve boydan boyda kat etti Dağ'ı. Güneş de Ay da korkuyla çekildiler bir kenara. Gündüz zift gibi oldu.

Tarımın, şifanın, savaşın göz alıcı tanrısı Ninurta, yüce tahtında oturmuş ve şerefine tertiplenen, tanrıların bile yarıştığı şenliği seyrederken, taşıdığı ölümcül silahı Şarur bir tehlike sezdi ve efendisine seslendi: "Yeri bütün öteki krallardan daha yüksek olan! Sözü değişmez, kararları öngörülemez Ninurta! Gök, yeri ıslattığında, yer göğe Asakku'yu verdi. Asakku da Dağ ile çiftleştirdi ve taştan bir soy yarattı. Taş-Uyu kralları seçtiler, selamladılar onu. Senin olan Dağ, Asakku ve taştan ordusuna boyun eğdi. Ey zekası keskin böğrü kavi, Enlil'in oğlu Ninurta, bu durdurulamaz, öngörülemez, senin dengin olduğunu söyleyen müthiş kuvvetli düşmana karşı ne yapmalı?" dedi.

Ninurta öyle bir bağırdı ki adeta gök sarsıldı, babası Tanrı Enlil korktu da terk etti sarayı. Dağ yarıldı, gök karardı. Tanrısal varlıklar Ninurta'nın gazabından korkup kaçtılar. Ninurta hiddetle kalktı tahtından, başı göğü deliyordu. Sinirle ilerledi, kuşandı mızrağını, kavradı Şarur'u ve atladığı gibi sekiz rüzgâra bir tehdit olarak ilerledi Dağ'a. Vardığında oraya hâlâ kükrüyor, etrafına gazap saçıyor. Fırtına'yı, Kasırga'yı sürükledi ve Dağ'ın üstüne fırlattı. Fırlattığı afeter Ninurta'nın hiddetinden öyle korkmuşlardı ki Ninurta'dan evvel gittiler Dağ'a. Toz toz üstünde kalmadı, korlar yağdı, şimşekler parladı. Yağan ateş insanları yuttu. Ağaç gövdeleri kökünden söküldü, toprak yarıldı, berrak akan Dicle'nin suları çamur akmaya başladı. Ninurta, Makarnurta'e adlı gemisine atladı ve cenk alanına girdi.

Cenk alanına vardığında insanlar korkudan duvarlara çarpıyor, kuşlar yerden kanatlanamıyor, balıklar suyun en altında sıcağın kavruluyorlardı. Sürü hayvanlara çoktandır yakacak odun halini almışlardı. Ninurta kendisine ihanet eden Dağ'a o kadar hiddetlenmişti ki gökten ateş yağıyor yerden su kabarıyordu, toprak çatlıyor gök yarılıyordu. Cenk alanına girdiğinde Ninurta, dağda tek bir ışık bile bırakmadı, kentleri yıktı, köyleri yaktı. Asiler namına bir şey kalmamıştı ki Şarur efendisine tekrar seslendi: "Dağ'a saldırın ürktücü Efendi Ninurta, eşi olmayan cengâver, kaldırabilecek misin şimdi esas düşman Asakku'nun darbesini?" Ninurta bu soruya cevap bile vermeden toparlandı, kuşandı silahlarını ve boydan boyda kat etti Dağ'ı. Güneş de Ay da korkuyla çekildiler bir kenara. Gündüz zift gibi oldu.

Karşı karşıya geldiler düşmanla ve Asakku, göğü bir gürz gibi kendine çekerek cepheden saldırdı. Asakku öyle bir şiddetle saldırıyordu ki toprak yarılandı, ılgınlar koptu kökünden, zift gibi olmuş gök kanla kaplandı. Her yanından yaranlıyordu Ninurta ve savaşı seyreden diğer tanrılar yaprak gibi titriyorlardı. Şarur üzerinden Ninurta'ya cesaret verdiler ve Ninurta tekrar cesaretlenince dört bir yanı ateşe verdi, mızrağıyla saldırdı, gökten zehirler yağdırdı. Yerdeki yarıklar öyle kanla dolmuştu ki hayatta kalan köpekler süt diye içmeye başladı. Asakku ise pes etmiyordu buna daha fazla sinirlenen Ninurta bütün gücüyle tekrar saldırdı; yanına geldiğinde bir dalga gibi çevreledi Asakku'yu ve bir göğün tepesine bir yerin dibine fırlattı. Ninurta düşmanını saz gibi ayıkladı, karnı gibi kopardı; bütün ülkeyi ihtişamıyla kaplayıp arpa gibi ezdi; parçalara ayırdı ve bir kerpiç gibi sıkıştırdı. Zafere erişen Enlil'in oğlu cengâver Ninurta'nın yüreği nihayet ferahladı. Hısmı Asakku ise zalakı adı verilen taşlara dönüştürülüp, dağların ve yerin en diplerine yerleştirildi.

Kocatepe yanık ve ihtiyar bir bayırdır,
ne ağaç, ne kuş sesi,
ne toprak kokusu vardır.
Gündüz güneşin,
gece yıldızların altında kayalardır.
Ve şimdi gece olduğu için
ve dünya karanlıkta daha bızım,
daha yakın,
daha küçük kaldığı için
ve bu vakitlerde topraktan ve yürekten
evimize, aşkımıza ve kendimize dair
sesler geldiği için
kayalıklarda şayak kalpaklı nöbetçi
okşayarak gülümseyen bırıçını
seyrediyordu Kocatepe'den
dünyanın en yıldızlı karanlığını.
Düşman üç saatlik yerdedir
ve Hıdırlık-tepesi olmasa
Afyonkarahisar şehrinin ışıklan gözükecek.
Kuzeydoğuda Güzelim-dağları
ve dağlarda tek
ateşler yanıyor.

Ovada Akarçay bir pırıltı halinde
ve şayak kalpaklı nöbetçinin hayalinde
şimdi yalnız suların yaptığı bir yolculuk var :
Akarçay belki bir akar su,
belki bir ırmak,
belki küçük bir nehirdir.
Akarçay Derebacağı'nda değirmenleri çevirip
ve kılıksız yılan balıklarıyla
Yedigöller kayasının gölgesine girip
çıkıyor.

Ve kocaman çiçekleri eflatun
kırmızı
beyaz
ve sapları bir, bir buçuk adam boyundaki
haşhaşların arasından akar.
Ve Afyon önünde
Altıgözler Köprüsü'nün altından
gündoğuya dönerek
ve Konya tren hattına rastlayıp yolda
Büyükçobanlar Köyü'nü solda
ve Kızılkilise'yi sağda bırakıp
gider.

Düşündü birdenbire kayalardaki adam
kaynakları ve yollar düşman elinde kalan bütün nehirleri.
Kim bilir onlar ne kadar büyük,
ne kadar uzundular?
Birçoğunun adını bilmiyordu,
yalnız, Yunan'dan önce ve Seferberlik'ten evvel
Selimşahlar Çiftliği'nde ırgatlık ederken Manisa'da
geçerdi Gediz'in sularını başı dönerek.

Dağlarda tek
tek
ateşler yanıyor.
Ve yıldızlar öyle ışıltılı, öyle ferahtılar ki
şayak kalpaklı adam
nasıl ve ne zaman geleceğini bilmeden
güzel, rahat günlere inanıyordu
ve gülen bıyıklarıyla duruyordu ki maverzinin
yanında,
birdenbire beş adım sağında onu gördü.
Paşalar onun arkasındaydılar.
O, saatıyordu.
Paşalar : "Üç," dediler.
Sarıyan bir kurda benzliyordu.
Ve mavi gözleri çıkmak çıkmaktı.
Yürüdü uçurumun başına kadar,
eğildi, durdu.
Bıraksalar
ince, uzun bacakları üstünde yayılanarak
ve karanlıkta akan bir yıldız gibi kayarak
Kocatepe'den Afyon ovasına atlıyacaktı.

Nâzım Hikmet

Adana'da bir gün

UGUR ŞAHİN

“**Koç'a göre, Şakirpaşa'da yaşamak kolay değil. "Zor burası" diyor. Bu esnada Ayşe Hastürk, sohbetle katkıda bulunuyor: "Şakirpaşa'da evde olursan hayat kolay, dışarı çıkarsan zor!"**”

Polis, pazar tezgâhlarında uyuşturucu aradı", "Küfürlü konuşma kavgası: 1 ölü, 1 yaralı", "Evlerinde cephanelik çıktı; 'Haberimiz yok' dediler"... Bu haberler, Adana'nın en eski yerleşimlerinden biri olan Şakirpaşa'dan...

Seyhan'a bağlı bu yoksul mahalleyi bir cuma gününde ziyaret etmeye karar veriyorum. Hava sıcaklığı benim için kavurucu, bölge sakinleri için ise sıradan. Şehir merkezinden Şakirpaşa'ya doğru yol aldığımızda saatim 10.30'u gösteriyor.

Fabrika ve atölyelere yakın konumda olan Şakirpaşa, sık sık, 'huzur operasyonları'yla gündeme geliyor; ancak Şakirpaşa'nın 'politik' bir mahalle olduğunu düşününce, bunun tek nedeninin uyuşturucu kullanımı olmadığını anlıyorum. Bir süre sonra Şakirpaşa'ya varıyorum. Mahalle ile aynı adı taşıyan Şakirpaşa Caddesi, mahallenin girişinden, sonuna dek uzanıyor. Caddeye adımımı atar atmaz, duvar yazıları karşılıyor beni.

Yazılardan en çok dikkatimi çeken ise 'Teksas' oluyor.

İlginc bir manzara sunan mahallede bir süre turladıktan sonra; yoksulluğun arka planında işsizlik sorununun yattığını fark ediyorum: Neredeyse tüm kahvehaneler tiklim tiklim... Sonrasında Soylu Kahvehanesi'ne girmeye karar veriyorum. Kapıda, kahvehanenin işletmecisi Muzaffer Solmaz güler yüzle karşıyor beni. Gazeteci olduğumu ve mahalleli ile konuşmak istediğimi söylüyorum Solmaz'a. Anında yanıt veriyor: "Hele bir soluklan, çayımı iç, ne de olsa vakit bol!"

Demli bir çay getiriyor Solmaz bana. Ben sormadan da anlatmaya başlıyor Şakirpaşa'yı: "Gençlik uyuşturucu yolunda, bir de hırsızlık var. Polis baş edemiyor. Ne yalan söyleyeyim, insan akşam sokağa çıktığında, çekiniyor."

Kahvehanedeki yoğunluk nedeniyle sohbetimiz sıra sıra bölünüyor. Solmaz, müşterilere çay yetiştirmeye çalışırken,

benim de sorularıma yanıt vermeye çaballıyor. Solmaz, eliyle kahvehaneyi gösteriyor ve "İnşaat işi bitti, görüyorsun bak, herkes burada" diyor. Bu esnada, konuşmamıza kulak misafiri olan bir ağabey, yan masadan şöyle sesleniyor: "Mısal ben! 4-5 senedir boşum, iş yok, güç yok."

Bir süre susuyoruz... Masamıza 24 yıldır Şakirpaşa'da yaşayan Ali İlarşan'ın gelmesiyle sessizlik bozuluyor. İlarşan, "Kafa dinlenebilecek yer değil Şakirpaşa" diyor veekliyor: "Herçesit insan var, esrarcısı da berduşu da çok... Ama ne olursa olsun burada yaşamak güzel."

İlarşan'ın arkasından kahvehanenin önüne doğru adımıyorum. Kapının hemen önünde iki kişiyi fark ediyorum. Derin bir sohbede dalmış gibiler... Sohbetlerini bölüyorum. Konuşmaya çok istekli değiller ama "Buyur, gel" diyorlar. İsimlerini sonradan öğrendiğim bu iki kişinin adı da ALİ... Birinin soyadı Demir, diğerrinin ise Çelik.

59 yıldır

Şakirpaşa'da hayatını sürdüren Demir, mahalledeki eski günlerini özlemle anıyor. "Önceden daha güzeldi mahalle" diyor iç çekerek... "Arkadaşlarla oturur, uzun uzun meşale muhabbet ederdik ama şimdi ben mesela seninle konuşmaya korkuyorum."

Bu esnada Solmaz, muhabbete dahil oluyor: "Yok, yok hiç korkma!"

Solmaz'ın telkini üzerine Demir konuşmaya devam ediyor. Ali Çelik için, "baba dostu" ifadesini kullanıyor ve Çelik'e "Kaç senerdir birbirimizin evine gitmiyoruz?" sorusunu yöneltiliyor. Çelik'in "Yıllar oldu" yanıtını vermesi üzerine Demir, şöyle diyor: "İşte mahallenin hali böyle."

Bir süre çay içip, havadan sudan konuştuktan sonra Çelik bir anda ciddileşiyor: "Bir oğlum rahmetli oldu, akrabaların birbirini vurması sonucu... Onlar bizden, biz de onlardan vurduk. Dayıoğlu-halaoglu he! 98'de oğlum

cinayetişledi, sonra Ecevit affıyla dışarı çıktı. O günden bu yana işi yok. Sen devlet olarak, buna sabıkalı deyip iş vermezsen ne olacak? Haliyle bu işlere devam edecek..."

Kahvehaneden çıkıyorum. Peki ya mahallenin kadınları? Onlar ne düşünüyor acaba? Kadınlarla görüşmek için belediyece açılan bir eğitim merkezini ziyaret ediyorum. Kurs, meslek eğitimi alma imkânı bulamamış ya da herhangi bir nedenle eğitimini yarıda bırakmış olanlara kapısını açmış durumda. Burada birçok kadınla görüşüyorum. Sarsıcı hayat hikâyelerine şahit olacağımı bilmeden, ses kayıt cihazının kayıttuşuna basıyorum ve onları dinlemeye başlıyorum.

İlk olarak Erdem Bingöl ile görüşüyorum. 1975 yılından beri Şakirpaşa'da yaşıyor. Bingöl'ün anlattıklarına göre; Şakirpaşa'nın en büyük sorunu uyuşturucu ve işsizlik: "20 yıldır var bu uyuşturucu problemi. Evimle marketin arası

3, bilemedin 5 dakika... Ama hava karadıktan sonra mümkün değil gidemem. Mahallede sosyal aktivite yok, sinema yok, tiyatro yok, her gün çarşıya gidecek bütçemiz de yok. Ben aslında çalışan bir kadındım, tarlada bile çalıştım. 6-7 yıl bir Alzheimer hastasına baktım, o ölünce iş bulamadım. Strese girdim, buraya geldim."

20 yıldır Şakirpaşa'da yaşayan Suna Koç da mahalledeki en büyük sorunun işsizlik olduğuna vurgu yapıyor. Koç'a göre, Şakirpaşa'da yaşamak kolay değil. "Zor burası" diyor. Bu esnada Ayşe Hastürk, sohbet katkıda bulunuyor. Kurduğu cümle ise oldukça garip: "Şakirpaşa'da evin içinde olursan hayat kolay, dışarıya çıkarsan zor!"

Affedersiniz! Kimliğinizi düşürmüştünüz

Üç kelime uzunluğunda bir bıçak saplandı arkasından. Üç kelimelik hain, paslı bir bıçak. Tek kaşı havada döndü sesin geldiği yere.

"Efendim?"

"Sandalyenizin dibindeydi de sizin diye düşündüm."

Üç kelimelik bıçağın değdiği yerden sıcak bir kan akıyordu, zar zor toparladı kendini ve cevap verdi.

"Evet... Evet... şey... Hay Allah! Evet, bana ait."

"Kusura bakmayın. Tedirgin ettim sizi sanırım. Bir sorun yok değil mi?"

"Yok, hayır, sorun yok. Özur dilerim sert tepkim için. Bir an... Neyse sanırım bu cin-tonik pek bana göre bir içki değil."

"Rica ederim. Sorun yok, ben sadece iyi olduğunza emin olmak istedim. İyi akşamlar diliyorum. Buyurun kimliğiniz." Doğru düğün teşekkür bile edemeden uzun boylu, bryıklı adamın arkasından sırtına saplı bir bıçakla kalakaldı öylece. Bir beden silüetinden ziyade kocaman harflerle yazılmış bir Ali yazısı çıkacaktı.

"Yine Ali'nin şerefine o zaman" diyecekti ki bardağın boş olduğunu fark etti. İşaret parmağını söz almak istemiş gibi acemice kaldırıp barmene seslendi.

"Aynısından lütfen."

Barmen bardağı değiştirmeden yeni bir cin-tonik hazırlamaya başladı. Cin ve tonik şişeleriyle yaptığı akrobatik hareketler Yaprak'ın başını daha da döndürüyordu, barmen gösterisinin son aşamasında nane yaprağını iki avucunun arasında patlatarak bardağın içine bıraktı. Gülümseyerek bardağı ileri doğru sürdü.

Yaprak bu gereksiz seremoninin bittiğine sevinerek, bardağı kendine çekti.

"Teşekkür ederim."

Barmenin förtöz gülümsemesini ruhsal bir teşekkürle katletti. Çünkü tam 5 yıldır, kendini, kadınlığını katletmeye adanmıştı. Ali olmayan hiçbir erkek ona kendini bir dişi gibi hissettiremezdi.

Ali'nin ölümünü onu bambaşka bir insan yapıyordu. Çünkü aslında Ali'nin hayatına girışı ile bambaşka bir insana dönüşmüştü ve onun gidişyle ne eski haline dönebilirdi, ne de onunla olduğu halinde kalabilirdi. Arafta bir Yaprak...

Ne rüzgârla dans edebiliyor, ne de rüzgâra yenilip düşüyor. Titrek, cılız, çaresiz ama hayli inatçı.

Yine, o dokuz yıllık anının oynat tuşuna bastı kafasında.

Her defasında en başından başlıyordu. İMÇ durağında dikilip Kuzgun Acar'ın Kuşlar Heykeli'ne son bir selam çakıp körükli

69A'ya adını attığı o andan.

Üniversitenin 2. yılıydı ve okulu bitirip ezcazı olmak için çok da hevesli sayılmazdı. Akli fikri felsefede, sanattaydı.

Otobüse bindiği anda arkalarda gözüne kestirdiği boş bir cam kenarına oturdu ve hemen kitabını açıp okumaya başladı. Gözünü açtığı anda Mecidiyeköy'deydi. Osmanbey'de inmesi gerekirken uyuyakalmış ve 3 durak kaçırmıştı.

Alelacele indii otobüsten tam etrafına bakınıp ters yöne gidecek otobüsün nereden geçtiğini anlamaya çalışırken biri omzuna dokundu.

"Affedersiniz kimliğinizi düşürmüştünüz."

Yaprak, Ali'yi gördüğü o ilk anda, aşk üzerine okuduğu onlarca romanı, yüzlerce şarkıyı, gittiği filmlerde ağlak diye dalga geçtiği o duygusal sahnelerin tümünü göğüs kafesinde hissetmiş ve nefesi kesilmişti.

Ali gülererek sözüne devam etti, "Buyurun Kitabınız, espri yapmak istemiştım. Ben de okudum çok severim Kundera'yı. Otobüsten inerken düşürdünüz."

Yaprak, Ali'nin elinden kitabı aldı. Milan Kundera'dan - Kimlik Ve o güzel anının durdur tuşuna bastı yine Yaprak. Gözü boş bardağın takıldı. Cılız işaret parmağını kaldırarak seslendi Barmen'e, "İnsan kaç kere düşürür kimliğini ve kaç kere birileri yerden alıp geri verir?"

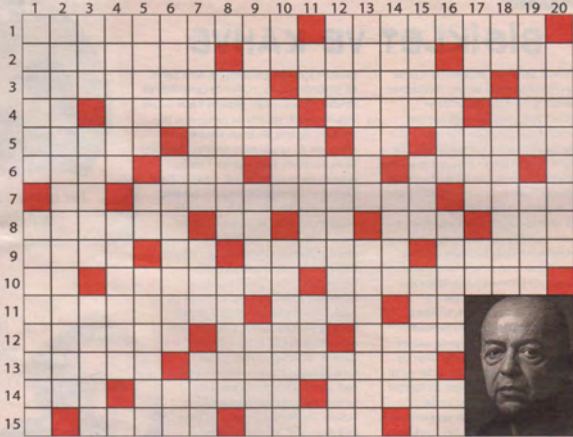
"Efendim"

"Aynısından alayım lütfen."

Bavul Bulmaca

Çözümü sizinbavulunuz@gmail.com adresine gönderenler arasında yapılacak çekilişte kazanana bez çanta, rozet ve kitap hediye...

Hazırlayan: İlker Mumcuoğlu

SOLDAN SAĞA

1. Resimdeki yazar – Bir fotoğraf sanatçısı. 2. Hawaii çalgısı – Avengers serisinin son filmi – Beyaz Saray'da, Bill Clinton'ın sevdiği ofis. 3. Dağcılığın denene meyve – İspirgeme çalınası – Karromanındaki temel tip. 4. Ses – Tütünde ki zehirli bir madde – Jessica Alba'nın da oynadığı dans filmi – Bası. 5. "Casino ..e" (21. James Bond filmi) – Karbon çeliklerini dağlamada kullanılan, nitrik asidin alkoldeki % 5'lik çözeltisi – Bir nota – Her Yerde Kar Var adlı şarkıyı da söyleyen Belçikalı şarkıcı. 6. "Ahmet ..." (Polisiye roman yazarı) – "Endre ..." (Macarların ünlü şairi) – Claude Sautet'in bir filmi – Görevden alma. 7. Dalası olur – Paradokslarıyla tanınan eski Yunanlı filozof – Dişte bir tabaka. 8. Bir doku türü – Boru sesi – Aşamasız asker – "... Farrow" (Akris) – Olmamış. 9. Değerli bir kahve türü – Spielberg'in bir bilimkurgu filmi – Varoluşçu bir Fransız filozof – Gerdanlık. 10. Vilayet – "... Teoriler Serisi" (Ayşenur Nazlı'nın yapıtı) – Varolmanın Dayanılmaz Hafifliği ve Havana adı filmlerde de oynayan İsveçli aktris. 11. Alaturka müzikte bir makam adı – Mavi turnusolu kırmızıya çeviren, bileşimindeki hidrojenin yerine maden alarak tuz oluşturan hidrojenli bileşik – En gelişmiş röntgen. 12. Seder biçimindeki koltuk – Gaetano Donizetti'nin bir operası – Öznel, düzgün. 13. Niye – Paşa lakabı, Türk sanat müziğinin büyük sanatçısı. 14. Osmanlı'da baykuş, puhu – Rakıya katılan bir madde – Maskara. 15. Suyollarının, göllerin ve bataklıkların çevresinde yaşayan, etçil bir hayvan – Küçük mızrak, süngü – "Pu ..." (Çin'in Son İmparatoru).

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Sophie Mackintosh'un bir romanı – Anıtkabir'i, Orhan Arda ile gerçekleştiren Türk mimarı. 2. P. Nikitin'in bir yapıtı. 3. "... Besson" (Sinema yönetmeni) – "...Bahar" (Turgay Fişekçi'nin şiir kitabı) – Pis, pasaklı. 4. Duyurular – Judo minderleri. 5. Eğitim – Amerikalı şair, ressam, deneme ve oyun yazarı Cummings'in önadlarını simgeleyen harfler – "...Avni" (Öğüz Aral'ın yaratığı tip). 6. İncir sineği – "...Öyküleri" (Ölkü Tamer'in yapıtı) – Mısır tanrılarının en eskisi. 7. Le Figaro ile birlikte Fransa'nın en önemli gazetesi olan, liberal-sol görüşlü gazete – Gizli yer, köşe bucak – Sanma. 8. Aşışanlık, huy – Aşırı gerginlik. 9. Ergin – "Mona ..." (Leonardo Da Vinci'nin tablosu) – Ortodoks resmi. 10. İnsan – "Ben varlığımdan geçmişim / ... nişanı neyleyem" (Erzurumlu İbrahim Hakkı Efendi'nin gazeli) – İkinci Abdülhamid'in, Selanik'te sürgüne gönderildiği köşkün adı. 11. Danimarka'nın plaka imi – Çok güçlü bir ışık kaynağı – Casablanca filminin piyanisti. 12. Bilgili, uyanık – Bolu doğumlu, asıl adı İbrahim ve mahlası Lütfi olan halk ozanı – Vücuttan atılan bir madde. 13. Akira Kurosawa'nın bir filmi – Hitabet sanatı. 14. Safranbolu halk oyunu – Başrollerinde Lee Remick ve Gregory Peck'in oynadıkları korku filmi – Rutubet. 15. Tavlada uyumsuz zar gelmesi – Kars yakınındaki ören yeri – Ufuk-Ercan'ın söylediği bir şarkı. 16. Zerrin Özer'in bir şarkısı – Bir çalgıyı doğru ses vermesi için ayarlama – "Jet ..." (Aktör). 17. Bist'te bin hisseye verilen ad – Alanya'da bir çay – O'nun eski biçimi. 18. Konut – "...Amele" (Atif Yılmaz'ın filmi). 19. Sayı işareti – Almanca hayır (Okunuşu). 20. Giacomo Puccini'nin bir operası.

Sayı: 46

Bavul Bulmaca Çözümleri

SOLDAN SAĞA

1. Enis Arıkan – Sinematek. 2. Varidat – Laleler – Dali. 3. Enola Gay – Bana. 4. Danok – Lolita – Ayine. 5. İp – Moloz – Şet – Çıki. 6. Na – İpe – Ata Demirel – Ka. 7. Üye – Emek –

Deni – Av – Kız. 8. Şaheser – Leke – Emoji. 9. Serotonin – Rana – Enez. 10. Mema – Aşuman – Niyet – Se. 11. Ay – Hacı – Uyum – Lokal. 14. Havana – Ek – Sanı. 15. Eti – İlaveten – Lam.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Eve Dönüş – Mak – He. 2. Nana – Aya – Seyahat. 3. İroni – Ehem – Lavi. 4. İncir – Sineği. 5. Ufuk – Ercan. 6. Rag – Memet – Ali – Al. 7. İtalo – Eros – Yu. 8. Yolak – Nureyev. 9. Al – Lot –

Lima – Uke. 10. Nabizade Nazım. 11. Lat – Dek – Nil – Se. 12. Sena Şener – Yılan. 13. İla – Emi – Anemon. 14. Nebati – Eni – Akıl. 15. Eray – Ramayana. 16. Niçevol – Lem. 17. Adanır – Jet. 18. Ta – Ek – Kin. 19. Eli sıkı – Se. 20. Kişi – Azie.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi <https://ranetey.org>

ALPAY ERDEM

BİSİKLET VE KAHVE

Sanırım benim en sevmediğim cümle aşağı yukarı şöyle bir şey, "bisikletten düştüm, bir daha da bisiklete binmedim". Konu bisiklet değil ama bu cümledeki tutkusuzluk, bu cümledeki ilk durakta inen kişi olma hali gerçekten beni çldirtiyor. Fiziksel bir acı duyuyorum resmen. Bir kez içinde bulunduğum bir şey bu yaşam. Bölgesine dümdüz yaşamaya ne ara karar verdin. Anlatıyor adam, koca da adam ha, bir de kısık sesle konuşuyor, kimseler duymasın kabahatini, sadece ben duyayım, çünkü ben bisikletçiyim, herkesin bisikletle ilgili bir anısı var, kullanamayanların bile, anlatıyor, sesini biraz yükseltmesini rica ediyorum, çünkü aslında ben de duymuyorum, "kıza hava atçam diye bindim bisiklete, tam önünde düştüm, daha da binmedim bisiklete", of Allah'im ya. Düşmüş sadece ha bir de. Bir yerini de kırmamış. Düşmüş sadece. Daha da binmemiş. Bir de bir yerini kırsaymıs ne yapacakmış acaba. Bisikletleri mi öldürecekmiş her gördüğü yerde. Tutkudur bizi insan yapan, bir şeyehayranlık duyumaktır, bir çiçeği çok sevmek, bir böceğe aşık olmaktadır. Kıza hava atacakmış bir de. Yemiş yıl yaşı, anıya gel. Neyseya, bir yerde de bana neyse de bana ne diyeceğim ama bana ne diyemiyorum işte. Çünkü burada bu yazdığım yazıların bir önemi var. Bir kişiyi bile hareketle geçirebilirsem ben çok mutlu olurum. Çünkü bazen bir şey yaparsın, bir hayat kurtarır. Bu budur, bu hep böyledir.

Geçenlerde de bisiklet kullanıyordum. Bu aralar tepesinden inmiyorum. Orta yerinden çatort diye kırılan köprücük kemiğim azıcık kaynadığı gündün beri bisiklet kullanmadığım, dağlara çıkmadığım tek bir gün yok. Kırk gündür ortalama elli kilometreden iki bin kilometre, hiç fena değil. Zaten pek kilo alamıştım köprücük kemiği kırıldığı zamanında, şimdi güzel zayıfladım. Karınım semsert. Bazen karnima yurruk atıyorum, mutlu olurum. Geceleeri karnima yurruk atıp atıp sessiz sessiz dans ediyorum. Ne diyordum ya ben, ha, Kanlıca'da mola vermişim öyle, çay içiyordum, ki bu çay içilecek aga, bu çay her yerde içilecek, herr-yerde ama, çay içiyordum, dışarıda oturuyordum, içeriden bir arkadaş çıktı, benim için çikolatalı ekmek hazırlamış, "ye bunu" dedi, "senin şimdi çok ihtiyacın var, yoksa nasıl çiçeklesin, yoksa nasıl yazacaksın" dedi. Bir tanıyanımız, bir sevenimizmiş kendisi. Elinde çikolatalı ekmek, uzatıyor bana öyle. Ben de tabureye oturmış, çay içiyordum,

Esasen saçma bir görüntüyü. Ama çekzel bir görüntüyü, o ayrı. Ben de Çengelköy'de sandviç gömmüştüm. Akşama kadar bir şey yiyemem yani. Tek leblebi versen onu bile atamam ağzıma. Bu arada sandviçlerim efsanedir. Bunu söylemiş miydim. Sandviçte bir numarayım. Evde güzelce hazırlar, dışarıda yerim sandviçlerimi, o da var. Evde sandviç yediğim görülmemiştir. Sandviç benim için dışar yiyeceğidir. Bu arada sandviç demek de ne lezzetli. Sandviç, İnsan sandviç dedikçe daha çok sandviç diyesi geliyor. Beni bıraksan ben sabaha kadar sandviç derim. Hey yavrum hey. Heleler heleli. Uzun zamandır helelemiyordum, bu da iyi geldi bak şu anda. Ne diyordum, çikolatalı ekmek. Ekmegçikolata çalmış, uzatıyor bana öyle. Kibarca reddettim, anlattım durumu, elinde çikolatalı ekmek, kalakaldı öyle. Kahve vereyim o zaman dedi. Kendi termosunda kahvesi varmış. Almanya'dan özel getirmiş kahveyi. Dedim bak kahve olur. Bana bir kahve verdi, ağladım zevkten o oldu. Almanya başka bir olay ya. Gerçekten Almanya çok başka bir olay. O kahveyi içerken Almanya'yı anladım. Almanya neden Almanya bildim. Almanya'ya gittim geldim. Daha önce birkaç kez gitmişim Almanya'ya ama bu başka bir Almanya'yagidişti. İçtim içtim ağladım, içtim içtim ağladım. Bar dağımı yıkayıp geri verdim. Keşke çikolatalı ekmegi de gömeydim diye düşündüm. Çünkü kim bilir, belki çikolatalı ekmek de Almanya'dan gelmişti. Gerçi çikolatalı ekmek Almanya'dan gelseydi söylerdi diye tahmin ediyordum. Şimdi bir şey Almanya'dan geldiyse o mutlaka söylenir. Yeri geliyor insanın Almanya'dan dayısı geliyor o bile söyleniyor. Söyleniyor mu, söyleniyor. Söylenecek elbet. Bir şey Almanya'dan geliyorsa o söylenecek. Kafam karıştı Paşabağçe'den Polonezköy'e doğru kilometrelerce tırmanışta öyle pedal basarken.

Bir bozuk saatir yüreğim
hep sende durur.

Turgut Uyar

Bir teneffüssün
sen sevgilim
Yurt Bilgisiyle
Kimya
arasında

can yücel

- İmtiyaz Sahibi: Birgün Yayıncılık ve İletişim Tic. A.Ş. adına İbrahim Aydın
- Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Sefir Selçuk Özbek
- Yayın Kurulu: Önder Abay, Barış İnce
- Editöryel Danışman: Haydar Ergülen
- Editörler: Burak Abalay, Mustafa Kömür
- Sokak Ekibi: Can Binalı Aydın, Onur Tunçay, Selin Kalkan, Merve Bavra, Gizem Çelik, Meral Çınar
- Reklam ve İletişim: barutireklam@birgun.net, bavul@birgun.net
- Kapak İllustrasyonu: Elkin Boyak Akgül
- Grafik: Tasarım: Barış Can Sarıcağ
- İletişim: 0546 2883328 - iletisim@barutireklam.com - bavul@birgun.net - www.bavuldukan.com
- Adres: Gülbahar Mahallesi, Anı Diliği Sokak, Özden Apartmanı, No: 14/3 Mecidiyeköy/Şişli İstanbul
- Baskı: UNIPRINT Basım Sanayi ve Tic. A.Ş.
- Adres: Ömeri Mah. Hadimköy - İstanbul Cad. No:159
- Hadimköy Arnavutköy 34555 İstanbul / TÜRKİYE
- Tel: +90 212 798 2840 / Faks: +90 212 798 2063 - www.apa.com.tr
- Genel Dağıtım: Turkuvaaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.
- ISSN: 2149-8113 Aylık yaygın süreli yayındır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://ranney.org>

bavuldergi.com

HALKIN GAZETESİ BİR GÜN

